

Fågelrapport för Västmanland 2009

Thomas Pettersson, Anders Carlberg, Lillebror Hammarström, Kalle Källebrink, Jörgen Lindberg, Markus Rehnberg, Roland Thivander

Inledning

Härmed presenteras den 35:e årsrapporten från regionala rapportkommittén (Rrk) i Västmanland. Rapporten behandlar fågelobservationer gjorda i landskapet Västmanland 2009. Mycket av grunden till arbetet med årsrapporterna läggs under året genom att observationer granskas och administreras, i huvudsak på lokal nivå. Lokala administratörer finns f.n. i följande kommuner: Västerås (TP), Hallstahammar (TP), Köping (LH), Kungsör (LH), Örebro (RT), Nora (AC), Skinnarvången (LH), Jusnarsberg (RT), Hällefors (RT). Övriga kommuner saknar för tillfället lokal administratör.

Denna fågelrapport är en produkt av kommittén gemensamt, men under arbetets gång har olika personer ansvarat för olika arter eller artgrupper. Medarbetarnas namn redovisas därför i avslutning till respektive art.

Rapportens utformning

Utformningen av denna rapport är i princip lika som sina närmaste föregångare. Observationerna är uppdelade kommunvis och de flesta lokalangivelserna hänvisar till det delområde (oftast lika med socken/församling) lokalen återfinns i. Kommunerna förkortas genom de två första bokstäverna i namnet med undantag för Norberg, som förkortas Nb.

Strömstare *Cinclus cinclus*. Vassbron, Fellingsbro, Foto: Sven-Olof Eriksson

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*.

Hultamossen, Nora. Foto: Bertil Sundberg

För vissa arter redovisas inom parentes fyra siffror. Dessa står för medianen (*inte* medelvärde) av antalet fynd (i vissa fall antal ex. eller antal fågeldagar (FD), se nedan) eller häckningar (H = konstaterade häckningar; h = troliga häckningar) i Västmanland, perioderna 1979-88, 1989-98 och 1999-2008 respektive antalet 2009.

I viss utsträckning används begreppet fågeldagar (FD) som beskriver summan av alla observerade individer för varje dag. En fågel, oavsett om det är samma individ, som ses under tre olika dagar ger tre (3) fågeldagar. Motsvarande gäller för t.ex. 40 ex. den ena dagen och 55 ex. dag två, vilket alltså ger 95 fågeldagar. Måttet används, i brist på bättre alternativ, för arter med större datamängder, i huvudsak för jämförelse mellan olika år. På motsvarande sätt används t.ex. FD 10, FD 100 etc. som beskriver "10-fågeldagar", "100-fågeldagar" o.s.v.

Samtliga uppräknade fynd är kontrollerade och bedömda av Rrk Västmanland. Vissa observationer har dessutom granskats i särskild ordning av kommittén och sådana fynd är markerade med en asterisk (*). Dessa innefattar även ett antal arter och raser som skall granskas av Sveriges ornitologiska förenings raritetskommitté (Rk) före publicering. Endast av Rk godkända fynd återfinns i denna rapport och dessa är markerade med en dubbel asterisk (**).

Använda förkortningar m.m.

ad.	adult
ex.	exemplar
f.	hona, honor
fg.	församling
honf.	honfärgad
juv.	juvenil
K	kalenderår
k:a	kyrka
k:n; k:r	kommun; kommuner
m, mm	hanne, hannar
m.	i mitten
pr.	i början
pull.	pullus (plur. pulli)
r.	rastande
s.j.	sjungande
s:n	socken
sp.	spelande
str.	sträckande
subad.	subadult
tr.	trummande
ult.	i slutet

Under artnamnen anges aktuell kategori i den nationella rödlistan (Gärdenfors 2005). Förklaring till förkortningarna:

RE – Försvunnen (*Regionally Extinct*)
 CR – Akut hotad (*Critically Endangered*)
 EN – Starkt hotad (*Endangered*)
 VU – Sårbar (*Vulnerable*)
 NT – Missgynnad (*Near Threatened*)

Dessutom anges med "F1" om respektive art är upptagen i bilaga I till EG:s fågeldirektiv.

Fågelobservationer 2010

Fågelobservationer gjorda under 2010 rapporteras genom **Svalan**; <http://artportalen.se/birds/> Rapportmallen (rapportguiden) är i huvudsak densamma jämfört med 2009. Rapportmallen i sin helhet finns numera endast elektroniskt i **Svalan**, <http://artportalen.se/birds/fyndstatus.asp> Rapportera alltid så noggrant och utförligt som möjligt! Det ökar användbarheten av Dina uppgifter på ett högst påtagligt sätt. I Svalans rapportformulär bör Du systematiskt fylla i kolumn för kolumn på ett sätt som bäst beskriver det Du verkligen har observerat. Några exempel:

Lokal. Ange den lokal som fågel/fåglaorna befinner sig på i observationsögonblicket, *inte* den plats observatören befinner sig på! Det kan, om det är relevant, nämnas i fältet Kommentar. Finns inte lokalen i Svalan? Läggs då in den som ny lokal. Ta gärna kontakt med någon i Rrk om Du har problem med detta! Det duger *inte* att ange lokal, eller f.ö. annan väsentlig information, enbart i fältet Kommentar!

Taxon ("Artnamn"). Ett korrekt artnamn är naturligtvis givet, men observera att Du här med fördel kan ange rastiilhörighet (t.ex. "Nordlig gulärla"), dräktnorfer (t.ex. "Kustlabb av ljus fas") och hybrider (t.ex. "Grågås X kanadagås"). Se Svalans artlista för vilka alternativ som finns.

Antal ("Ex."). Det bör alltid finnas en siffra i antalskolumnen (aldrig "streck"! – då betraktas fyndet som gällande 0 (noll) individer). Det kan naturligtvis vara svårt att alltid avgöra antalet i fält, exempelvis om man hör en flock sjöorrar eller om någon skägges "pingar" till i vassen. Uggleungar i mörkret är ett annat exempel. Men gör det bästa av situationen; skriv det lägsta antal Du är säker på och kommentera i fältet "Kommentar".

Ålder. Notera den ålder som Du har bestämt, men är Du osäker så lämnas fältet blankt. Ange t.ex. inte "Adult" om Du enbart bygger det på årsiden och inte har bestämt fågelns till det på dess karaktärer! Observera att med "pulli" avses boungar eller dunungar, icke flygkunniga. Flygga årsungar anges med "IK".

Kön. Avser fåglar som bestämts till kön på sina karaktärer, vilket långt ifrån alltid är möjligt. Exempelvis bör man inte utgå från att det är en hanne enbart på att den uppger ett revirhåvande läte, t.ex. sjunger. Hos exempelvis de flesta hackspettarna sjunger/trummar båda könen. I ett antal fall är honans dräkt lik ungfågeldräkten, men samtidigt distinkt skild från den adulta hannels dräkt, t.ex. hos blå kärnhök. I sådana fall bör man alltid ange "honfärgad" för att klargöra att det inte var en adult hanne (om man nu inte kan säkert bestämma den till adult hona; då anger man förstås "hona"). Det alternativ i Svalan som heter "1 par" bör användas återhållsamt, även om det möjligen kan vara bekvämt ibland. Ange hellre hannen och honan på varsin rad, om de kan könsbestämmas på utseendet, eller ange "2" under Ex., "Adult" under Ålder samt "par i lämpl. häckbiotop" under Aktivitet. Förutsatt naturligtvis att observationen har gjorts under häckningstid och att biotopen bedömts lämplig för artens häckning!

Aktivitet. Ange i möjligaste mån ett häckningskriterium för observationer under häckningstid av fåglar som befinner sig i lämplig biotop! Häckningskriterierna listas överst i rullistan med aktiviteter. Välj det kriterium som närmast motsvarar det Du verkligen har sett! Ser Du en törnskata med mat i näbb (uppenbart avsedd för ungar) anger man "Föda åt ungar" (16). Kriterierna 12, 14 samt 19-20 förutsätter att man sett boet (sätt med fördel Dina personliga inställningar i Svalan så att resp. häckningskriterium föregås av siffra: Personligt => Rapp. inställningar: Visa häckningskriterie; välj alternativet "Visa med siffror framför"! En sjungande (el. trummande) fågel får normalt kriteriet "Spel/sång i häckområde" (3); använd aktiviteten "spel/sång, ej häckning" endast om det är säkert att det inte kan vara fråga om häckning, exempelvis en höstsjungande gransångare, en genomflytande ringstrast med värkänslor eller vadare som ofta spelar under sträck. Undvik att använda kriteriet "Permanent revir" (5), vilket man rimligen inte kan sluta sig till av en enstaka observation! Ange istället vad Du verkligen har observerat, vilket ofta är en sjungande fågel. Hör Du under häckningstid och i lämplig biotop t.ex. en mindre hackspett locka ("piit piit piit..."), eller en gransångare ("hyit"), är det alltså meningen att man anger häckningskriteriet "Obs i häcktid, lämpl biot" (2) och inte aktiviteten "Lockläte"! Förhoppningsvis talar de övriga alternativen för sig själva, men ta som regel alltid fylla i något i detta fält, i första hand ett häckningskriterium, i andra hand en annan aktivitet.

Startdatum, Slutdatum. Undvik att rapportera flera datum på samma rad, dvs. perioder!
Starttid, Sluttid. Tidpunkter (klockslag) för observationer är många gånger värdefulla, exempelvis för att följa sträckande flockar eller för att klura ut om flera liknande observationer kan handla om samma eller olika individer. Om man t.ex. sträckräknar kl. 05:00-11:00 och noterar 58 sträckande prutigäss över platsen kl. 10:43 är det självfallet tidpunkten för flockens pas-

sage som är det väsentliga (ange det!) och inte hur många timmar observatören stått och frusit! Ställ in Ditt rapportformulär så att både start- och sluttid syns (Personligt => Rapp. inställningar: bocka i de båda översta rutorna!)

"Skall rapportereras till RRK" är en kryssruta längst till höger i formuläret. Använd denna för observationer som *inte* omfattas av mallen/rapportguiden, men som Du vill göra Rrk upp- märksam på ändå. Det kan t.ex. gälla en s.k. "börningevräk" eller en albino björktrast.

Rapportera allra senast den 1 januari 2011, men helst kontinuerligt under 2010! Det underlättar både för Dig och för rapportkommittén. Efter den 1 januari påbörjar kommittén arbetet med att sammansätta 2010 års fågelrapporter. Rapporter som till äventyrs inkommer efter detta stoppdatum kommer då tyvärr inte att kunna beaktas.

Absolut sista datum för rapportering av observationer gjorda 2010, är den **1 januari 2011!**

Fynd av vissa arter och raser kräver särskilda beskrivningar och godkännande av dessa för att kunna publiceras. Denna hantering görs helt inom Svalans ramar. Det betyder att när Du loggar in i Svalan så dyker eventuella sådana önskemål upp i en s.k. "skuldlista" (för närvarande syns inte denna lista automatiskt, utan man måste klicka på länken "*Skuldlistan är tillfälligt avstängd för visning. Vill du ändå se listan så kan du klicka här*", till höger på startsidan, när Du har loggat in). Genom att klicka på fyndet i fråga har Du möjlighet att skriva rapporten och skicka den

Blåkråka *Coracias garrulus*. Rällså, Ramsberg, 27.9-14.10. Landskapets sjunde fynd sedan 1900-talets början. Foto: Jörgen Lindberg

elektroniskt till Rrk. I undantagsfall kan en sådan observation publiceras ändå, men som "genom Rarietetskommittén".

Vår ambition är att kvalitetssäkra fyndmaterialet i Svalan så långt möjligt. Rrk granskar därför kontinuerligt det som rapporteras. Om något fynd är ofullständigt, eller misslättat felaktigt, ifyllt, markeras det med symbolen "Ofullständig rapportering" – ett rött kryss. Även dessa fynd dyker upp i "skuldlistan". Så snart Du kompletterat/rättat fyndet försvinner det från skuldlistan. Är Du osäker på vad som egentligen efterfrågas; ta då kontakt med Rrk för klargörande!

Fågelåret 2009

Tittar man tillbaka på det gångna året kan man konstatera att ingen ny art för landskapet bokfördes, men vi som tycker om sällsynta fåglar gick dock inte helt lottlösa. Bland de mest minnesvärda guldkornen finns en rad med mer eller mindre sällsynta arter, däribland *svartnäbbad islom* (1 fynd), *svarthalsad dopping* (1), *svart stork* (1), *jaktfalk* (2), *tuvsnäppa* (2), *själluggla* (1), *blåkråka* (1), *taigasångare* (1) och *lavskrika* (1).

Majoriteten av den tid vi lägger ner på vår fågelskådning kommer dock inte att resultera i att vi springer på något sällsynt, men de fynd av vanligare fåglar som gör längs vägen är inte mindre intressanta för det. Tillsammans med andra observatörers fynd kan intressanta och spännande trender utkristalliseras. År 2009 var på så sätt inget mer annorlunda än något tidigare år under 2000-talet; vår fågel fauna uppvisade både vikande och stigande trender under året. Denna text kommer att belysa några av dem, dock med en liten övervikt mot det negativa...

Berguven är en art som har minskat i antal, både i Sverige och i Västmanland, vilket var en av anledningarna till att just den arten utsågs till 2009 års riksinventeringsart. Resultatet för Västmanlands del blev två säkra häckningar samt ytterligare fjorton fall där häckning eller häckningsförsök kunde misstänkas. När vi ändå är inne på ämnet ugglor kan vi konstatera att det går lite bättre för en annan stor uggle, *lappugglan*, som bland annat är på spridning västerut. Under året konstaterades dessutom en häckning av *jorduggla*, vilket inte hör till vanligheterna. En av våra minsta ugglor, *pärugglan* hade dock ett riktigt bottenår med endast fem säkerställda häckningar. Även antalet gästande hökugglor låg på en riktigt låg nivå.

Om man uppskattar att tidiga vårmorgnar spana efter rastande "*marina ändor*" (sjöorrar, svärter, ejder osv.), eller för den delen att sena försommarkvällar lyssna efter "*nattisångare*", ja då blev det gångna året inget av de bättre åren. Mälarfjärdar och slättsjöar låg för det mesta stilla och sommarens nattlyssning tedde sig ganska normalt i jämförelse. Dock kan noteras att endast tio *trastsångare* rapporterades!

Även bland våra häckfåglar kan mixade trender utläsas. *Svartärnan* tillhör våra mest sällsynta häckfåglar och samtidigt något av en symbolart för västmanländska slättsjöar. Svartärnan är en art som under ganska lång tid har haft en tillsynes stabil population i Västmanland. Det är dock lite bekämlande och oroande att vi under senare år har haft ganska dålig koll på dess häckningsframgång i landskapet. Under 2009 rapporterades häckning eller häckningsförsök från tre lokaler, men väldigt få rapporter nämner något om häckningsframgången eller för den delen bristen på framgång. De få rapporter som ändå gör det kan tolkas som om arten för tillfället har ganska svårt att få fram flygga ungar. Kan man önska något inför kommande år, då är det bättre och fler rapporter som berättar något om hur det går för våra västmanländska svartärnor!

Bland de arter som har det svårt i landskapet just nu återfinns *turkduvan* och *backsvalan*. Den förstnämnda arten har sedan den först dök upp i landskapet under 1960-talet varit ett stående och mycket trevligt inslag bland städernas och samhällenas fåglar. Nu är turkduvan dock så pass ovanlig att fynden i sin helhet kan presenteras i en fågelrapport, när hände det senast? Backsvalan minskar i takt med att grustakter avslutas och efterbehandlas och detta år rapporterades fyra kolonier från lika många kommuner. Till det positiva hör *forsärlan*, som numer kan ses i snart sagt varje forsande åsträcka (84 häckningar eller misstänkta häckningar rapporterades under året). Startskottet för forsärlans framgångssaga gick i mitten av 1990-talet och vid den tidpunkten återfanns arten främst på några få plaiser i landskapets västra och norra delar. Även den *svarta rödsjärten* hade ett av sina bättre år med sex rapporterade häckningar. Den häckande fågelfaunan är i kontinuerlig förändring!

Sensommarens sträckskådning gav inte speciellt många observationer av *skräntärnan*. Under hela året noterades endast sjutton individer i Västmanland och endast två har rapporterats vara ungfåglar. Detta betyder med all tydlighet att det inte står riktigt bra till med Östersjöns skräntärnor. Den tid då man både i Mälaren och i Hjälmaren kunde noterade hundrahövdade flockar under sensommarens år allt mer avlägsna.

Under hösten lyste rönnar och oxlar röda av bär. Detta var något som lockade mängder av framför allt *starrar* och *trastar* att stanna kvar, när så vintern slog till med snö och kyla i mitten av december, då var det många som överrumplades och tvingades stanna kvar på betydligt nordligare och kyligare breddgrader än normalt. Under hösten och vintern var det även gott om *korsnäbbar* i markerna.

Markus Rehnberg

Du är alltid välkommen till:

Studie
främjandet

VÄSTMANLAND

Pilgatan 8c, Box 1144

721 30 VÄSTERÅS

Tel 021-101770

Fax 021-306608

vastmanland@sfr.se

www.sfr.se/vastmanland

Artlista

Knölsvan *Cygnus olor*

(22 H, 14 H, 7 H, 5 H)
Endast fem (5) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (2), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1), Hällefors (1). Inget fynd gjordes i januari. I februari gjordes två fynd av sammanlagt 8 ex. I december sågs knölsvanar på fyra (4) lokaler (33 ex.). Större (minst 25 ex.) ansamlingar:

Vä: 26 r. (17 ad. + 9 IK) Askövik, V-Barkarö, 2.12 (Torbjörn Hegedüs).

Thomas Pettersson

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

FI (11 ex., 24 ex., 50 ex., 28 ex.)

Vårsträcket passerade under perioden 9.3-8.4 och sammanlagt ca 19 individer iaktogs, kommunvis fördelade på Västerås (9), Hallstahammar (1), Arboga (2), Sala (1), Surahammar (2), Lindesberg (1), Fagersta (2) och Skinnskatteberg (1). Två sena värfynd:

Str: 1 str. NO Gnien, Rammäs, 1.5 (Lennart Eriksson). 1 ad. str. NO Västersjön, Sura, 23.5 (Ralf Lundmark, Gustav Renberg).

Fyra höstfynd:

Str: 4 ad. str. S Rammäs 13.11 (Ralf Lundmark). 1 ad. str. S Virsbo bruk, Rammäs, 29.11 2009 (Mikael Leppälampi). 1 str. SV Gnien, Rammäs, 2.12 (Lennart Eriksson). 1 str. SV Gläppen, Sura, 2.12 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Thomas Pettersson

Sångsvan *Cygnus cygnus*

FI (20 h, 24 h, 27 h, 31 h)

De 31 häckningarna, eller troliga häckningarna, rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2), Sala (7), Surahammar (9), Lindesberg (3), Örebro (1), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (1), Ludvika (3), Hällefors (1). Vårsträngens förlopp redogörs för i tabell 1. De största ansamlingarna (minst 500 ex., hela året):

Vä: 700 ex. Rälken, Haraker, 5.4 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).

Li: Sjömosjön, Fellingsbro, 21-28.3, som mest 900 ex. 21.3 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades sammanlagt ca 413 fåglar. Den kommunvisa fördelningen var följande: Västerås

(34), Hallstahammar (24), Köping (12), Kungsör (9), Arboga (25), Sala (11), Surahammar (34), Lindesberg (159), Nora (74), Fagersta (21), Skinnskatteberg (7), Hällefors (3). Bl.a. bokfördes under perioden 1-16.1 sammanlagt 116 sydväststräckande sångsvanar.

I december rapporterades sammanlagt 4 091 fåglar med följande kommunvis fördelning: Västerås (300), Hallstahammar (51), Köping (117), Kungsör (2), Arboga (18), Sala (2 014), Surahammar (631), Lindesberg (597), Nora (183), Norberg (105), Fagersta (36), Skinnskatteberg (37). Av dessa rapporterades sammanlagt 1 953 ex. som sträckande 1-30.12. Hösta noteringen av stationära fåglar under december: Str: 260 r. (214 ad. + 46 IK) Västerfärnebo 1.12 (Ralf Lundmark). 211 r. (198 ad. +13 IK) Axholm, Fläckebo, 1.12 (Ralf Lundmark). 250 r. Vargbacken, Västerfärnebo, 1.12 (Daniel Green).

Thomas Pettersson

Sädgås *Anser fabalis*

VU

Vårsträngens förlopp redovisas i tabell 2. På nedanstående lokaler fanns vid något tillfälle minst 500 rastande sädgås:

Vä: Hedensberg, Tillberga, 21-28.3, som mest 750 ex. 22.3 (Pentti J. Tatti). Askövik, V-Barkarö, 21-26.3, som mest 500 ex. 21.3 (Kjetil Jensen, Pentti J. Tatti). Stockkumla, Dingtuna, 22-29.3, som mest 600 ex. 28.3 (Pentti J. Tatti). 500 ex. Kvarnbro, Romfartuna, 1.4 (Markus Rehnberg). 600 ex. Säterslund, Sevala, 3.4 (Eva Johansson). Solinge, Romfartuna, 4-5.4, som mest 652 ex. 5.4 (Zacke Svensson, Johan Södercrantz). 1000 ex. Långfallet, Haraker, 4.4 (Markus Rehnberg).

Ha: Strömsvik, Kolbäck, 17-20.3, som mest 600 ex. 20.3 (Ulf Carlsson).

Kö: Lersta, Kolsva, 2-3.4, som mest 730 ex. 3.4 (Jörgen Lindberg m.fl.).

Sa: 700 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 4.4 (Eva Johansson m.fl.).

Li: Sjömosjön, Fellingsbro, 21-28.3, som mest 1200 ex. 24.3 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin).

Tabell 1. Antal rastande sångsvanar i olika områden i Västmanland våren 2009. Endast uppgifter om minst 100 ex. har beaktats. Områdena har ordnats från söder till norr.

Delområde	21-28 feb	1-10 mars	11-20 mars	21-31 mars	1-10 april	11-20 april	21-30 april	1-10 maj
Fellingsbro	-	130	320	1270	-	-	-	-
Lindes	-	-	-	200	110	-	-	-
Arboga	-	200	130	-	-	-	-	-
Medåker	-	-	120	-	-	-	-	-
Himmata	-	-	150	-	-	-	-	-
Kolsva	-	180	220	-	-	-	-	-
Kolbäck/Säby	-	321	-	-	-	-	-	-
Hallstahammar	-	180	150	-	-	-	-	-
Dingtuna	-	165	-	-	-	-	-	-
Askövik	-	130	-	-	-	-	-	-
Sura/Ramnäs	-	-	398	221	-	-	103	-
Romfartuna	-	-	-	115	-	-	-	-
Skultuna/Haraker	-	-	700	192	-	-	-	-
Fläckebo/Västerfär:	-	106	338	690	-	-	-	-
Möklinta	-	-	-	223	-	-	-	-
Summa	-	130	626	2984	2686	523	-	130

Höga sträcksummor (minst 500 ex.) rapporterade under våren:

Su: 513 str. NO Sura skans, Sura, 31.3 (Mikael Leppälampi). Under höstflyttningen rastade betydande antal (minst 500 ex.) vid en lokal: Su: Askövik, V.-Barkarö, 19.9-10.10, som mest 1 000 ex. 3.10 (Pennti J. Tatti).

Höga sträcksummor (minst 500 ex.) under höstflyttningen:

Vä: 500 str. V Ridön, V.-Barkarö, 7.10 (Raif Lundmark).
Sommarfynd (1.6-31.7):

Vä: 1 r. Askövik, V.-Barkarö, 21-24.7 (Niils Arvidsson, Pennti J. Tatti).

Su: 6 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 13.7 (Petter Lindholm).
Vinterfynd:

Vä: 2 r. Askövik, Dingtuna, 2.4 (Pontus Lindberg). 1 r. Solinge, Romfartuna, 5.4 (Zacke

Tabell 2. Antal rastande sädgäss inom olika delområden i Västmanland våren 2009. Endast uppgifter om minst 100 ex. har beaktats. Delområdena har ordnats från söder till norr.

Delområde	21-28 feb	1-10 mars	11-20 mars	21-31 mars	1-10 april	11-20 april	21-30 april	1-10 maj
Fellingsbro	-	-	400	1680	340	110	100	-
Medåker	-	-	-	420	-	-	-	-
Munktorp	-	220	480	250	-	-	-	-
Kolsva/Odensvi	-	-	-	730	-	-	-	-
Hallstahammar	-	-	400	400	-	-	-	-
Kolbäck/Säby	-	600	300	200	-	-	-	-
Askövik/Dingtuna/Lundby	-	-	300	600	-	-	-	-
Ramnäs	-	-	-	-	-	-	103	-
Tillberga/Tortuna	-	-	-	750	-	-	-	-
Romfartuna/Haraker	-	-	-	-	1000	-	-	-
Sevalla	-	-	-	-	600	-	-	-
Fläckebo/Västerfärnebo	-	-	-	-	935	836	300	-
Sala	-	-	-	-	220	-	-	-
Summa	-	-	1520	4630	4655	1049	400	-

Svensson, Johan Södercrantz). 1 r. Askövik (4 FD, 32 FD, 211 FD, 569 FD)
2.10 (Nils Arvidsson). 1 r. Igelsta, Björksta, 10.10 (Markus Rehnberg). 41 (!) str. V Kvikksund, Rytterne, 18.10 (Joachim Strengbom m.fl.). 2 r. Askövik 28.10 (Torbjörn Hegedus, Janne Virking). 2 r. Askövik 1.11 (Roger Hansson, Eva Hansson).

Kö: 2-25 r. Lindöberget, Munktorp, 20-22.3 (Jörgen Lindberg m.fl.). 18 r. Lersta, Kolsva, 3.4 (Jörgen Lindberg m.fl.). 28 r. Näsviken, Skedvisjön, V. Skedvi, 10.4 (Patrik Rhönnsstad).

Su: 3 r. Svedboäng, Västerfärnebo, 13.4 (Johan Södercrantz). 1 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 18.4 (Johan Södercrantz). 3 r. Gussjön, Fläckebo, 10.10 (Ralf Lundmark).

Ar: 2 r. Sjölundamaden, Arboga, 5.4 (Hans Wilhelmsson).

Thomas Pettersson

Spetsbergsgäs *Anser brachyrhynchus*

(4 FD, 32 FD, 211 FD, 569 FD)

Observerad 16.3-29.4 och 25.9-10.11. Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (299), Hallstahammar (14), Köping (57), Arboga (6), Sala (122), Surahammar (61), Lindesberg (10).
Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (92), april (348), maj-augusti (0), september (2), oktober (101), november (26), december (0).
Större flockar, ansamlingar och sträcksummor (minst 10 ex.):

Vä: 28 r. Långfallet, Haraker, 4.4 (Markus Rehnberg). Rälken, Haraker, 12-21.4, som mest 40 ex. 19-20.4 (Daniel Green, Jan Hellstrand). 15 r. Igelsta, Björksta, 10.10 (Markus Rehnberg). 18 str. (V) Kvikksund, Rytterne, 11.10 (Joachim Strengbom, Jonas Ericsson). 37 str. (V) Kvikksund 30.10 (Joachim Strengbom).

Kö: 10 r. Ståholm, Munktorp, 22.3 (Göran Nilsson).

Sa: 14 r. Näs, Fläckebo, 4.4 (Johan Södercrantz m.fl.), 11 r. Sörsalbo, Västerfärnebo, 21.4 (Daniel Green), 24 r. Gussjöbäck, Fläckebo, 22.4 (Daniel Green).
Sa: 26 str. (S) Lissjö ängar, Sura, 10.11 (Mikael Leppälampi).
Thomas Pettersson

Blåsgås *Anser albifrons*

(16 FD, 114 FD, 429 FD, 444 FD)
 Observerad 3.3-30.4 (5.6) och 19.9-7.12. Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (77), Hallstahammar (38), Köping (68), Kungsör (1), Arboga (4), Sala (218), Surahammar (7), Lindsberg (27), Fagersta (4). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (143), april (286), maj (0), juni (1), juli-augusti (0), september (3), oktober (5), november (4), december (2). Vinterfynd:
Ha: 1 2K+ Lagårdsjön, Kolbäck, 6-7.12 (Lena Öling m.fl.).

Större flockar, ansamlingar och sträcksummor (minst 10 ex.):
Kö: 11 ad. r. Lersta, Kolsva, 3.4 (Jörgen Lindberg, Oskar Nilsson).
Sa: Hällby, Västerfärnebo, 9-29.4, som mest 29 ex. 13.4 (Johan Södercrantz).
Thomas Pettersson

Fjällgås *Anser erythropus*

CR/FI

(1 ex., 3 ex., 17 ex., 0 ex.)
 Andra året i rad utan fynd, från att dessförinnan ha varit årligen observerad sedan 1989.
Thomas Pettersson

Grågås *Anser anser*

(3 H, 19 H, 56 H, 68 H)
 Konstaterade häckningar har rapporterats från 13 lokaler med sammanlagt 68 par, enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (5/31), Köping (1/15), Kungsör (1/1), Arboga (1/10), Sala (1/2), Surahammar (1/1), Lindsberg (2/7), Nora (1/1). Det börjar bli allt svårare att bedöma antalet par på vissa lokaler, där rapportörens enda angivelse är det totala antalet ungar utan att bedöma antalet kullar. Större ansamlingar (minst 50 ex.) under vårperioden (4.3-30.4) noterades enligt följande:

Få: Askövik, V-Barkarö, 15.3-11.4, som mest 500 ex. 26.3 (Pontus Lindberg). 540 ex.

Trådrångarna och Limsta, Irsta, 22.3 (Markus Rehnberg).

Ha: Lagårdsjön, Kolbäck, 4-15.3, som mest 88 ex. 9.3 (Ulf Carlsson). Strömsvik, Kolbäck, 17-20.3, som mest 300 ex. 18.3 och 20.3 (Kaj Engberg, Per Eriksson).

Kö: 100 ex. Avhulta, Munktorp, 12.3 (Per Lindh), Nora, Munktorp, 15.3-4.4, som mest 260 ex. 21.3 (Göran Nilsson).

Ki: Kungsudden, K. Barkarö, 15-21.3, som mest 181 ex. 19.3 (Börje Wennerström). 58 r. Södra Hästhagen, Björskog, 21.3 (Patrik Rhönmstad).

Ar: 50 r. Gravudden, Arboga, 19.3 (Leif Ekblom). 60 r. Vretberga, Medåker, 22.3 (Ulf Eriksson). Sjölundamaden, Arboga, 22.3-1.4, som mest 100 ex. 1.4 (Seppo Leppälampi).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo, 28.3-4.4, som mest 75 ex. 4.4 (Johan Södercrantz). Nötmyran, Västerfärnebo, 9-18.4, som mest 56 ex. 13.4 (Johan Södercrantz).

Li: Sjömosjön, Fellingsbro, 10-28.3, som mest 150 ex. 28.3 (Johan Andersson, Per Andersson). Österhammarssjön, Fellingsbro, 17.3-2.4, som mest 60 ex. 17.3 (Jan-Erik Malmstigen). Finnäkerssjön, Fellingsbro, 22.3-12.4, som mest 122 ex. 12.4 (Sven Larsson).

Under sommarperioden (1.5-31.8) noterades större (minst 50 ex.) ansamlingar enligt följande:
Få: 250 r. Grisfjärden, Ångsö, 15.8 (Markus Rehnberg). Askövik, V-Barkarö, 1.5-30.8, som mest 1 500 ex. 22.8 (Åsa och Robert Ekberg).

Ha: Lagårdsjön, Kolbäck, 23-25.7, som mest 500 ex. 25.7 (Weine Erlandsson m.fl.).
Kö: Nora, Munktorp, 20.5-28.8, som mest 440 ex. 15.8 (Göran Nilsson).

Ar: Sjölundamaden, Arboga, 7-8.6, som mest 444 ad. 7.6 (Hans Wilhelmsson).

Sa: Hällby, Västerfärnebo, 23.7-27.8, som mest 200 ex. 23.7 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). Fläcksjön och Gussjön, Fläckebo, 27.7-19.8, som mest 150 ex. Sörsalbo, Västerfärnebo, 1.8 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: 200 ex. Gnien, Rammäs, 1.8 (Mats Axbrink). *Li:* 67 r. Sällingsjön, Fellingsbro, 20.7 (Mattias Rudenvall), 50 r. Finnäkerssjön, Fellingsbro, 20.7 (Mattias Rudenvall), 50 r. Ringaby kraftstation, Fellingsbro, 10.8 (Bo Runesson).
 Under hösten (5.9-31.10) noterades större (minst 100 ex.) ansamlingar enligt följande:

Få: Askövik, V-Barkarö, 5.9-28.10, som mest 2600 ex. 4.10 (Torbjörn Hegedüs). 75 ex.

Svartån vid Ekeby, Skultuna, 6.9 (Lars Österberg). 100 ex. Rälken, Haraker, 6.9 (Lennart Eriksson). Dyudden, Irsta, 10.9-18.10, som mest 360 ex. 18.10 (Bengt Stridh). 400 ex. Grisfjärden, Ångsö, 20.9 (Torun Zachrisson). 500 r. Labbar, Ångsö, 10.10 (Markus Rehnberg). 300 ex. Hällsjön, Haraker, 11.10 (Håkan Johansson).

Ha: 800 r. Strömsvik, Kolbäck, 12.9 (Per Eriksson m.fl.). 720 r. Lagårdsjön, Kolbäck, 27.9 (Per Eriksson, Lena Öling). 1000 r. Galten vid Sävholm, Kolbäck, 11.10 (Ulf Carlsson m.fl.).

50 r. Eriksberg, Hallstahammar, 5.11 (Torbjörn Dahlgren).
Kö: Nora, Munktorp, 13-26.9, som mest 1600 ex. 17.9 (Steffan Ekelund).
Ki: Kungsudden, K. Barkarö, 7-29.9, som mest 1485 ex. 8.9 (Börje Wennerström).

Ar: 250 r. Hamre, Arboga, 24.10 (Hans Wilhelmsson).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo, 17.9-19.11, som mest 2300 ex. 27.10 (Ralf Lundmark). Hällby, Västerfärnebo, 19.9-4.10, som mest 1500 ex. 4.10 (Ralf Lundmark). Gussjön, Fläckebo, 4-13.10, som mest 2000 ex. 13.10 (Maud Andersson, Owe Andersson). 100 förbifl. Mergölen, Sala, 10.10 (Ralf Lundmark).

Forneby, Möklinta, 23-24.10, som mest 100 ex. 23.10 (Maud Andersson).
Su: 90 förbifl. Stormossen, Rammäs, 8.9 (Lennart Eriksson). Hovgården, Sura, 17-22.10, som mest 150 ex. 22.10 (Tom Sävström).
Li: Finnäkerssjön, Fellingsbro, 13.9-3.10, som mest 750 ex. 21.9 (Sven-Olof Eriksson). 54 förbifl. Sjömosjön, Fellingsbro, 3.10 (Johan Andersson, Per Andersson). 445 r. Sällingsjön, Fellingsbro, 3.10 (Mattias Rudenvall), 480 r. Österhammarssjön, Fellingsbro, 3.10 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin). 50 förbifl. Lindsberg, Linds, 3.10 (Elis Ölfvingsson).

Inget vinterfynd rapporterat under den första vinterperioden (1.1-15.2). I december rapporterades sammanlagt 32 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2), Hallstahammar (19), Arboga (3), Sala (8).

Thomas Pettersson

Stripgås *Anser indicus*

(0, 0, 1, 4)

Få: 5 r. Askövik 8-13.9 (Kjetil Jensen m.fl.).
Kö: 2 r. Nora, Munktorp, 18-26.9 (Göran Nilsson, Peter Ekelund m.fl.).

Ki: 3 r. Barkarövik, K. Barkarö, 26.9 (Urban Lundström, Olle Sköld).

Sa: 3 r. Hällby, Västerfärnebo, 30.9 (Bernrd Söderlund).

Fyra fynd som rent teoretiskt skulle kunna röra de fem individer som först dök upp vid Askövik.

Markus Rehnberg

Prutgås *Branta bernicla*

(3, 3, 7, 23)

Sammanlagt 887 ex. iaktagna, fördelade på perioderna 2-22.4 (2 ex.) och 1.10-1.12 (885 ex.):

Få: 5 r. Askövik, V-Barkarö, 21.10 (Bjarne Eriksson). 1 IK r. Askövik 22.10 (Torbjörn Hegedüs, Robert Ekberg). 172 str. (V) Kvicksund, Rytterne, 24.10 (Viktor Eriksson). 50 str. (S) Steneborg, V-Barkarö, 24.10 (Richard Lager). 150 str. (V) Fläsjan, Rytterne, 24.10 (Sten Ljungars). 3 r. Östra hamnen, Västerås, 24.10 (Daniel Green). 1 IK r. Skultuna 7-18.11 (Ingela Stenzelius m.fl.).

Ha: 1 IK r. Östra Nibble, Hallstahammar, 26-31.10 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Sa: 1 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 18-22.4 (Johan Södercrantz, Torbjörn Jansson). 35 str. (SV) Fläcksjön, Fläckebo, 27.10 (Ralf Lundmark). 1 IK r. Viksberg, Sala, 29.10 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 2 r. Färjebron, Fläckebo, 30.10 (Håkan Johansson). 1 IK r. Prästgårdsdiken, Fläcksjön, Fläckebo, 31.10 (Markus Rehnberg). 5 r. Hällby, Västerfärnebo, 1.11 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 r. Fläcksjön 3.11 (Ralf Lundmark). 1 IK r. Västerfärnebo 1.12 (Ralf Lundmark).

Su: 1 r. Storången, Rammäs, 2.4 (Ralf Lundmark). 86 str. (S) Gläpen, Sura, 1.10 (Mikael Leppälampi). 22 str. (S) Norrsjön, Sura, 24.10 (Tom Sävström). 36 str. (SV) Rammäs 24.10 (Ralf Lundmark). 72 str. (SV) Gnien, Rammäs, 24.10 (Ralf Lundmark). 200 str. (S) Gammelby, Rammäs, 27.10 (Jan Jorgensen).
No: 40 str. (SO) Södra Ås, Nora, 16.10 (Anders Carlberg).

Thomas Pettersson

Prutgås *Branta bernicla*. 1 IK r. Askövikens
22.10. Foto: Torbjörn Hegedüs.

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

FI

En (1) häckning:

Li: 2 ad. + 3 IK Valfisken, Väringen, Näsby, 3.8
(Jan-Erik Malmstigen).

Några större (minst 50 ex.) ansamlingar noterades inte i år. Vinterfynd:

Vä: 1 str. S Färjkajen, Västerås, 2.12 (Janne Virking).

Ha: 11 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 6-7.12 (Per Eriksson m.fl.).

Thomas Pettersson

Kanadagås *Branta canadensis*

(-, 19 FD³⁰⁰, 59 FD³⁰⁰, 43 FD³⁰⁰)

Fågeldagarna (FD³⁰⁰) fördelade sig månadsvis enligt följande: januari-februari (0), mars (10), april (2), maj-juli (0), augusti (1), september (3), oktober (10), november (9), december (8).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: 600 r. Tomta, Romfartuna, 22.11 (Gunnar Lignell).

Li: Sjömosjön, Fellingsbro, 21-28.3, som mest 850 ex. 24.3 och 28.3 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 500 r. Finnäkerssjön, Fellingsbro, 23-30.3 (Jan-Erik Malmstigen). 650 förbif. Nederby, Fellingsbro, 9.12 (Bo Runesson).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades sammanlagt ca 168 fåglar. Den kommunvisa fördelningen var följande: Hallstahammar (160), Lindesberg (7), Fagersta (1). 1 december rapporterades sammanlagt ca 8047 kanadagås, så gott som samtliga t.o.m. 19.12, med följande kommunvisa fördelning: Västerås (152), Hallstahammar (1471), Köping (40), Kungsör (45), Arboga (3), Sala (5034), Surahammar (530), Lindesberg (770), Nora (2).
Thomas Pettersson

Grågås x kanadagås *Anser anser x Branta canadensis*

Under året rapporterades 29 fynd, kommunvis fördelade på Västerås (2), Hallstahammar (3), Köping (1), Kungsör (1), Surahammar (9), Lindesberg (9) och Nora (4). Det är mycket vanskligt att försöka sig på en uppskattning av antalet individer, men gissningsvis ca 74 ex. Anmärkningsvärt fynd:

Vä: 2 i par ruvande Tortuna 6.7 (Ludwig Jonsson). Häckningen misslyckades genom att boet dränktes, men det framgår inte av rapporten om båda fåglarna i paret var hybrider.
Thomas Pettersson

Vitkindad gås x kanadagås

Branta leucopsis x canadensis

Vä: 1 r. Askövikens, V.-Barkarö, 20-22.3 (Janne Virking).

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 17.3 (Per Eriksson, Lena Öling). 3 r. Lagårdssjön 5.4 (Per Eriksson, Lena Öling). 4 r. Lagårdssjön 21.11 (Per Eriksson m.fl.). 7 r. Lagårdssjön 7.12 (Pentti J. Tatti).

Su: 2 r. Gnien, Rammäs, 9.4 (Ralf Lundmark). 1 r. Gnien 2.5 (Ralf Lundmark).
Thomas Pettersson

Gravand *Tadorna tadorna*

(4 ex., 4 ex., 8 ex., 21 ex.)

Vä: 1 m + 1 f r. Askövikens, V.-Barkarö, 4.4 (Ingrid Åkerberg m.fl.).

Kö: 1 m Norså, Munktorp, 6.4 (Oskar Nilsson). 1 m + 1 f r. Norså 3.5 (Peter Ekelund m.fl.).

Su: 2 mm + 1 f r. Fläcksjön, Fläckebo, 17.4 (Eva Johansson m.fl.). 1 ad. + 4 IK r. Hällby, Västerfärnebo, 22.8 (Kalle Källebrink m.fl.).
Su: 8 2K+ str. (S) Gnien, Rammäs, 12.7 (Ralf Lundmark).
Thomas Pettersson

Mandarinand *Aix galericulata*

(0 ex., 1 ex., 1 ex., 1 ex.)

Kö: 1 ad. m r. Nyckelberget, Köping, 12.9 (Stefan Risberg).

Markus Rehnberg

Bläsand *Anas penelope*

(3 h, 6 h, 12 h, 10 h)

Observerad (1-6.1) 29.3-2.12. Ingen konstaterad häckning rapporterad, men arten är funnen under häckningstid (21.5-15.7) vid 10 lokaler, motsvarande ca 10 par, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Askövikens, V.-Barkarö (7 mm).

Kö: Norså, Munktorp (7 mm).

Su: Nötmyran, Västerfärnebo (20 ex.). Fläcksjön, Fläckebo (1 m).

Su: Gnien, Rammäs (3 mm).

Li: Morskogsjön, Ramsberg (1 m).

No: Gyttores reningsdamm, Nora (1 m). Södra Ås, Nora (1 m).

Lur: Höljörn (5 mm). Jan-Matsdammen (2 mm, 1 f).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikens, V.-Barkarö, 9-11.4, som mest 140 ex. 11.4 (Pentti J. Tatti). Askövikens 4.9-4.10, som mest 165 ex. 4.10 (Torbjörn Hegedüs, Zsombor Károlyi).

Su: Nötmyran, Västerfärnebo, 13-18.4, som mest 180 ex. 14.4 (Kalle Källebrink). 100 r. Svartån vid Västerby, Västerfärnebo, 22.4 (Torbjörn Jansson).

Inga höga (minst 100 ex.) sträcksfifror rapporterades.

Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Vä: 39 r. Askövikens, V.-Barkarö, 1.12 (Robert Ekberg). 9 r. Askövikens 2.12 (Torbjörn Hegedüs).

Ku: 1 m Kungsudden, K. Barkarö, 1-6.1 (Börje Wennerström). Fågeln återfanns död.

Su: 2 r. Västerfärnebo 1.12 (Ralf Lundmark). 3 r. Fläcksjön, Fläckebo, 2.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Thomas Pettersson

Snatferand *Anas strepera*

(3 h, 3 h, 8 h, 10 h)

Observerad 31.3-3.11. Någon konstaterad funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid 10 lokaler, motsvarande lika många troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Gimpelestan, Ångsö (1 m). L. Jungfrun, Barkarö (1 m). Hällsjön, Haraker (1 m). Ba: Lagårdssjön, Kolbäck (2 mm, 1 f).

Kö: Norska, Munktorp (2 mm, 1 f).

Su: Fläcksjön, Fläckebo (1 m; 4 ex.).

Su: Turkiesjön, Rammäs (1 m). Sägdammen, Rammäs (1 m, 1 f).

Li: Sjömosjön, Fellingsbro (1 m, 1 f).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikens, V. Barkarö, 31.7-26.10, som mest 14 ex. 31.7 (Torbjörn Hegedüs).

Anmärkningsvärt fynd:

No: 1 m r. Åsbojön, Nora, 31.3 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). Första fyndet någonsin i Nora kn!

Thomas Pettersson

Kricka *Anas crecca*

(4 FD200, 43 FD200, 36 FD200, 49 FD200)

Observerad (1-3.1) 18.3-2.12 (28.12). Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikens, V. Barkarö, 14-23.4, som mest 820 ex. 15.4 (Janne Virking).

Su: Nötmyran, Västerfärnebo, 14-18.4, som mest 1250 ex. 18.4 (Johan Södercrantz). Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 23.8-13.10, som mest 3800 ex. 28.8 (Ralf Lundmark).

Vinterfynd:

Vä: 13 r. Askövikens, V. Barkarö, 2.12 (Robert Ekberg).

Ku: 1 f Kungssuddens, K. Barkarö, 1-3.1 (Börje Wennerström m.fl.).

Su: 7 r. Västerfärnebo 1.12 (Ralf Lundmark). 4 r. Gussjön, Fläckebo 1.12 (Ralf Lundmark).

17 r. Fläcksjön, Fläckebo, 1.12 (Ralf Lundmark). 2 r. Fläcksjön 2.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: 1 f rast Åhden, Rammäs, 28.12 (Sören Larsson).

Thomas Pettersson

Gräsand *Anas platyrhynchos*

Större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats enligt följande:

Vä: Ångkraftverket, Västerås, 1-8.1, som mest 1000 ex. 1.1 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti) och 2.1 (Pontus Lindberg m.fl.). Östra hamnen, Västerås, 29.1-20.2, som mest 1100 ex. 20.2 (Maud Andersson). Askövikens, V. Barkarö, 4.9-4.10, som mest 1700 ex. 4.10 (Torbjörn Hegedüs, Zsombor Károlyi). 500 ex. Ångkraftverket 19.12 (Bjorne Eriksson).

1500 r. Lillåuddens, Västerås, 23.12 (Pentti J. Tatti). 2000 r. Lillåuddens 25.12 (Pentti J. Tatti).

Su: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 4.10-1.11, som mest 600 ex. 9.10 (Ralf Lundmark). 650 r. Sörgårso, Västerfärnebo, 23.11 (Berndt Söderlund). 600 r. Västerfärnebo 1.12 (Ralf Lundmark). 1200 r. Fläcksjön, Fläckebo, 1.12 (Ralf Lundmark).

Li: 580 r. Fimmåkerssjön, Fellingsbro, 3.10 (Sven Larsson).

Thomas Pettersson

Stjärtand *Anas acuta*

NT

(1 h, 1 h, 2 h, 1 h)

Observerad (14.1-1.4) 2.4-10.11 (24.11, 2.12). Ett fynd under omständigheter som tyder på häckning:

Vä: 1 m Askövikens, V. Barkarö, 16.6 (Zsombor Károlyi, Anders Kjellsson).

Vinterfynd:

Ha: 1 m Norrkvam, Hallstahammar, 14.1 (Stefan Johansson m.fl.). 1 m Lagårdssjön, Kolbäck, 25.1 (Ulf Carlsson). 1 m Borgåsund, Kolbäck, 26.1-13.2 (Lena Öling m.fl.). 1 m Lagårdssjön, Kolbäck, 21.2-7.4 (Per Eriksson m.fl.). Sannolikt samma individ "verkar präglad på gräsand?" 3.4 (Leif Carlsson). Oroväckande!

Su: 1 m Osby, Västerfärnebo, 2.12 (Eva Johansson, Kalle Källebrink).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 21 str. V Kvicksund, Rytterne, 18.8 (Joachim Strengbom). 40 r. Askövikens, V. Barkarö, 11.9 (Torbjörn Hegedüs, Janne Virking). 26 r. Askövikens 3.10 (Rolf Nordin).

Ku: 25 r. Barkarövikens, K. Barkarö, 5.9 (Börje Wennerström).

Su: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 14-19.4, som mest 25 r. 19.4 (Daniel Green m.fl.). 30 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 18.4 (Johan Södercrantz). Gorgen vid Hällby 25.8-9.10, som mest 54 r. 27.8 (Ralf Lundmark m.fl.).

Thomas Pettersson

Stjärtand x Gräsand *Anas acuta* x *A. platyrhynchos*

No: 1 m r. Södra Ås våtmark, Nora, 5-6.4 (Anders Carlberg). 1 ad. m r. Gyttores reningsdam, Nora, 18.5 (Roland Thuvander).

Åtta tidigare fynd av en dylig hybrid har rapporterats från Västmanland. Även i maj 2008 iaktogs en stjärtand x gräsandshybrid vid Gyttores reningsdam och man får väl förmoda (och hoppas) att det är samma individ som återkom även denna gång.

Markus Rehnberg

Arta *Anas querquedula*

VU

(11 h, 13 h, 11 h, 8 h)

Observerad 8.4-11.9. Ingen konstaterad häckning rapporterad i år, men arten är funnen vid 8 lokaler under häckningstid (16.5-31.7), motsvarande lika många troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Askövikens (1 m, 1 f).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1 m).

Kö: Norska, Munktorp (1 m).

Su: Fläcksjön, Fläckebo (2 mm; 2 honf.).

Su: Gnien, Rammäs (1 m). Turkiesjön, Rammäs (1 m).

Li: Rockhammar, Fellingsbro (1 m).

Nb: Labodasjön, Karbenning (1 m).

Fa: Backgården, Västanfors (1 f).

Thomas Pettersson

Skedand *Anas chrypeata*

NT

(10 h, 12 h, 19 h, 7 h)

Observerad 5.4-16.10 (3.11). Konstaterade häckningar:

Vä: 1 f + 9 pulli Rastholmen, Askövikens, V. Barkarö, 23.5 (Nils Arvidsson).

Däruöver är arten funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid 5 lokaler, motsvarande 6 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Kö: Norska, Munktorp (1 m, 1 f).

Su: Fläcksjön, Fläckebo (2 mm, 2 ff).

Su: Gnien, Rammäs (7 mm, 1 f). Turkiesjön, Rammäs (1 m).

Li: Österhammarssjön, Fellingsbro (1 m).

Större (minst 15 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikens, V. Barkarö, 9-19.4, som mest 21 ex. 30.9 (Torbjörn Hegedüs).

Su: 18 r. Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 30.8 (Berndt Söderlund).

Thomas Pettersson

Brunand *Aythya ferina*

NT

(-, 10 h, 10 h, 7 h)

Observerad 29.3-27.10. Under häckningstid (1.5-30.6) funnen vid endast 6 lokaler, motsvarande 7 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Askövikens, V. Barkarö (3 mm).

Ar: Sjölundamäden, Arboga (3 mm, 2 ff).

Su: Fläcksjön, Fläckebo (1 m).

Su: Turkiesjön, Rammäs (1 f).

Lu: Hötjäm (1 m). Röda dammen (3 mm).

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar eller vinterfynd rapporterade.

Thomas Pettersson

Vigg *Aythya fuligula*

Endast tre (3) konstaterade häckningar rapporterades 2009, samtliga i Surahammars kn. Ansamlingar med minst 100 vigg rapporterades enligt följande:

Vä: 110 r. Askövikens, V. Barkarö, 23.4 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 150 r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck, 11.10 (Per Eriksson m.fl.).

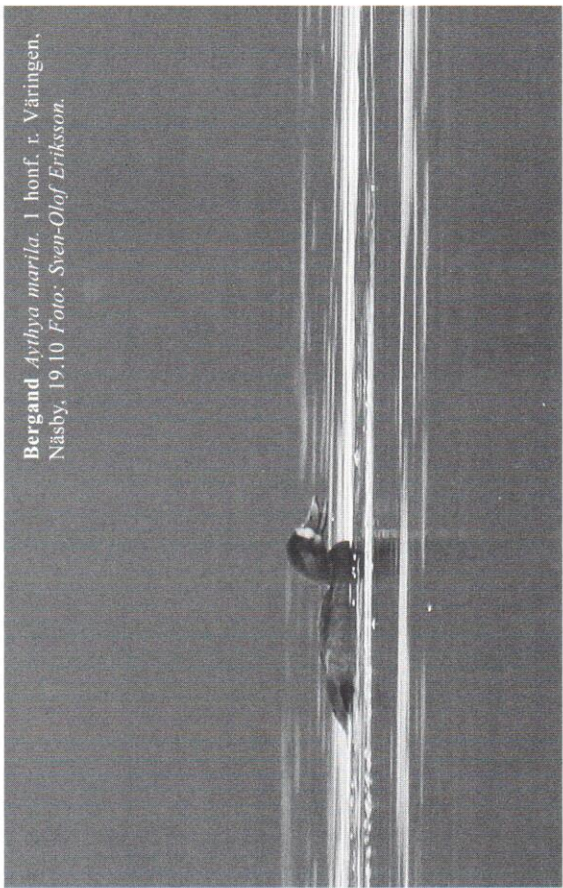
Kö: 150 r. Galten vid Stäudd, Munktorp, 17.10 (Peter Ekelund m.fl.). 100 r. Galten vid Rågsäcken, Munktorp, 31.10 (Stefan Risberg, Mikael Rhönnsad). 200 r. Galten vid Stavbyskärr, Munktorp, 21.11 (Patrik Rhönnsad).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades inte en enda vigg. I december rapporterades 206 ex. 1-12.12, kommunvis fördelade: Västerås (124), Hallstahammar (80), Sala (1), Surahammar (1).

Thomas Pettersson

Bergand *Aythya marila*. 1 honf. r. Värningen, Näsby, 19.10 Foto: Sven-Olof Eriksson.

Bergand *Aythya marila*
VU

(8, 6, 10, 9)
Vä: 2 mm + 1 f r. Granfjärden, Ångsö, 26.4 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 m + 6 honf. str. V Kvikksund, Rytterne, 30.10 (Joachim Strengbom).
Ha: 1 m r. Freden, Säby, 25.10 (Ulf Carlsson). 2 honf. r. Lagårdssjön, Kolbäck, 21-22.11 (Per Eriksson m.fl.).

Sa: 1 honf. r. Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 27.8 (Ralf Lundmark). 2 honf. r. Fläcksjön, Fläckebo, 27.10 (Ralf Lundmark).

Li: 1 honf. r. Värningen, Näsby, 19.10 (Sven-Olof Eriksson).

Sk: 1 f r. Lillsvan, Hed, 31.10 (Jonas Kling).
Lu: 1 f Höjårm 29.10 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring).

Thomas Pettersson

Ejder *Somateria mollissima*
(2, 2, 4, 1)

Ha: 3 (1 m + 2 ff) r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 7.5 (Ulf Carlsson).

Thomas Pettersson

Alfågel *Clangula hyemalis*
VU

(6, 6, 10, 17)

Vä: 1 m + 1 f r. Granfjärden, Ångsö, 24.4 (Janne Virking). 1 str. (V) Kvikksund, Rytterne, 18.10 (Joachim Strengbom m.fl.). 2 str. (V) Flässjan, Rytterne, 21.10 (Sten Ljungars). 1 honf. r. Ålmunsholmen, Ångsö, 22.10 (Ralf Lundmark). 1 str. (Ö) Kvikksund 24.10 (Tommy Emanuelsson, Viktor Eriksson).

Ha: 1 m r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 22-23.4 (Per Eriksson m.fl.).

Sa: 1 m r. Fläcksjön, Fläckebo, 7.4 (Janne Virking). 1 f r. Fläcksjön 30.10 (Håkan Johansson, Torbjörn Hegedüs). 1 m + 1 f r. Storsjön, Mökinta, 9.11 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: 1 m + 1 f r. Gläpen, Sura, 15.5 (Mikael Leppälampi). 1 r. Gnien, Rammäs, 25.10 (Solveig Wadelius m.fl.). 1 2K f Gläpen 29.10 (Mikael Leppälampi, Jesper Gustavsson). 1 m r. Gläpen 11.12 (Mikael Leppälampi).

Li: 2 mm + 1 f r. Värningen, Näsby, 25.4 (Sven-Olof Eriksson). 1 f r. Hultasjön, Lindes, 26.4 (Mats Andersson). 3 mm r. Värningen 30.11 (Sven-Olof Eriksson, Jan-Erik Malmstigen).
No: 1 ad. f Norasjön, Nora, 11.12 (Peter Bernöval).

Thomas Pettersson

Sjööorre *Melanitta nigra*

(24, 31, 112, 106)

Observerad 11.4-25.5 och (2.8) 9.10-6.12.
Vä: 11 obs. av 170 ex. 15.4-10.5. 3 förbif. Hallingen, Ångsö, 2.8 (Lars-Ola Westertund). 4 r. Askövikens, V.-Barkarö, 14.10 (Robert Ekberg). 2 str. (V) Flässjan, Rytterne, 21.10 (Sten Ljungars). 1 r. Askövikens 29.10 (Zsombor Károlyi m.fl.). 37 str. (V) Kvikksund, Rytterne, 30.10 (Joachim Strengbom). 6 r. Blacken, Rytterne, 13.11 (Richard Lager).

Ha: 18 obs. av 168 ex. 11.4-13.5.
Kö: 3 obs. av 14 ex. 20.4-2.5.

Ku: 7 r. Galten, K. Barkarö, 22.4 (Patrik Rhönstad m.fl.). 18 r. Galten 10.10 (Patrik Rhönstad).

Sa: 18 obs. av 82 ex. 13.4-25.5. 1 r. Gussjön, Fläckebo, 15.11 (Torbjörn Hegedüs).

Su: 7 obs. av 15 ex. 16.4-10.5. 34 r. Gläpen, Sura, 9.10 (Gudrun Eriksson-Lindgren). 5 r. Gläpen 16.10 (Mikael Leppälampi m.fl.). 3 r. Östersjön, Sura, 25.10 (Ralf Lundmark). 2 r. Sörsjön, Sura, 29.10 (Jesper Gustavsson, Mikael Leppälampi).

Li: 5 obs. av 21 ex. 22-30.4. 3 IK r. Värningen, Näsby, 10.11 (Sven-Olof Eriksson). 4 r. Ull-ersättersviken, Näsby, 11.11 (Sven-Olof Eriksson, Jan-Erik Malmstigen). 5 r. Värningen 12.11 (Sven-Olof Eriksson). 5 r. Värningen 30.11 (Sven-Olof Eriksson, Jan-Erik Malmstigen).

No: 3 obs. av 11 ex. 21-22.4. 17 r. Vikern, Vikert, 11.11 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 20 r. Vikern, Nora, 11.11 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 57 r. Älvälången, Vikert, 11.11 (Roland Thuvander). 31 r. Norasjön, Nora, 11.11 (Anders Carlberg).

Nö: 4 flockar hörda str. Vassstjärnen, Norberg, 28.4 (Torbjörn Jansson). 4 flockar hörda str. Silvtjärn, Norberg, 29.4 (Torbjörn Jansson).

Fa: 7 obs. av 53 ex. 22.4-16.5. 2 r. Hedjärnen, Västanfors, 17.11 (Pentti Korhonen). 1 r. Ämningens, Västeråla, 18.11 (Ralf Lundmark). 1 r. Hedjärnen 20-21.11 (Leif Lejdelin, Pentti Korhonen). 2 r. St. Aspen, Västanfors, 6.12 (Roland Narfström).

Sk: 4 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 20.4 (Leif Edberg). 1 r. Nedre Vättern 21.4 (Roland Wåara). 4 r. Nedre Vättern 28.10 (Leif Edberg, Leif Johansson).

Li: 7 r. Björken 29.4 (Torgny Magnusson).

Lu: 3 obs. av 24 ex. 21.4-2.5.

Thomas Pettersson

Svärta *Melanitta fusca*

NT

(5, 4, 19, 10)

Ha: 6 r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck, 21.4 (Per Eriksson, Lena Öling). 12+14 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 22.4 (Ulf Carlsson m.fl.). 1 r. Galten vid Klovstenen 29.4 (Ulf Carlsson).

Su: 1 r. Virsbojsjön, Rammäs, 25.10 (Ralf Lundmark).

Li: 4 str. (S) Värningen, Näsby, 11.10 (Jan-Erik Malmstigen).

Fa: 4 r. Ämningens vid Framnäs, Västeråla, 30.4 (Thomas Norström, Jan Hellström). 2 r. Ämningens vid Framnäs 1.5 (Thomas Norström m.fl.). 1 r. St. Aspen, Västanfors, 6.12 (Roland Narfström).

Sk: 4 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 25.4 (Roland Wåara).

Lu: 1 r. Södra Hörken 15.7 (Bertil Rahm).

Thomas Pettersson

Knipa *Bucephala clangula*

(6 FD⁵⁰, 17 FD⁵⁰, 14 FD⁵⁰, 20 FD⁵⁰)

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: 122 str. (V) Kvikksund, Rytterne, 30.10 (Joachim Strengbom).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 25.8-5.9, som mest 260 ex. 25.8 (Ralf Lundmark, Berndt Söderlund).

Su: Gnien, Rammäs, 1-9.4, som mest 108 ex. 9.4 (Ralf Lundmark).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades sammanlagt ca 165 knipor, kommunvis fördelade: Hallstahammar (11), Köping (1), Arboga (12), Sala (11), Surahammar (14), Lindesberg (90), Nora (16), Norberg (1), Fagersta (7), Skinnskatteberg (2). Från december rapporterades sammanlagt ca 87 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (26), Arboga (8), Sala (7), Surahammar (16), Lindesberg (6), Nora (13), Fagersta (6), Skinnskatteberg (2), Ljusnarsberg (3).

Thomas Pettersson

Salskrake *Mergus albellus*

NT/FI

(211 FD, 567 FD, 591 FD, 467 FD)
Observerad 28.3-25.4 och (19.7) 1.9-30.11.

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på följande år (327 resp. efteråret (140): Västerås (36/87), Hallstahammar (30/3), Köping (17/3), Kungälv (24/4), Arboga (9/0), Sala (79/10), Surahammar (96/31), Lindsberg (22/2), Nora (3/0), Fagersta (5/0), Skinnskatteberg (4/0), Hällefors (2/0). Större (minst 20 ex.) ansamlingar:
Su: 21 (12 mm, 9 ff) r. Gläpen, Sura, 12.4 (Sören Larsson).

Sommarfynd:

Su: 1 f r. Gnien, Ramnäs, 19.7 (Mikael Leppälampi).

Inget vinterfynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Småskrake *Mergus serrator*

(-, 157 FD, 233 FD, 245 FD)

Två (2) konstaterade häckningar (1, 3, 1, 2):
Su: 1 f + 3 pulli Hörendesjön, Västerfärnebo, 25.7 (Anders Fredricsson).

No: 1 f + 8 pulli Finnån, Järnboås, 6.8 (Håkan Lavebratt).

Dessutom gjordes följande fynd gjordes under häckningstid (1.6-15.8):

Vä: 1 f Dyudden, Irsta, 14.6 (Bengt Stridh). 1 f

L. Jungfrun, Rytterne, 24.6 (Thomas Pettersson). 1 f St. Skorven, Rytterne, 24.6 (Thomas Pettersson). 2 ff St. Jungfrun, Rytterne, 30.6 (Richard Lager).

Sa: 1 m Hörendesjön, Västerfärnebo, 25.7 (Anders Fredricsson).

Su: 1 f St. Målsjön, Ramnäs, 23.7 (Lennart Eriksson).

Li: 1 f Usken, Linds, 15.7 (Mats Andersson m.fl.).

No: 1 f Älviången, Viken, 1.6 (Roland Thuvander). 1 f Åsbojön, Nora, 20.6 (Anders Carlberg). 1 ex. Norra Ryssholmen, Norasjön, Nora, 23.7 (Anders Carlberg).

Fa: 2 mm St. Aspen, Västanfors, 7.6 (Leif Lejdelin, Roland Narfström). 1 m St. Aspen 9.6 (Sören Emet).

Lu: 1 m + 1 f Södra Hörken vid Hörksbyn 23.6 (Bertil Rahm).

Kommunvis fördelning av fågeldagarna 2009: Västerås (73), Hallstahammar (10), Köping (3),

Sala (16), Surahammar (14), Lindsberg (13), Nora (44), Norberg (2), Fagersta (58), Skinnskatteberg (5), Hällefors (7). Månadsvis fördelning: januari-mars (0), april (137), maj (59), juni (10), juli (8), augusti (1), september (2), oktober (28), november-december (0).
Thomas Pettersson

Storskrake *Mergus merganser*

(11 H, 9 H, 9 H, 10 H)

Tio (10) konstaterade häckningar rapporterade:
Ha: 1 f + 8 pulli Lagårdssjön, Kolbäck, 22.5 (Stefan Johansson).

Sa: 1 f + 8 pulli Lisselön, Hörendesjön, Västerfärnebo, 24.5 (Gustav Renberg, Ralf Lundmark).

Su: 1 f + 7 pulli Gnien, Ramnäs, 6.6 (Lennart Eriksson). 1 f + 5 pulli Vågsjön, Sura, 1.7 (Lennart Eriksson). 1 f + 3 pulli Kolbäcksdån vid Bäckhammaren, Ramnäs, 3.7 (Ralf Lundmark).

Li: 2 ff med 2+3 pulli Usken, Linds, 26.6-7.8 (Hans Norelius). 2 IK Bottemån, Lindsberg, Linds, 16.8 (Hans Norelius).

No: 1 f + 8 pulli Bergsmanshyttan, Nora, 2-20.6 (Bertil Sundberg). 1 f + 5 IK Hyttfallet, Hammarbyån, Nora, 12.7 (Peter Bernövald). Större (minst 300 ex.) ansamlingar:
Vä: 400 r. Fulleröfjärden, V-Barkarö, 27.11 (Richard Lager).

Kö: Västlandasjön, Kolsva/V. Skedvi, 3-31.10, som mest 600 ex. 31.10 (Stefan Risberg, Mikael Rhönnsstad).

Ku: 380 r. Galtten vid Kungsudden, K. Barkarö, 22.4 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: Fläckesjön, Fläckebo, 25.10-1.11, som mest 500 ex. 1.11 (Pentti J. Tatti). Hällsjön, Fläckebo, 30.10-3.11, som mest 475 ex. 30.10 (Torbjörn Hegedüs). 300 r. Hallaren, Möklinta, 3.11 (Maud Andersson, Owe Andersson).

Su: Gläpen, Sura, 18-30.10, som mest 400 ex. 30.10 (Mikael Leppälampi).

Vinterfynd (1.1-15.2) gjordes av sammanlagt ca 97 fåglar, kommunvis fördelade: Västerås (19), Hallstahammar (4), Köping (3), Arboga (14), Sala (3), Surahammar (8), Lindsberg (34), Nora (1), Fagersta (8), Skinnskatteberg (1), Hällefors (2). 1 december sågs sammanlagt ca 688 fåglar, merparten (98 %) t.o.m. 12.12, kommunvis fördelade: Västerås (522), Hallstahammar (26),

Arboga (6), Sala (21), Surahammar (39), Lindsberg (12), Nora (26), Fagersta (22), Skinnskatteberg (14).
Thomas Pettersson

Järpe *Bonasa bonasia*

FI

(-, 1 H, 4 H, 3 H)

Tre (3) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade på Surahammar (1), Nora (1) och Fagersta (1). Givetvis är dessa tre häckningar bara en liten del av det verkliga antalet. Järpe har under året rapporterats från drygt åttio platser i Västmanland.
Anders Carlberg

Orre *Tetrao tetrix*

FI

Tjugosex (26) spellokaler med minst fem tuppar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (4), Surahammar (2), Lindsberg (3), Nora (4), Fagersta (1), Skinnskatteberg (2), Ljusnarsberg (2), Ludvika (1) och Hällefors (4). Antalet rapporterade spelplatser har ökat de senaste åren. Många spelplatser rapporterades detta år i samband med myrinventeringar i Örebro län.
Anders Carlberg

Tjäder *Tetrao urogallus*

FI

Endast en (1) konstaterad häckning, men med hela 11 kycklingar i Surahammars k:n. Tre (3) spelplatser har rapporterats Sala (1), Lindsberg (1) samt Nora (1) k:r. En rejäl minskning av antalet rapporterade spelplatser och häckningar. Det är svårt för tjädern att klara sig i det intensiva skogsbruket. Arten är rapporterad från elva västmanländska kommuner.
Anders Carlberg

Rapphöna *Perdix perdix*

NT

Funnen på tjugofem (25) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (8), Hallstahammar (3), Köping (1), Sala (1), Lindsberg (7), Nora (2), Norberg (2) samt Hällefors (1). Som vanligt är det mycket vanskligt att säga hur många av observationerna som härrör från nyligen utsläppta fåglar. Det är oklart varifrån alla utsläppta rapphöns härstammar, men om de bär på många gener från sydeuropeiska populationer kan de kanske blanda sig med våra mer ursprungliga stammar som är mer köldhåriga. Resultatet kan då bli att rapphönsen klarar de kalla vintrarna ännu sämre.
Anders Carlberg

Nattkvist Svalgården Öland

8 bäddar i dubbelrum

Exkursionsprogram

Fågelguidningar

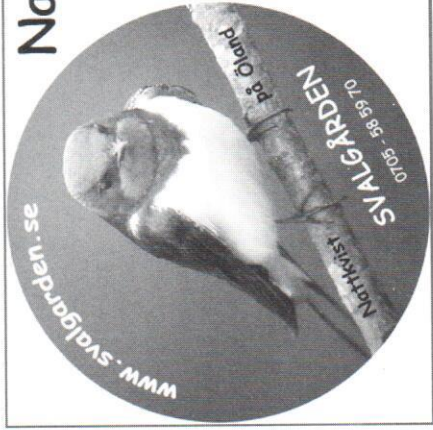
Fågelkurser

Frågor om fåglar?

Välkomna till

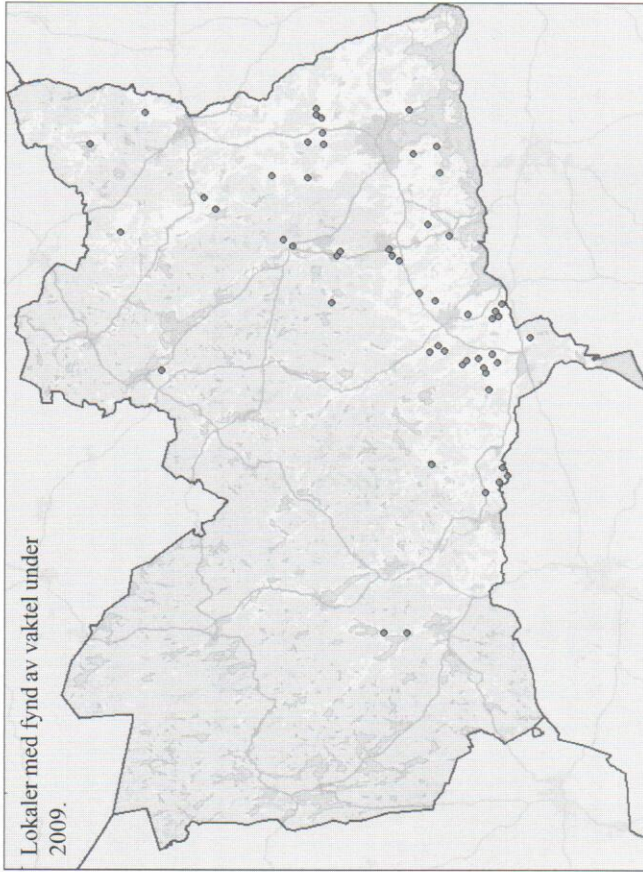
www.svalgarden.se

070-558 59 70

Lokaler med fynd av vaktel under 2009.

Vaktel *Coturnix coturnix* NT

(7 ex., 22 ex., 83 ex., 75 ex.)

Sammanlagt 72 spelande vaktlar samt 3 ringmärkta eller hörda honor fördelade i respektive kommun enligt följande: Vä (13), Ha (6), Kö (14), Ku (5), Ar (16 sj. + 3 ff), Sa (5), Su (5), Li (6), No (1), Fa (1). Antalet med sedvanlig reservation för dubbelräkning. För andra året i rad minskar vaktelobservationerna och efter flera toppår verkar antalet spelande vaktlar åter ligga på en nivå en bit under 100 ex. Arten är observerad mellan 12.5-2.8, vilket är högst normalt och därmed verkar det inte förekomma något (omfattande) utsläpp av uppfödda vaktlar. Inga rapporter om häckningar eller ungfåglar, men med ca 20 spelande hannar och tre ringmärkta honor på slättlandet mellan Köping, Kungsör och Arboga finns givetvis stor chans att det åtminstone förekommit något eller några häckningsförsök (Mikael och Patrik Rhönnsstad, muntl.).

Anders Carlberg

Smålom *Gavia stellata* NT/FI

(18 h, 19 h, 46 h, 34 h)

Smålommar observerades 10.4-27.10. Trettiofyra (34) troliga häckningar rapporterades från Lindesbergs (3), Nora (7), Norberg (1), Fagersta (2), Ljusnarsbergs (2) och Hällefors (19) k.r. Från Hällefors kommuns kärnområde Knuthöjds-mossen rapporterades 11 häckningar med totalt 10 ungar.

Roland Thuvander

Storlom *Gavia arctica* FI

(51 h, 37 h, 38 h, 68 h)

Storlommen är rapporterad 3.4-1.12. Sextioåtta (68) troliga häckningar rapporterades från Köpings (3), Sala (7), Surahammars (15), Lindesbergs (5), Nora (4), Norbergs (13), Fagersta (7), Skimnskattebergs (4), Ljusnarsbergs (2), Ludvika (1) och Hällefors (7) k.r. Sent höstfynd (fr.o.m. 1.11):

Su: 1 ad. r. Gläpen, Sura, 1.12 (Mikael Leppälampi).

Två större (minst 20 ex.) ansamlingar rapporterade.

Fa: 31 r. Kaffeholmarna, Åmänningen, Västeråla, 11.7 (Sören Emet).

Lu: Som mest 31 ex. Hörksbyn, Grängesberg, 23.7 (Bertil Rahm).

Roland Thuvander

Svartnäbbad islom *Gavia immer*
Sa: 1 ad. r. Hörendesjön, Västerfärnebo, 24-25.5 (Håkan Johansson m.fl.)*.

Hörendesjön delas av Sala och Norbergs k.r. Eftersom lommen uppträdde på båda sidor om kommungränsen blev det ett nytt tillskott för båda kommunerna. Femte fyndet i Västmanland och samtidigt det fjärde under 2000-talet!
Markus Rehnberg

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*
VU

(5 ex., 7 ex., 12 ex., 15 ex.)

Häckningar och troliga häckningar:

Kö: 1 sj. Norsa, Munktorp, 19.7 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund), 1 ex. Norsa 31.7 (Pe-

Svartnäbbad islom *Gavia immer*. Hörendesjön, Västerfärnebo, 24-25.5. Foto: Markus Rehnberg

ter Ekelund, Staffan Ekelund) och 4.8 (Jörgen Lindberg). 1 IK Norsa 18.8 (Jörgen Lindberg).

Övriga fynd:

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 1.1-29.3 (Gunnar Lignell m.fl.). 1 ex. Sandskärviken, V.-Barkarö, 2.9 (Richard Lager). 1 ad. Ångkraftverket 25.10-31.12 (Markus Rehnberg m.fl.). 2 ex. Askövik, V.-Barkarö 30.10 (Robert Ekberg, Janne Virking).

Ha: 1 ad. Lagårdssjön, Kolbäck, 2.8 (Stefan Johansson m.fl.). 1 ex. Valstasjön, Hallstahammar, 12-17.9 (Per Eriksson m.fl.).

Ar: 1 ex. Arboga 2.1-15.3 (Johan Brenander m.fl.).

Sa: 1 r. Gussjön, Fläckebo, 27.10 (Ralf Lundmark).

Su: 1 ad. r. Gnien, Rammäs, 11-14.8 (Lennart Eriksson). 1 IK Västersjön, Sura, 15.9 (Mikael Leppälampi, Rose-Marie Mällberg).

Li: 1 r. Hagaberg, Frövi, Näsby, 31.3 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 r. Arbogaån vid Ringaby, Fellingsbro, 13.11 (Sven-Olof Eriksson).

Thomas Pettersson

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Större kolonier (minst 10 par):

Vä: 28 ruvande Långholms brygga, Ångsö, 17.5 (Bengt Stridh). 12 ruvande Bergsviken, Ångsö, 24.5 (Torbjörn Hegedüs).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö, 18.4-2.5, som mest 165 ex. 23.4 (Torbjörn Hegedüs). 50 ex. Blacken, Rytterne, 5.8 (Leif Carlsson, Håkan Gilledal). 50 r. Granfjärden, Ångsö, 10.10 (Markus Rehnberg).

Sir: 52 r. Gläpen, Sura, 14.10 (Ralf Lundmark). Vinterfynd:

Sa: 1 r. Centralbrottet, Strå, Sala, 10.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

No: 1 r. Norasjön, Nora, 14.1 (Anders Carlberg). Max 11 r. Norasjön 1-13.12 (Anders Carlberg, Peter Bernövall).

Fa: 1 ex. St. Aspen, Västanfors, 4-5.12 (Pentti Korhonen, Leif Lejdellin).

Lut: 1 ex. Södra Hörken 13.12 (Bertil Rahm).

Thomas Pettersson

Gråhakedopping *Podiceps griseogena*

(6 ex., 6 ex., 12 ex., 20 ex.)

Häckning:

Nb: 1 par Noren, Norberg, 25.4-22.5; ruvande fågel sågs 15.5 (Torbjörn Jansson m.fl.).

Övriga fynd:

Vä: 1 r. Granfjärden, Ångsö, 21.4 (Kjetil Jensen, Pontus Lindberg). 1 r. Granfjärden 22.4 (Torbjörn Hegedüs). 5 r. Granfjärden 1.5 (Pontus Lindberg, Markus Rehnberg).

Ha: 1 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 12.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 2 r. Västlandsjön, Kolsva, 15.4 (Jörgen Lindberg).

Sa: 1+1 r. Fläcksjön, Fläckebo, 30.4 (Markus Rehnberg).

Su: 1 r. Gläpen, Sura, 14.10 (Lennart Eriksson, Ralf Lundmark). 1 IK r. Gläpen 16.10 (Mikael Leppälampi, Rose-Marie Mälberg). 1 r. Gläpen 18.10 (Inger-Marie Carlsen, Robert Carlsen). 2 r. Gläpen 25.10 (Ralf Lundmark).

Li: 1 r. Värigen, Näsby, 7.11 (Sven-Olof Eriksson, Mattias Rudenvall).

Thomas Pettersson

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

VU/FI

(17 h, 15 h, 13 h, 12 h)

Tolv (12) häckningar, eller troliga häckningar, på 8 lokaler rapporterades med följande kommunivisa fördelning: Västerås (2), Köping (1), Surahammar (1+1+2=4), Lindsberg (3+1+1=5). Övriga observationer under vårlytningen:

Vä: 1 r. Granfjärden, Ångsö, 26.4 (Pontus Lindberg, Bert Larsson).

Ha: 3 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 22.4 (Stefan Johansson m.fl.).

Sa: 3 r. Fläcksjön, Fläckebo, 16.4 (Kalle Källebrink, Daniel Green). 2 r. Fläcksjön 17.4 (Eva Johansson m.fl.). 1 r. Fläcksjön 19.4 (Lotta Berg, Hanna Berg). 1 r. Fläcksjön 22.4 (Maud Andersson, Owe Andersson). 1 r. Fläcksjön 23.4 (Maud Andersson, Owe Andersson).

Li: 1 r. Ullersättersviken, Näsby, 23.4 (Jan-Erik Malmstigen). 1 r. Värigen, Näsby, 25.4 (Sven-Olof Eriksson, Johan Andersson).

Lut: 1 ex. Jan-Matsdammen 28.4 (Sten-Erik Bohlin).

Hä: 1 r. Vangsviken, Grythyttan, 26.4 (Jonny Kvist).

Höstfynd (fr.o.m. 1.9):

Vä: 1 ex. Notudden, Västerås, 29.11 (Janne Virking).

Kö: 1 r. Malmön, Köping, 1.9 (Bernt Bergsten). 1 r. Ombrobäcken, Himmeta, 9.10 (Kenneth Nordberg).

Sa: 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 25.8 (Ralf Lundmark). 1 r. Hällby 3.9 (Torbjörn Jansson, Kristofer Larsson). 1 r. Fläcksjön, Fläckebo, 18.10 (Håkan Johansson).

Thomas Pettersson

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis*

VU

Vä: 2 ad. r. Asköviken, V.-Barkarö, 2.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).*

Den svarthalsade doppingen har noterats vid sex tidigare tillfällen i Västmanland. Det senaste inträffade så långt tillbaka i tiden som 1991, då arten noterades vid Turkiesjön i Rammäs. Det var således ett efterlängtat återbesök.

Markus Rehnberg

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

(0 H, 2 H, 311 H, 447 H)

Fem (5) kolonier med sammanlagt 447 aktiva bon, alla i Mälaren, innebär en rätt rejäl ökning efter fjolårets minskning. Mycket tyder ändå på att Mälarens skarvpopulation kommer att ligga rätt stabilt framöver på 400-500 par. De häckande fåglarna representeras av rasen *Ph. c. sinensis* ("mellanskarv"). Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 1-14.12 (Erik Hansson m.fl.).

Su: 1 ex. Sörsjön, Sura, 5-11.12 (Mikael Leppälampi). 2 r. Virsbojsjön, Rammäs, 11.12 (Solveig Wadelius).

No: 1 ex. Norasjön, Nora, 8-13.12 (Peter Bernövall, Anders Carlberg). 1 r. Fåsjön vid Nedre Bondborn, Nora, 12.12 (Bertil Sundberg). Större (minst 50 ex.) ansamlingar utanför häckningslokaler och sträcksummor:

Vä: 55 str. NV Ridöfjärden, V.-Barkarö, 1.4 (Bengt Stridh). 60 str. SV Asköviken, V.-Barkarö, 1.4 (Janne Virking, Robert Ekberg). 60 födosökande Ridöfjärden 1.5 (Bengt Stridh). 67 r. Asköviken 4.5 (Robert Ekberg). 56 r. Asköviken 5.5 (Janne Virking).

Ha: 175 (1) str. SV Rallsta, Berg, 6.9 (Ulf Carlsson m.fl.).

Sa: 75 str. SV Saladam, Sala, 11.9 (Kristofer Ekman).

Su: 56 str. S Snickarberget, Sura, 14.9 (Mikael Leppälampi, Rose-Marie Mälberg).

Li: 55 r. Värigen, Näsby, 19.9 (Tomas Haraldsson). 50 ex. Värigen 20.9 (Mattias Rudenvall m.fl.).

Thomas Pettersson

Rördröm *Botaurus stellaris*

NT/FI

Årets första rördrömmar hördes båda den 1 april.

Med sedvanlig reservation för dubbelräkning el- ler andra osäkerheter, ofta beroende på diffusa lokalangivelser i rapporterna, kan sammanlagt 52 revirhävdande hannar (20, 29, 56, 52) bokföras 2009, varav endast 19 i Mälaren. Kommunivis fördelade sig de bölande rördrömmarna enligt följande: Västerås (14), Hallstahammar (5), Köping (4), Kungsör (1), Arboga (4), Sala (8), Surahammar (7), Lindsberg (9). Övriga fynd under vår och sommar:

Vä: 1 förbifl. Askö, V.-Barkarö, 21.4 (Niclas Lignell). 1 str. (V) Frövisjön, Skultuna, 12.5

(Markus Rehnberg). 1 ex. Torpstadsundet, Ridön, V.-Barkarö, 26.7 (Anders Dahllöv) resp. 9.8 (Daniel Green).

Su: 1 ex. (hörd: "gråhö") Gläpen, Sura, 17.6 (Ralf Lundmark, Gustav Renberg).

Li: 1 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 28.4 (Björn Lindberg). 1 förbifl. Frövifors, Näsby, 8.5 (Mats Andersson).

No: 2 r. Åsbojön, Nora, 17.5 (Anders Carlberg, Peter Bernövall, Lisbeth Uhr). Första fyndet i Nora k:n!

Inget höstfynd (fr.o.m. 1.9) rapporterat.

Thomas Pettersson

Gråhäger *Ardea cinerea*

(53 H, 127 H, 89 H, 50 H)

Nio (9) kolonier med sammanlagt 50 konstaterade häckningar fördelade sig kommunivis enligt följande: Västerås (3 kolonier/24 par), Kungsör (1/7), Sala (1/2), Surahammar (1/5), Norberg (1/3), Fagersta (2/9). Från perioden 1.1-28.2 rapporterades sammanlagt 19 fåglar med följande kommunivisa fördelning: Västerås (10), Hallstahammar (1), Arboga (1), Surahammar (2), Lindsberg (3), Norberg (1), Fagersta (1). Från december rapporterades 17 gråhäger med följande kommunivisa fördelning: Västerås (7), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (2), Surahammar (2), Lindsberg (1), Fagersta (3).

Thomas Pettersson

Svart stork *Ciconia nigra*

RE/FI

Vä: 1 2K+ str. (N) Kvarnbacken, Romfårtuna, 28.4 (Markus Rehnberg, Magdalena Löfgren).

Ovanstående fynd representerar det 15:e i Västmanland sedan 1976. Några av fynden rör förmodligen en och samma individ som återkom till Fellingsbro flera somrar i mitten av 1980-talet. Senast det begav sig var dock i augusti 2007, då en svart stork passerade Nora.

Markus Rehnberg

Vit stork *Ciconia ciconia*

RE/FI

(0 ex., 3 ex., 2 ex., 1 ex.)

Fa: 1 ex. str. N Backgården, Västanfors, 19.5 (Jan Lejdellin). 1 str. N Fagersta, Västanfors, 19.5 (Leif Lejdellin). Samma individ siktad med en dryg halvtimmes mellanrum.

Thomas Pettersson

Bivråk *Pernis apivorus*

EN/FI

(15 h, 33 h, 45 h, 49 h)
 Observerad 10.5-21.9. Fyrtionio (49) lokaler med fynd under häckningstid (1.6-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (14), Hallstahammar (4), Köping (3), Arboga (1), Sala (5), Surahammar (6), Lindesberg (9), Nora (3), Norberg (1), Skinnskatteberg (2), Ludvika (1). Högre (minst 10 ex.) sträckesiffror:
 Hä: 14 str. (S) Lagårdssjön, Kolbäck, 31.8 (Ulf Carlsson).

Su: 28 str. (S) Gnien, Rammäs, 6.9 (Ralf Lundmark), 72 str. (S) Gnien 7.9 (Ralf Lundmark).
 Thomas Pettersson

Brun glada *Milvus migrans*

FI

(1 ex., 3 ex., 5 ex., 8 ex.)
 Fjölårets häckning i västerstrakten upprepades veterligen inte i år, men som vanligt gjordes en del observationer under häckningstid. Samtliga fynd:

Vä: 1 ex. Fullerö, V.-Barkarö, 13.4 (Richard Lager m.fl.), 1 ad. Gångholmen, V.-Barkarö, 30.4 (Thomas Pettersson), 1 2K Asköviken, V.-Barkarö, 11.5 (Janne Virking), 1 ex. Fullerö 22.5 (Gumilla Wetterling), 1 ex. Hässlösundet, Irsta, 29.5 (Ingrid Åkerberg), 1 ex. Paradiset, V.-Barkarö, 30.5 (Åsa och Robert Ekberg), 1 ad. Fullerö 19.6 (Thomas Pettersson).

Hä: 1 str. NO Eriksberg, Hallstahammar, 8.4 (Ulf Carlsson).

Kä: 1 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 5.6 (Patrik Rhönnsstad).

Su: 1 ex. Surahammar, Sura, 16.6 (Mikael Leppälampi), 1 ex. Gnien, Rammäs, 10.8 (Ralf Lundmark).
 Li: 1 ad. str. S Näset, St. Lindessjön, Lindes, 1.5 (Per-Martin Ramberg gm Jan-Erik Malmstigen), 1 ex. Mon, Fimmkärrssjön, Fellingsbro, 30.5 (Ulf Jacobsson, Björn Lindberg).
 Thomas Pettersson

Röd glada *Milvus milvus*

FI

(2 ex., 3 ex., 5 ex., 13 ex.)

Vä: 1 ex. Västerås 12.4 (Fredrik Enoksson), 1 ex. Kungsåra 19.4 (Tomas Troschke).

Kö: 1 str. Ö Vitön, Köping, 26.4 (Peter Ekelund, Kjell Ekelund), 1 ex. Skoftesta, Köping, 5.7

(Jan Gunnarsson), 1 ex. Stav, Munktorp, 4.8 (Per Lindh).

Kä: 1 ex. Hovgården, K. Barkarö 10.7 (Olle Sköld).

Sa: 1 ex. Västerfärnebo 17.4 (Daniel Green).
 Su: 1 ex. Gnien, Rammäs, 22.7 (Inge Larsson).
 Li: 1 ex. Rynninge, Fellingsbro, 4.4 (Tomas Haraldsson), 1 ex. Lindesberg, Lindes, 9.4 (Emil Andersson), 1 ad. m Södra Norrby, Fellingsbro, 29.6 (Hasse Jansson).

Ör: 2 ex. Järle, Ervalla, 3.7 (Lennart Carlsson).
 Thomas Pettersson

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

NT/FI

Sju (7) konstaterade häckningar med totalt 9 boungar rapporterades, samt iakttagelser av adulta fåglar under häckningstid på ytterligare tre (3) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (3), Hallstahammar (1), Arboga (1), Sala (2), Surahammar (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1). Ingen större (minst 20 ex.) ansamling rapporterad i år.
 Thomas Pettersson

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

FI

Observerad 21.3-8.10 (6-7.12). Häckningar (16, 27, 31, 53), säkerställda såväl som troliga, rapporterades enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (12), Hallstahammar (2), Köping (2), Kungsjön (2), Arboga (3), Sala (11), Surahammar (8), Lindesberg (8), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1). Större (minst 5 ex.) ansamlingar och sträckesummor:
 Hä: 7 ex. Rallista, Berg, 6.9 (Ulf Carlsson m.fl.).
 Sa: 5 ex. Hällby, Västerfärnebo, 23.8 (Anders Senmalm) och 27.8 (Ralf Lundmark).

Tidiga (l.o.m. 31.3) och sena (fr.o.m. 16.10) fynd:

Vä: 1 f Rudö, Rytterne, 21.3 (Pentti J. Tatti), 1 m Asköviken, V.-Barkarö, 31.3 (Robert Ekberg).

Ar: 1 f Findlaviken, Arboga, 28.3 (Seppo Leppälampi).

Sa: 1 ad. m Nötmyran, Västerfärnebo, 6.12 (Pentti J. Tatti).

Li: 1 ad. m Fellingsbro 7.12 (Bernt Larsson).
 Thomas Pettersson

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

VU/FI

(328 FD, 284 FD, 331 FD, 448 FD)
 Sammanlagt 448 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (78), Hallstahammar (47), Köping (42), Kungsjön (3), Arboga (6), Sala (126), Surahammar (58), Lindesberg (46), Nora (19), Norberg (4), Fagersta (8), Skinnskatteberg (7), Ljusnarsberg (1), Ludvika (3). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari-februari (0), mars (16), april (126), maj (14), juni (6), juli (6), augusti (37), september (118), oktober (81), november (27), december (17). Under den första vinterperioden (1.1-28.2) gjordes alltså inte ett enda fynd, men desto fler gjordes i december, under perioden 1-14.12, av totalt ca 12 ex.:

Vä: 1 IK Viggby, Romfartuna, 1.12 (Joachim Karlsson).

Hä: 1 ad. m str. Rallista, Hallstahammar, 12.12 (Per Eriksson, Lena Öling).

Ar: 1 m Viby, Arboga, 13.12 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).

Sa: 1 honf. Rörsbojsjön, Fläckebo, 1.12 (Ralf Lundmark), 2 mm Västerby, Västerfärnebo, 1.12 (Ralf Lundmark), 1 ad. m Fläcksjön, Fläckebo, 2.12 (Eva Johansson, Kalle Källebrink), 1 m Fläcksjön 13.12 (Stefan Karlsson), 1 honf. Gussjön, Fläckebo, 14.12 (Ralf Lundmark).
 Su: 1 honf. Gnien, Rammäs, 1-14.12 (Sören Larsson m.fl.).
 Li: 1 f Fellingsbro 7.12 (Bernt Larsson), 1 honf. Nederby, Fellingsbro, 9.12 (Bo Runesson).
 Sommarfynd (juni-juli) gjordes på 9 lokaler, men inte i något fall under omständigheter som tyder på häckning:

Vä: 1 ex. (kön ej rapporterat) Kvarntorpet, V.-Barkarö 18.7 (Zsombor Károlyi).

Hä: 1 f Norrby, Berg, 10.6 (Torbjörn Dahlgren), 1 f Lagårdssjön, Kolbäck, 26.7 (Ulf Carlsson, Thomas Hedström).

Kö: 1 ad. m Uckelsta, Köping, 12.7 (Leif Carlsson), 1 m Vällby, Munktorp, 17.7 (Kjell Ekelund).

Ar: 1 m Arboga 13.6 (Hans Wilhelmsson).

Sa: 1 ad. f Åsen, Västerfärnebo, 17.7 (Kristen Ekman), 1 honf. Nötmyran, Västerfärnebo, 31.7 (Daniel Green).

No: 1 f Södra Ås, Nora, 8-20.6 (Anders Carlberg).

Andelen adulta (3K+) hannar för respektive period: januari-februari (-), mars-maj 71/156=46%, juni-augusti (28/49=57%), september-november (73/226=32%), december (6/17=35%). Inga höga (minst 5 ex.) sträckesummor eller större ansamlingar rapporterade i år.
 Thomas Pettersson

Ängshök *Circus pygargus*

EN/FI

(0 h, 1 h, 0 h, 0 h)

Ett fåtal observationer under häckningstid, men som vanligt på senare år föreligger inga starkare misstankar om häckning. Fynden (1, 13, 16, 11):

Vä: 1 ad. m Säterlund, Sevala, 2.6 (Eva Johansson), 1 ad. m Asköviken, V.-Barkarö, 2.6 (Niclas Lignell).

Kö: 1 m Köping 7.5 (Thomas Forsberg).

Kä: 1 2K+f str. V Kungssudden, K. Barkarö, 2.8 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 1 ad. m Östringby, Fläckebo, 19.7 (Daniel Green).

Su: 1 f Gnien, Rammäs, 6.5 (Katarina Boström, Lennart Eriksson), 1 ad. m Storfången, Rammäs, 12.5 (Ralf Lundmark), 1 2K+f Gnien 28.7 (Mikael Leppälampi).

Li: 1 m str. Ö Rynningefors, Fellingsbro, 8.7 (Thomas Ewertlid), 1 f Oppeby, Fellingsbro, 10.7 (Sven Larsson), 1 ad. m str. SV Hagaberg, Näsby, 13.8 (Anders Hjerling, Jan-Erik Malmstigen).
 Thomas Pettersson

Stäpp-/ängshök *Circus macrourus/pygargus*

Vä: 1 IK str. SV Lillhärad 22.9 (Sören Larsson).
 Sa: 1 honf. Hällby, Västerfärnebo, 22.8 (Johan Södererantz m.fl.).
 Thomas Pettersson

Duvhök *Accipiter gentilis*

(-, 3 H, 3 H, 5 H)

Fem (5) konstaterade häckningar rapporterades 2009. Därtill rapporterades adulta fåglar under häckningstid (1.4-30.6) på ytterligare 7 lokaler. Kommunvis fördelning: Västerås (1), Köping (1), Sala (2), Surahammar (2), Fagersta (2), Lindesberg (1), Nora (1), Ljusnarsberg (2). Det sammanlagda antalet fågeldagar var 444 (2004: 289; 2005: 388; 2006: 436; 2007: 349; 2008: 309) och dessa fördelade sig månadsvis under året:

januari (69), februari (38), mars (45), april (53), maj (18), juni (5), juli (16), augusti (32), september (34), oktober (66), november (23), december (45).

Thomas Pettersson

Sparvhök *Accipiter nisus*

Fyra (4) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Arboga (1), Surahammar (1), Lindsberg (1), Nora (1). Ingen större (minst 10 ex.) ansamling eller sträcksumma rapporterad i år.

Thomas Pettersson

Ornvråk *Buteo buteo*

Från perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 36 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (11), Hallstahammar (1), Köping (8), Kungsör (3), Arboga (2), Sala (2), Lindsberg (7), Norberg (1), Skinnskatteberg (1). Från december rapporterades sammanlagt ca 24 ornvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (5), Hallstahammar (1), Köping (5), Kungsör (6), Arboga (1), Sala (4), Lindsberg (2), Skinnskatteberg (1). Ljusa ornvråkar, s.k. "börringevråkar".

Kö: 1 ex. Lindöberget, Munktorp, 29.3 (Jörgen Lindberg).

Sa: 1 ex. Rörbosjön, Fläckebo, 5.4 (Johan Södercrantz, Zacke Svensson). 1 ex. Hörnsjöfors, Västerfärnebo, 17.4 (Bo Persson). 1 ex. Albo, Västerfärnebo, 28.7 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist).

Lt: 1 ad. Aspfallet, Lindsberg, 9.7 (Roland Thuvander, Anders Carlberg).

Höga (minst 25 ex.) sträcksummor och ansamlingar rapporterades endast från hösten:

Ha: 29 str. (SV) Rallista, Berg, 6.9 (Ulf Carlsson m.fl.). 30 str. (SV) Rallista 7.9 (Ulf Carlsson).
Thomas Pettersson

Fjällvråk *Buteo lagopus*

(= 331 FD, 582 FD, 705 FD)

Sammanlagt 705 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (88), februari (52), mars (106), april (141), maj (2), juni (0), juli (1), augusti (5), september (61), oktober (89), november (69), december (91). Från perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 46 fjällvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (11),

Hallstahammar (7), Köping (11), Kungsör (1), Arboga (2), Sala (8), Surahammar (1), Lindsberg (4), Skinnskatteberg (1). Från december rapporterades 50 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (13), Hallstahammar (5), Köping (5), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (18), Lindsberg (4), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1).
Sa: 1 ex. Saladamm, Sala, 14.8 (Kristen Ekman).
Nb: 1 ad. Hökmora, Karbenning, 30.7 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson).

Ingen hög (minst 15 ex.) sträcksumma rapporterad i år.

Thomas Pettersson

Kungsrörn *Aquila chrysaetos*

NT/FI

(92 FD, 77 FD, 108 FD, 112 FD)

Fågeldagarna hade följande kommunvisa fördelning: Västerås (14), Hallstahammar (3), Köping (15), Kungsör (2), Arboga (4), Sala (11), Surahammar (24), Lindsberg (10), Nora (6), Norberg (2), Fagersta (8), Skinnskatteberg (7), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2), Hällefors (3). Den månadsvisa fördelningen var: januari (30), februari (19), mars (30), april (11), maj (3), juni (1), juli (0), augusti (2), september (0), oktober (3), november (5), december (9). Anmärkningsvärda fynd:

Vä: 1 2K+ Skultuna 8.8 (Lars Österberg).

Kö: 1 2K+ Myra, Kolsva, 4.8 (Bernt Bergsten).

Sa: 1 ex. Muren, Ramnäs, 16.5 (Pia Hagfors).
Lt: 2 ex. Hötjärn 19.5 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorrning).

Thomas Pettersson

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

FI

(= 37 H, 34 H, 23 H)

Observerad 30.3-4.10 (28.10). Tjugotre (23) konstaterade häckningar föreligger, fördelade kommunvis: Västerås (7), Hallstahammar (2), Köping (3), Kungsör (1), Surahammar (3), Nora (1), Norberg (2), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1), Hällefors (1). Sena fynd (fr.o.m. 1.10):
Kö: 1 2K+ Broken, Munktorp, 28.10 (gm Gunnar Niklasson).

Sa: 1 ex. Djupebo, Ramnäs, 4.10 (Gudrun Eriksson-Lindgren).
Thomas Pettersson

Tornfalk *Falco tinnunculus*

(12 h, 19 h, 42 h, 87 h)

Trettonio (39) konstaterade häckningar och ytterligare 48 lokaler med observation under häckningstid (1.5-31.7), fördelade kommunvis: Västerås (11), Hallstahammar (5), Köping (6), Kungsör (8), Arboga (7), Sala (14), Surahammar (6), Lindsberg (9), Nora (4), Norberg (4), Fagersta (4), Skinnskatteberg (5), Ljusnarsberg (2), Ludvika (1), Hällefors (1). Under övriga året 387 fågeldagar (2005: 268; 2006: 644; 2007: 255; 2008: 400) fördelade på följande: (1.1-30.4; 177) respektive efteråret (1.8-31.12; 210), kommunvis: Västerås (26/44), Hallstahammar (0/12), Köping (34/16), Kungsör (20/5), Arboga (7/9), Sala (30/38), Surahammar (11/55), Lindsberg (6/15), Nora (10/5), Norberg (2/1), Fagersta (24/7), Skinnskatteberg (3/2), Ljusnarsberg (3/1), Ludvika (2/0). Från perioden 1.1-28.2 rapporterades 8 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2), Köping (2), Sala (4). Från december rapporterades sammanlagt 9 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Hallstahammar (2), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (2).
Thomas Pettersson

Aftonfalk *Falco vespertinus*

(0 ex., 2 ex., 2 ex., 1 ex.)

Ka: 1 2K+ f Kungssudden, K. Barkarö, 13.7 (Patrik Rhönstads).
Thomas Pettersson

Stenfalk *Falco columbarius*

FI

(= 107 FD, 113 FD, 104 FD)

Fynd under häckningstid (1.6-31.7):
Sa: 1 ex. Gammelby, Ramnäs, 10.6 (Jan Jørgensen).

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på följande (65) resp. efteråret (39): Västerås (13/10), Hallstahammar (7/7), Köping (3/2), Arboga (1/0), Sala (12/6), Surahammar (7/7), Lindsberg (6/3), Nora (5/3), Fagersta (8/0), Ljusnarsberg (1/0), Ludvika (1/1), Hällefors (1/0). Månadsvis fördelning: januari (1), februari (0), mars (3), april (54), maj (5), juni (1), juli (0), augusti (4), september (22), oktober (7), november (2), december (4). Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Sa: 1 honf. Gnien, Ramnäs, 5.12 (Inger-Marie Carlsen, Robert Carlsen). 1 ex. Ramnäs 7.12 (Ralf Lundmark). 1 m Gnien 8.12 (Sören Lars-

son). 1 honf. Gnien 11.12 (Lennart Eriksson).

No: 1 ad. m Södra Ås, Nora, 13.1 (Anders Carlberg).
Thomas Pettersson

Lärkfalk *Falco subbuteo*

(= 47 h, 66 h, 84 h)

Observerad 27.4-17.9. Åttiofyra (84) lokaler med fynd under häckningstid (16.5-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (15), Hallstahammar (5), Köping (7), Kungsör (2), Arboga (1), Sala (11), Surahammar (13), Lindsberg (8), Nora (6), Norberg (3), Fagersta (6), Skinnskatteberg (4), Ludvika (2), Hällefors (1). Tidiga fynd (l.o.m. 30.4):

Vä: 1 ex. Askövik, V.-Barkarö, 27.4 (Robert Ekberg, Janne Virking). 1 str. (N) Kvambacken, Romfärdtuna, 27.4 (Markus Rehnberg).

Sa: 1 str. N Rörbosjön, Fläckebo, 30.4 (Markus Rehnberg).
Thomas Pettersson

Jaktfalk *Falco rusticolus*

EN/FI

(1 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.)

Ha: 1 IK Rallista, Berg, 18.9 (Ulf Carlsson m.fl.).
Sa: 1 IK Hällby, Västerfärnebo, 22-26.8 (Johan Södercrantz m.fl.).
Thomas Pettersson

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

VU/FI

(5 ex., 13 ex., 42 ex., 54 ex.)

Någon observation med någon tydlig indikation på häckning gjordes inte i år heller, men följande fynd är ändå intressant i det avseendet:

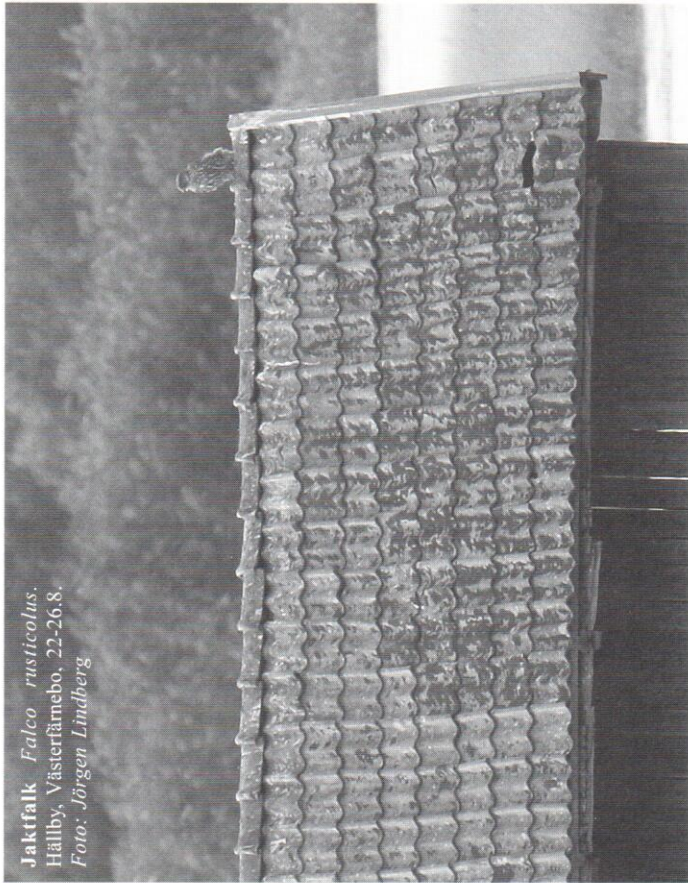
Ör: 1 ad. födosökande på en lokal i Ervalla s:n 22.6 (gm Rrk Vstm).

Därutöver rapporterades sammanlagt ca 53 individer under flyttningstider, varav 18 ex. under vårflyttningen (15.3-17.5) och 35 ex. under höstflyttningen (1.8-17.11). Den kommunvisa fördelningen var följande (vår/höst): Västerås (4/10), Hallstahammar (2/9), Köping (3/2), Arboga (0/1), Sala (1/8), Surahammar (5/1), Lindsberg (1/2), Nora (0/2), Norberg (1/0), Fagersta (1/0). Anmärkningsvärt tidiga fynd, varav ett vinterfynd, det första kända i Västanland:

Ha: 1 str. (N) Kolbäck 17.3 (Per Lindh).
Kö: 1 m förbift. Solbacken, Kolsva, 10.1 (Jörgen Lindberg m.fl.).

Jaktfalk *Falco rusticolus*.
Hällby, Västerfärnebo, 22-26.8.
Foto: Jörgen Lindberg

Su: 1 ad. str. (N) Ramnäs 31.3 (Ralf Lundmark).
Nb: 1 r. Labodasjön, Karbenning, 30.3 (Kristofer Larsson).

Fa: 1 2K m str. (SV) St. Aspen, Västanfors, 15.3 (Leif Lejdelin).

Thomas Pettersson

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Observerad, förutom vinterfynden (se nedan), 4.4-27.10. Konstaterade häckningar:

Vä: 1 1K Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö, 28.7 (Robert Ekberg).

Lu: 3 kullar (6+2+1 pulli) Hötjärn 13.6-15.8 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring).
Sammanlagt 70 fåglar under häckningstid (16.4-31.7), flertalet sjungande, rapporterade från 45 lokaler med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8 lokaler/13 ex.), Hallstahammar (4/5), Köping (3/3), Kungsör (2/2), Arboga (1/4), Sala (6/11), Surahammar (9/17), Lindesberg (5/6), Nora (2/2), Norberg (3/5), Fagersta (1/1), Hällefors (1/1). Vinterfynd:

Li: 1 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby, 1.1-31.3 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1-2 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby, 11.11-14.12 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Femte året i rad med övervintrande vattenrall i Näsby! En sjätte övervintring påbörjades, men fick måhända ett abrupt slut när vintervärdet slog till!

Thomas Pettersson

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

VU/FI

(21 ex., 19 ex., 18 ex., 17 ex.)
Vä: 1 sj. Askövikens, V.-Barkarö, 16.4-15.7 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 sj. Frövisjön, Skultuna, 11.5 (Markus Rehnberg). 1 sj. Svartån vid Ekeby, Skultuna, 22.6 (Håkan Olsson, Lars Österberg). 1 sj. Sjöboden, Ångsö, 22.6 (Torbjörn Hegedüs).

Sa: 1-2 sj. Fläcksjön, Fläckebo, 14.4-17.7 (Kalle Källebrink m.fl.). 1-2 sj. Rörbosjön, Fläckebo, 26.5-1.7 (Kalle Källebrink m.fl.). 1 sj. Storsjön, Möklinta, 17.6 (Kristofer Ekman).

Su: 1-3 sj. Västersjön, Sura, 26.4-2.5 (Sören Larsson m.fl.). 1 sj. Gnien, Ramnäs, 10.5-29.7 (Sören Larsson m.fl.). 1 sj. Norrsjön, Sura, 11.6 (Mikael Leppälampi). 1 sj. Lönnrosjön, Ramnäs, 5-7.7 (Lennart Eriksson, Mikael Leppälampi). 1 sj. Turkie ångar, Ramnäs, 16.7 (Lennart Eriksson).

Li: 1 sj. Sörbysjön, Fellingsbro, 20-21.5 (Ulla Wallin m.fl.).

En viss återhämtning jämfört med de båda föregående åren, men den långsiktiga trenden är tyvärr negativ.

Thomas Pettersson

Kornknarr *Crex crex*

VU/FI

(24 ex., 40 ex., 94 ex., 94 ex.)

Ingen konstaterad häckning rapporterad, men sammanlagt 94 revithävdande fåglar hördes under perioden 18.5-2.8. kommunvis fördelade: Västerås (14), Hallstahammar (1), Köping (17), Kungsör (1), Arboga (7), Sala (11), Surahammar (10), Lindesberg (10), Nora (3), Norberg (3), Fagersta (6), Skinnskatteberg (11).

Thomas Pettersson

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Observerad, förutom vinterfynden (se nedan), 31.3-1.10. Fem (5) konstaterade häckningar, kommunvis fördelade på Västerås (4) och Sala (1). Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 24.12 (Janne Virking).

Sa: 1 ex. Sagån, Sala, 23.1 (Maud Andersson). Övriga fynd, exklusive häckningslokaler:

Vä: 1-2 ex. Svartån vid Falkenbergska kvarnen, Västerås, 31.3-17.5 (Janne Virking m.fl.). 1 ex. Aroslund, Västerås, 1.4 (Torbjörn Hegedüs). 1 ex. Östra hamnen, Västerås, 5.4-17.6 (Anders Dahllöv m.fl.). 1 ex. Ansta, Romfartuna, 12.4-1.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 3 ex. Sjöboden, Ångsö, 26.4 (Mats Magnussen). 1 ex. Apalby, Västerås, 4-5.5 (Ludwig Jonsson). 1 ex. Stallhagen, Västerås 4-6.5 (Henrik Berg). 1 ex. Boasjön, Rytterne, 8.5 (Markus Rehnberg). 1 ex. Lögarängen, Västerås, 25.5 (Henrik Berg).

Ha: 1-2 ex. Vålsta, Hallstahammar, 14.4-26.5 (Per Eriksson m.fl.).

Kö: 1 ex. Köpings hamn, Köping, 9.4 (Staffan Ekelund m.fl.).

Sa: 1 ex. Lergroparna, Sala, 3.5-17.6 (Kalle Källebrink). 1 str. NO Stävsjön, Kila, 11.5 (Kristofer Ekman). 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 25.5 (Kjell-Arne Larsson). 1 ex. Nordankil, Möklinta, 20.6 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 2 ex. Lergroparna 15.9 (Kristofer Ekman).
Su: 1 ex. Västersjön, Sura, 27.4 (Sören Larsson). 1 ex. Turkiesjön, Ramnäs, 2.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Sådammen, Ramnäs, 3-26.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Nordanö, Ramnäs, 10.5 (Lennart Eriksson). 1 ex. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 17.5 (Gudrun Eriksson-Lindgren).
Li: 1 ex. Rockhammar, Fellingsbro, 30.5 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).
Fa: 1-3 ex. Melingsjön, Västanfors, 4-29.4 (Pentti Korhonen m.fl.). 1 str. N Angelsberg, Västeråla, 3.5 (Lennart Eriksson).

Thomas Pettersson

Sothöna *Fulica atra*

Större ansamlingar (minst 50 ex.) har rapporterats från sex (6) lokaler:

Vä: Askövikens, V.-Barkarö, 1-5.4, som mest 200 ex. 3.4 (Torbjörn Hegedüs). Askövikens 25.7-15.10, som mest 160 ex. 21.8 (Torbjörn Hegedüs).

Kö: Norska, Munktorp, 8-25.4, som mest 85 ex. 8.4 (Jörgen Lindberg, Oskar Nilsson). Norska 31.7-13.9, som mest 230 ex. 18.8 (Staffan Ekelund). 50 ex. Malmön, Köping, 23.8 (Fredrik Backlund).

Sa: 60 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 27.7 (Berndt Söderlund).

Su: 52 ex. Turkiesjön, Ramnäs, 12.4 (Ingela Back, Ralf Lundmark) och 15.4 (Sören Larsson).

Li: 53 ex. Österhammarsjön, Fellingsbro, 12.4 (Sven Larsson).

Vinterfynd:

Ar: 1 ex. Arboga 24.1 (Lillebror Hammarström).
Sa: 4 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 2.12 (Eva Johansson, Kalle Källebrink).

Thomas Pettersson

Tabell 3. Antal rastande tranor inom olika delområden i Västmanland hösten 2009. Endast uppgifter om minst 50 ex. har beaktats. Delområdena har ordnats från norr till söder.

Delområde	1-10	11-20	21-31	1-10	11-20	21-30	1-10	11-20	11-20
	aug.	aug.	aug.	sep.	sep.	sep.	okt.	okt.	okt.
Möklinta	-	446	581	250	-	600	-	-	-
Sala	-	100	-	710	-	386	-	-	-
Fläckebo/Västerf.	100	-	240	670	300	350	-	-	-
Ronfartuna	-	-	400	-	-	-	-	-	-
Dingtuna/Rytterne	-	-	60	96	85	75	62	-	-
Fellingsbro	-	-	70	310	-	-	-	-	-
Summa	100	546	1 351	2 036	385	1 411	62	-	-

Trana *Gris grus*

FI

(-, 45 h, 54 h, 38 h)

Observerad (4.3) 12.3-28.10 (17.12). Sammanlagt 38 häckningar, eller troliga häckningar, rapporterade med följande kommunvisa fördelning: Västerås (6), Köping (2), Arboga (1), Sala (5), Surahammar (13), Lindsberg (1), Nora (2), Örebro (1), Fagersta (1), Skinnkatteberg (3), Hällefors (3). Höstrastningen redovisas i tabell 3. Ingen hög (minst 200 ex.) sträcksumma rapporterad i år.

Thomas Pettersson

Strandskata *Haematopus ostralegus*

(47 FD, 74 FD, 146 FD, 240 FD)

Två (2) konstaterade häckningar rapporterade, båda i Köpings kn. Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (85), Hallstahammar (23), Köping (39), Kungsör (6), Arboga (7), Sala (8), Surahammar (36), Lindsberg (11), Nora (21), Nora (21), Fagersta (3), Ludvika (1). Månadsvis fördelning: april (71), maj (44), juni (18), juli (94), augusti (12), september (1). Större (minst 5 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 11 str. (V) Kvikksund, Rytterne, 20.7 (Joachim Strengbom, Kent Carlsson), 10 str. (V) Kvikksund 27.7 (Tommy Emanuelsson m.fl.). 2 str. (V) Kvikksund 13.8 (Tommy Emanuelsson).

Ha: 8 förbifl. Klovenstenen, Kolbäck, 14.4 (Ulf Carlsson), 7 förbifl. Sävholmen, Kolbäck, 14.4 (Torbjörn Dahlgren).
Kö: 5 r. Norsa, Munktorp, 21.4 (Jörgen Lindberg m.fl.)

Su: 7 str. (SV) Åsen, Ramnäs, 19.7 (Raif Lundmark), 13 r. Gnien, Ramnäs 19.7 (Lennart Eriksson).
No: 19 förbifl. Kungsgatan, Nora, 20.7 (Håkan Lavebratt).

Jörgen Lindberg

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

(32 h, 31 h, 30 h, 9 h)

Endast nio (9) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats från följande kommuner: Köping (3), Surahammar (2), Lindsberg (1), Nora (1), Fagersta (1), Ludvika (1). Utom häckningstid 108 fågeldagar, fördelade kommunvis samt på perioderna 8.4-30.4 (72) respektive 1.8-8.9 (20): Västerås (2/1), Hallstahammar (2/2), Köping (10/6), Sala (13/11), Surahammar (4/0), Lindsberg (4/0), Nora (5/0), Fagersta (2/0), Ludvika (30/0).

Jörgen Lindberg

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

(135 FD, 131 FD, 276 FD, 649 FD)

Fågeldagarna fördelade kommunvis: Västerås (32), Hallstahammar (22), Köping (1), Arboga (1), Sala (525), Surahammar (17), Lindsberg (2), Nora (3), Ludvika (46). Månadsvis fördelning: mars (2), april (13), maj (8), juni (2), juli (18), augusti (458), september (127), oktober (21). Större (minst 10 ex.) flockar:

Ha: 12 str (S) Hörtet, Säby, 26.8 (Ulf Carlsson).
Sa: 11 r. Björnsbo, Västerfärnebo, 15.8 (Yngve Hareland). Max 51 r. Hällby, Västerfärnebo, 22.8-8.9 (fl. obs.).

Lu: 12 ad. r. Hötjärn 11.8 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring).

Jörgen Lindberg

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

FI

(1, 1, 5, 5)

Ha: 4 ex. Bolunda, Kolbäck, 21.5 (Stefan Johansson), 4 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 21.5 (Mikael Rhönnsstad, Ulf Carlsson).

Sa: 1 r. Saladam, Sala, 13.5 (Kristen Ekman).
2 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 21.5 (Petter Lindholm).

Su: 1 ex. Storången, Ramnäs, 19.5 (Lennart Eriksson).

Jörgen Lindberg

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

FI

(-, 8 h, 8 h, 50 h)

Femtio (50) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats. Den kommunvisa fördelningen var: Lindsberg (5), Nora (28), Fagersta (1), Skinnkatteberg (3), Ljusnarsberg (5), Hällefors (8). Större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Vä: 103 r. Ekeby, Tortuna, 1.5 (Markus Rehnberg).

Ha: 126 r. Rallsta, Berg, 5.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 100 r. Köpingsön, Köping, 26.4 (Peter Ekelund), 110 r. Lersta, Kolsva, 1.5 (Kjell Ekelund).

Sa: 100 r. Väster Bännbäck, Möklinta, 1.5 (Maud Andersson, Owe Andersson).

Li: 200 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 1.5 (Johan Andersson, Per Andersson).
220 r. Rävbo, Nederby, Fellingsbro, 5.5 (Sven-Olof Eriksson).
220 r. Kullen, Nederby, 5.5 (Sven-Olof Eriksson).

Jörgen Lindberg

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Observerad 14.7-13.10.

Vä: 9 obs. av 84 ex. 22.7-20.9.

Ha: 3 obs. av 6 ex. 22.8-2.9.

Sa: 26 obs. av 195 ex. 23.7-13.10.

Su: 8 obs. av 34 ex. 14.7-3.10.

Li: 2 obs. av 7 ex. 21.7-5.9.

No: 2 obs. av 40 ex. 24-26.7.

Fa: 2 obs. av 5 ex. 27-28.7.

Sk: 1 obs. av 1 ex. 15.9.

Lu: 3 obs. av 3 ex. 26.7-12.8.

Större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Sa: 80 str. (S) Näs, Fläckebo, 22.8 (Ragnar Hall m.fl.).

Jörgen Lindberg

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

(-, 105 FD, 100, 180 FD, 100, 386 FD, 100)

Kommunvis fördelning av 386 FD, 100. Västerås (102), Hallstahammar (39), Köping (64), Kungsör (9), Arboga (6), Sala (86), Surahammar (59), Lindsberg (18), Nora (2), Norberg (1). Månadsvis fördelning: mars (12), april (3), maj-juni (0), juli (83), augusti (126), september (72), oktober (78), november (12). De största (minst 500 ex.) ansamlingarna:

Vä: 500 r. Asköviken, V.-Barkarö, 3.10 (Pentti J. Tatti, Rolf Nordin).

Ha: 500 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 25.7 (Ingrid Åkerberg m.fl.), 500 r. Hörnet, Säby, 18.8 (Ulf Carlsson).

Kö: 500 r. Norsa, Munktorp, 6.8 (Jörgen Lindberg), 700 förbifl. Sörberga, Munktorp, 18.11 (Kjell Ekelund).

Ku: 690 r. Norra Kungsladugården, K. Barkarö, 20.7 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 500 r. Hällby, Västerfärnebo, 22.8 (Johan Södercrantz m.fl.)

Su: 500 r. Storången, Ramnäs, 27.7 (Mikael Leppälampi), 600 str. (S) Gnien, Ramnäs, 15.8 (Jan Jørgensen).

Jörgen Lindberg

Kustsnäppa *Calidris canutus*

(3, 7, 7, 19)

Vä: 38 str. (V) Kvikksund, Rytterne, 24.7 (Tommy Emanuelsson m.fl.). 1 str. (SV) Kvikksund 29.7 (Joachim Strengbom m.fl.). 2 2K+ str. (V) Kvikksund 20.8 (Joachim Strengbom).

Ha: 4 str. (S) Strömsvik, Kolbäck, 21.8 (Ulf Carlsson, Thomas Hedström).

Kö: 16 str. (S) Rågsäcken, Munktorp, 28.7 (Mikael Rhönnsstad). 4 ad. str. (SV) Flintan, Munktorp, 1.8 (Patrik Rhönnsstad, Mikael Rhönnsstad).

Sa: 45 ad. str. (SV) Hällby, Västerfärnebo, 23.7 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 IK r. Hällby 22.8 (Yngve Wiklund) 3 r. Hällby 23.8 (Anders Semmalin m.fl.). 5 r. Hällby 25.8 (Berndt Söderlund m.fl.). 2 ex. Hällby 26.8 (Eva Johansson m.fl.). 13 str. (SV) Hällby 27.8

(Daniel Andersson m.fl.), 1 IK r. Hällby 27.8-3.9 (Ralf Lundmark m.fl.).

Su: 3 2K+ str. (SV) Gnien, Rammäs, 13.7 (Ralf Lundmark), 1 str. (S) Gnien 23.7 (Jukka Markkanen). 2 r. Gnien 24.7 (Mikael Leppälampi), 6 ad. r. Gnien 24.7 (Ralf Lundmark), 34 str. (SV) Gnien 26.7 (Mikael Leppälampi, Sören Larsson), 3 str. (SV) Storängen, Rammäs, 24.9 (Mikael Leppälampi).
Li: 1 str. (SV) Finnäkerssjön, Fellingsbro, 26.7 (Sven Larsson).

Jörgen Lindberg

Sandlöpöre *Calidris alba*

(2, 3, 0, 4)

Ha: 8 str. (SV) Klovstenen, Kolbäck, 28.9 (Per Eriksson).

Sa: 1 ad. r. Hällby, Västerfärnebo, 23.8 (Anders Senmalm, Håkan Delin m.fl.), 1 ex. Hällby 28.8 (Bjarne Eriksson, Richard Lager).
Lu: 1 ad. r. Högjäm 16.8 (Dan Thumberg, Elisabeth von Knorring).

Första fynden i Västmanland sedan 2000.

Jörgen Lindberg

Småsnäppa *Calidris minuta*

FI (19 FD, 40 FD, 37 FD, 7 FD)

Sa: 1 IK r. Hällby, Västerfärnebo, 22.8 (Kalle Källebrink m.fl.), 1 r. Hällby 27.8 (Daniel Andersson, Jukka Markkanen), 1 IK r. Hällby 28.8 (Ralf Lundmark), 1 r. Hällby 8.9 (Torbjörn Jansson), 1 r. Hällby 9.9 (Kjetil Jensen).
Li: 1 IK r. Hällby 4.10 (Ralf Lundmark).

Su: 1 ad. r. Gnien, Rammäs, 20.7 (Sören Larsson m.fl.).

Jörgen Lindberg

Mosnäppa *Calidris temminckii*

NT

(171 FD, 141 FD, 248 FD, 122 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (26), Hallstahammar (5), Köping (66), Sala (11), Surahammar (6), Lindsberg (1), Nora (2), Fagersta (5). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:
Kö: 11 ex. Norsa, Munktorp, 14.5 (Göran Nilsson).

Jörgen Lindberg

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*

Vä: 1 IK r. Askövikens, Dingtuna, 30.10-6.11 (Janne Virking, Robert Ekberg m.fl.)*.

Sa: 1 IK r. Hällby, Västerfärnebo, 8-15.10 (Daniel Green m.fl.)*.

Redovisade fynd utgör nummer sex och sju för Västmanland. Teoretiskt skulle det kunna vara en och samma individ som givit upphov till båda fynden, men rrk har ändå valt att betrakta dem som två olika. Den tidsmässiga fördelningen av Västmanlands tuvsnäppor är (inkl. årets fynd) följande: april (1), maj (1), aug. (1) samt okt (4). Fågeln vid Askövikens stamade t.o.m. den 6 november, vilket troligen är den senaste noteringen någonsin i Sverige!

Markus Rehnberg

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

(12 FD, 28 FD, 42 FD, 126 FD)

Vä: 1 ad. Rastholmen, Askövikens, V.-Barkarö, 19.7 (Pentti J. Tatti, Henry Hirsimäki), 1 ad. r. Tornuddens, Askövikens 20.7 (Torbjörn Hegedüs, Janne Virking), 7 str. (SV) Kvicksund, Rytterne, 20.7 (Joachim Strengbom), 1 str. (V) Kvicksund 24.7 (Joachim Strengbom), 1 r. Askövikens 25.7 (Janne Virking m.fl.), 1 ad. r. Askövikens 27.7 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 3 ad. r. Saxtorp, Kolbäck, 11.7 (Thomas Hedström m.fl.), 3 r. Lagårdsjön, Kolbäck, 12.7 (Ulf Carlsson, Kaj Engberg), 3 r. Lagårdsjön 13.7 (Ulf Carlsson), 1 r. Saxtorp 21.7 (Torbjörn Dahlgren), 1 r. Lagårdsjön 29.7 (Christer Andersson m.fl.), 1 r. Lagårdsjön 30.7 (Torbjörn Dahlgren), 1 r. Hörmet, Säby, 18.8 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 ad. r. Norsa, Munktorp, 12.7 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund), 3 r. Norsa 19.7 (Staffan Ekelund).

Sa: 2 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 13.7 (Peter Lindholm, Tommy Paulsen), 1 ex. Nötmyran 24.7 (Petter Lindholm), 11 ex. (2 ad. + 9 IK) r. Hällby, Västerfärnebo, 22.8 (Kalle Källebrink, Eva Johansson), 1 ad. r. Hällby 23.8 (Weine Erlandsson m.fl.), 1 ad. r. Hällby 24.8 (Mikael Leppälampi, Rose-Marie Mälberg), 2 ad. Hällby 25.8 (Krister Ekman m.fl.), 1 2K+ r. Västerfärnebo 25.8 (Torbjörn Jansson), 5 ex. (1 ad. + 4 IK) r. Gorgen, Västerfärnebo, 26.8 (Ralf Lundmark m.fl.), 10 ex. (1 ad. + 9 IK) r. Hällby, 27.8 (Daniel Andersson m.fl.), 8 ex. (1 ad. + 7 IK) Hällby 28.8 (Eva Johansson m.fl.), 6 IK r. Hällby

29.8 (Anders Carlberg m.fl.), 7 IK r. Hällby 30.8 (Berndt Söderlund, Ingrid Åkerberg), 3 ex. Hällby 1.9 (Olle Mauritzon), 1 IK r. Hällby 2.9 (Kalle Källebrink), 1 IK r. Hällby 3.9 (Torbjörn Jansson), 1 IK r. Hällby 8.9 (Torbjörn Jansson).

Su: 2 2K+ r. Storängens, Rammäs, 11.7 (Ralf Lundmark), 11 2K+ r. Gnien, Rammäs, 12.7 (Katarina Bostrom, Ralf Lundmark), 2 2K+ r. Storängen 12.7 (Ralf Lundmark), 1 2K+ str. (SV) Gnien 13.7 (Ralf Lundmark), 1 2K+ r. Gnien 13.7 (Ralf Lundmark), 4 ad. r. Gnien, 20.7 (Ralf Lundmark m.fl.), 1 r. Gnien 21.7 (Gudrun Eriksson-Lindgren), 6 r. Gnien 24.7 (Lennart Eriksson), 2 r. Gnien 30.7 (Lennart Eriksson), 2 ex. Gnien 1.8 (Mats Axbrink).

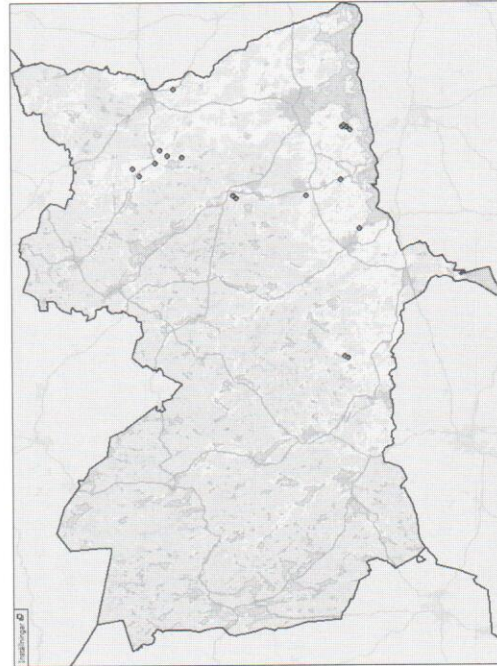
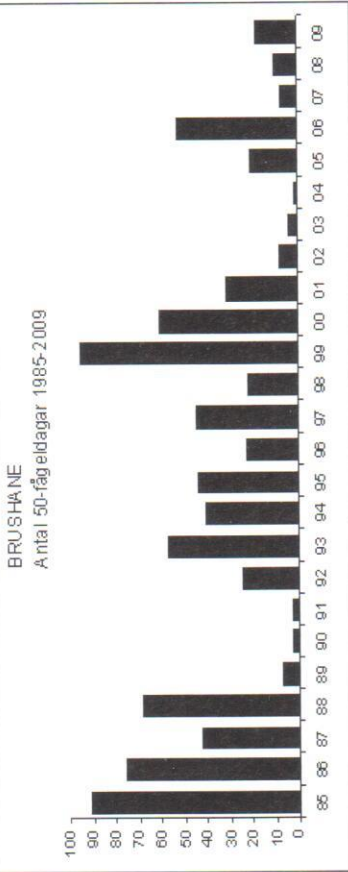
Fa: 2 ad. r. Backgården, Västanfors, 20.7 (Thomas Norström m.fl.).
Jörgen Lindberg

Kärnsnäppa *Calidris alpina*

(1 FD¹⁰, 12 FD¹⁰, 39 FD¹⁰, 210 FD¹⁰)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:
Vä: Max 25 r. Rastholmen, Askövikens, V.-Barkarö, 21.7-30.9 (fl. obs.), 45 str. (V) Kvicksund, Rytterne, 24.7 (Joachim Strengbom).
Max 14 r. Rudö, Rytterne, 12-20.9 (fl. obs.).
Max 60 r. Lövsta-pumpen, Askövikens, 23.9-3.10 (fl. obs).
Max 36 r. Askövikens, 4-12.10 (fl. obs.).

Kö: 14 r. Norsa, Munktorp, 19.7 (Staffan Ekelund), 11 r. Norsa, 27.9 (Göran Nilsson m.fl.).

Figur. Lokaler med fynd av minst 50 brushånar 2002-2009.

Ku: 27 str. (SV) Kungssudden, K. Barkarö, 19.8 (Patrik Rhönnsstad), 10 ex. Barkarö, 10 ex. Barkarö, 26.9 (Urban Lundström, Olle Sköld).
Sa: 13 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 24.7 (Petter Lindholm). Max 112 r. Hällby, Västerfärnebo, 22.8-12.10 (fl. obs.). 20 r. Fläcksjön, Fläckebo, 23.8 (Lennart Eriksson m.fl.).
Su: Max 63 r. Gnien, Rammäs, 11.7-1.8 (fl. obs.).
Lu: 28 ad. r. Hötjärn, 20.7 (Bertil Rahm).
Jörgen Lindberg

Myrsnäppa *Limicola falcinellus*
 (1 ex., 3 ex., 13 ex., 9 ex.)
Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 24.5 (Göran Nilsson). 1 r. Norsa 25.5 (Göran Nilsson m.fl.).
Sa: 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 22.8 (Kalle Källebrink).
Su: 1 r. Turkiesjön, Rammäs, 3.6 (Ralf Lundmark). 1 ex. Toftmossen, Sura, 6.6 (Mikael Leppälampi). 1 2K+ r. Gnien, Rammäs 12.7 (Ralf Lundmark).
Li: 3 ex. Finnäkerssjön, Fellingsbro, 29.5 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg).
Jörgen Lindberg

Brushane *Philomachus pugnax*
VU/FI
 (71 FD⁵⁰, 23 FD⁵⁰, 15 FD⁵⁰, 18 FD⁵⁰)
 Större (minst 50 ex.) ansamlingar:
Ha: 70 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 29.4 (Stefan Johansson, Ulf Carlsson, Thomas Hedström). 150 r. Lagårdssjön 30.4 (Torbjörn Dahlgren). 75 r. Lagårdssjön 3.5 (Ingrid Åkerberg). 50 ex. Lagårdssjön, 4.5 (Torbjörn Dahlgren).
Sa: 100 ex. Hällby, Västerfärnebo, 30.4 (Markus Rehnberg). 50 r. Hällby 23.8 (Ingrid Åkerberg m.fl.). 60 r. Hällby 27.8 (Ralf Lundmark).
Jörgen Lindberg

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*
 (13 FD, 40 FD, 50 FD, 53 FD)
 Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (13), Hallstahammar (3), Köping (6), Kungsör (1), Sala (4), Surahammar (4), Lindsberg (4), Nora (5), Fagersta (1), Ludvika (12). Den månadsvisa fördelningen var: februari (1), april (24), maj (7), juni-september (2), oktober (19).
Vinterfynd:
Vä: 1 2K+ r. Johannisbergs flygsplats, Västerås, 14.2 (Markus Rehnberg, Bosse Eriksson).
Jörgen Lindberg

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*
 (-, 11 FD⁵⁰, 6 FD⁵⁰, 28 FD⁵⁰)
 Större (minst 50 ex.) ansamlingar:
Vä: 52 r. Rastholmen, Askövikens, V.-Barkarö, 7.8 (Torbjörn Hegedüs). 70 r. Lövså-pumpen, Askövikens, 22.10 (Torbjörn Hegedüs, Robert Ekberg).
Sa: 50 r. Hällby, Västerfärnebo, 12.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 80 r. Hällby 14.4 (Kalle Källebrink). Max 211 r. Hällby 22.8-30.10 (fl. obs.).
Su: 75 ex. Gnien, Rammäs, 1.8 (Mats Axbrink).
Li: 70 r. Sjömossan, Fellingsbro, 23.4 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).
 Inga vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12) finns rapporterade.
Jörgen Lindberg

Dubbelbeckasin *Gallinago media*
NT/FI
 (3 ex., 11 ex., 10 ex., 31 ex.)
Vä: 1 sp. Askövikens, Dingtuna, 10.5 (Niclas Lignell). 1 sp. Askövikens 11.5 (Jan Hellstrand, Janne Virking). 2 sp. Askövikens 12.5 (Janne Virking m.fl.). 1 sp. Askövikens, 13.5 (Daniel Andersson). 1 sp. Skultunasågen, Skultuna, 19.5 (Lars Österberg).
Ha: 1 sp. Utinäslöt, Säby, 5.5 (Ulf Carlsson m.fl.).
 1 sp. Utinäslöt 6.5 (Ulf Carlsson m.fl.). 1 sp. Utinäslöt 10.5 (Kaj Engberg). 1 sp. Lagårdssjön, Kolbäck, 11.5 (Christer Andersson m.fl.).
Ku: 1 sp. Kungssudden, K. Barkarö, 12.5 (Patrik Rhönnsstad).
Sa: 1 sp. Nötmyran, Västerfärnebo, 8.5 (Petter Lindholm). 3 sp. Nötmyran 9.5 (Petter Lindholm). 1 sp. Ålsvarta, Västerfärnebo, 11.5 (Kristen Ekman). 3 sp. Tvärhandsbäcken, Västerfärnebo, 16.5 (Markus Rehnberg).
Su: 1 sp. Gnien, Rammäs, 30.4 (Ralf Lundmark). 1 sp. Gnien 1.5 (Ralf Lundmark). 1 sp. Gnien 6.5 (Katarina Boström, Lennart Eriksson). 1 sp. Gnien 8.5 (Inge Larsson). 1 sp. Gnien 10.5 (Katarina Boström). 1 sp. Lisjö ängar, Sura, 10.5 (Gudrun Eriksson-Lindgren). 1 sp. Gnien 13.5 (Mikael Leppälampi). 2 sp. Gnien 15.5 (Jan Österberg m.fl.).
Lu: 1 r. Hötjärn 18.10 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring).
Hä: 1 r. Grythyttan 15.11 (Gunde Persson).
Jörgen Lindberg

Morkulla *Scolopax rusticola*
 Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):
Vä: 1 förbif. Södra Gryta, Västerås, 31.12 (Pentti J. Tatti).
Ha: 1 r. Långron, Hallstahammar, 2.12 (Bert Larsson).
No: 1 r. förbif. Plåthammarsbron, Nora, 11.12 (Anders Carlberg).
Jörgen Lindberg

Rödspov *Limosa limosa*
VU
 (5 ex., 5 ex., 8 ex., 5 ex.)
Vä: 1 förbif. Askövikens, V.-Barkarö, 13.4 (Gunnar Lignell). 1 r. Askövikens, 20.4 (Ulf Widén m.fl.).
Kö: 1 1K r. Norsa, Munktorp, 28.7-7.8 (Göran Nilsson m.fl.).
Sa: 1 r. Gussjöbäck, Fläckebo, 21-22.4 (Daniel Green m.fl.).
Su: 1 r. Gnien, Rammäs, 20.8 (Jan Jørgensen).
 Fynd av rödspov uppvisande karaktärer för rasen *L. l. islandica*:
Sa: 1 1K r. Hällby, Västerfärnebo, 4-27.10 (Ralf Lundmark m.fl.).
Jörgen Lindberg

Myrspov *Limosa lapponica*
VU/FI
 (243 ex., 13 ex., 620 ex., 1430 ex.)
 Inget värfynd har rapporterats. Höstfynd:
Vä: 35 str. (V) Askövikens, V.-Barkarö, 20.7 (Torbjörn Hegedüs). 1 str. (V) Kviksund, Rytterne, 22.7 (Joachim Strengbom m.fl.). 11 str. (O) Kviksund 24.7 (Tommy Emanuelsson m.fl.). 25 str. (V) Kviksund 24.7 (Viktor Eriksson m.fl.). 3 str. (NV) Kviksund 24.7 (Kent Carlsson m.fl.). 50 str. (S) Oppvreta, Dingtuna, 26.7 (Lillebror Hammarström). 10 str. (V) Kviksund 27.7 (Yonas Ericsson m.fl.). 39 str. (SV) Kviksund 29.7 (Joachim Strengbom m.fl.).
Ha: 8 str. (SV) Lagårdssjön, Kolbäck, 21.7 (Catarina Pettersson m.fl.). 1 ad. r. Lagårdssjön, 27.7 (Ulf Carlsson, Thomas Hedström). 1 ad. Hörnet, Säby, 22.8 (Stefan Johansson m.fl.).
Kö: 8 r. Cementattippen, Malmön, Köping, 17.7 (Jörgen Lindberg). 45 str. (S) Rågsäcken, Munktorp, 28.7 (Mikael Rhönnsstad).
Ku: 11 str. (SV) Kungssudden, K. Barkarö, 20.7 (Patrik Rhönnsstad).
Jörgen Lindberg

Småspov *Numenius phaeopus*
 (-, 102 FD, 148 FD, 98 FD)
 Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (19), Hallstahammar (14), Köping (4), Kungsör (2), Sala (8), Surahammar (8), Lindsberg (26), Nora (10), Fagersta (5), Hällefors (2), Månadsvisa fördelning: april (4), maj (42), juni (1), juli (47), augusti (4). Större (minst 10 ex.) flockar:
Jörgen Lindberg

Sa: 1 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 23.7 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 ad. r. Fläcksjön, Fläckebo, 27.7 (Bert Söderlund). 7 str. (SV) Sjömossen (Bysjön), Västerfärnebo, 15.8 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist). 30 str. (S) Näs, Fläckebo, 22.8 (Ragnar Hall m.fl.). 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 27.9 (Håkan Johansson). 1 r. Hällby 28.9 (Bert Larsson, Yngve Wiklund). 1 ex. Hällby 29.9 (Kristen Ekman).
Su: 17 2K+ str. (SV) Gnien, Rammäs, 12.7 (Ralf Lundmark). 30 2K+ str. (SV) Torgvägen, Rammäs, 13.7 (Ralf Lundmark). 1 2K+ str. (SV) Gnien 13.7 (Ralf Lundmark). 1 r. Gnien 16.7 (Mikael Leppälampi, Kristin Andersson). 1 r. Gnien, 20.7 (Sören Larsson m.fl.). 190 str. (SV) Gnien 23.7 (Johan Södercrantz, Jukka Markkanen). 309 str. (SV) Gnien 26.7 (Mikael Leppälampi, Sören Larsson).
Li: 42 str. (SV) Finnäkerssjön, Fellingsbro, 26.7 (Sven Larsson). 1 r. St. Lindsessjön, Lindsberg, 27.7 (Claes Eliasson). 1 r. Lindseskolan, Lindsberg, Linds, 29-30.7 (Claes Eliasson).
No: 50 str. (SV) Södra Ås, Nora, 23.7 (Anders Carlberg). 30 str. (SV) Södra Ås 24.7 (Anders Carlberg). 110 str. (SV) Södra Ås 26.7 (Anders Carlberg). 21 str. (SV) Södra Ås 26.7 (Anders Carlberg). 210 str. (SV) Södra Ås 26.7 (Anders Carlberg). 55 str. (V) Knapptorp, Viket, 26.7 (Roland Thuvander).
Vä: 2 ad. r. Backgården, Västanfors, 20.7 (Pentti Korhonen). 23 str. (S) Backgården 20.7 (Thomas Norström, Leif Lejdellin). 1 ad. r. Backgården 23.7 (Sören Emet), 25 str. (SO) Backgården 24.7 (Jan Hellström). 1 r. Backgården 24.7 (Roland Narfström, Pentti Korhonen). 1 r. Backgården, 25.7 (Jan-Olov Lundeqvist). 8 ad. str. (S) Backgården 26.7 (Leif Lejdellin). 1 ad. r. Backgården 27.7 (Bengt Norström m.fl.). 4 str. (S) Backgården 27.7 (Leif Lejdellin).
Lu: 5 ad. str. (SV) Hötjärn 26.7 (Bertil Rahm).
Jörgen Lindberg

Småspov *Numenius phaeopus*
 (-, 102 FD, 148 FD, 98 FD)
 Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (19), Hallstahammar (14), Köping (4), Kungsör (2), Sala (8), Surahammar (8), Lindsberg (26), Nora (10), Fagersta (5), Hällefors (2), Månadsvisa fördelning: april (4), maj (42), juni (1), juli (47), augusti (4). Större (minst 10 ex.) flockar:
Jörgen Lindberg

Vä: 12 str. (V) Kvikksund, Rytterne, 15.7 (Joachim Strengbom, Pontus Lindberg).
 Ha: 12 str. (S) Saxtorp, Kolbäck, 10.7 (Stefan Johansson, Ulf Öhlander).

Li: 25 str. Hagaberg, Frövi, Näsby, 1.5 (Andreas Sandberg m.fl.).
 Jörgen Lindberg

Storspov *Numenius arquata*

NT

(-, 32 h, 35 h, 15 h)
 Femton (15) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Hallstahammar (2), Köping (1), Arboga (1), Surahammar (7), Lindesberg (2), Fagersta (1), Hällefors (2). Inga större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

(17 FD¹⁰, 19 FD¹⁰, 38 FD¹⁰, 18 FD¹⁰)

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:
 Vä: 21 r. Asköviken, V-Barkarö, 12.6 (Torbjörn Hegedüs).

Jörgen Lindberg

Rödbena *Tringa totanus*

(2 h, 4 h, 7 h, 8 h)

Ätta (8) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats från Västerås (4), Köping (1), Sala (2) resp. Lindesbergs (1) k.r. Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Su: 27 r. Gnien, Rammäs, 20.7 (Ralf Lundmark m.fl.). 10 r. Gnien 24.7 (Solveig Wadelius).

Jörgen Lindberg

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*

(41 FD¹⁰, 37 FD¹⁰, 43 FD¹⁰, 41 FD¹⁰)

En (1) häckning, eller trolig häckning, har rapporterats från Hällefors k.n. Månadsvis fördelning av FD¹⁰: april (8), maj (4), juni (0), juli (5), augusti (24). Större (minst 20 ex.) ansamlingar:
 Sa: 35 r. Hällby, Västerfärnebo, 29.4 (Kalle Källebrink). 20 r. Hällby 30.4 (Markus Rehnborg). 30 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 24.7 (Petter Lindholm). 22 r. Hällby 23.8 (Johan Södercrantz m.fl.). 25 r. Hällby 24.8 (Eva Johansson m.fl.). 21 r. Hällby 25.8 (Ralf Lundmark m.fl.). 50 r. Hällby 26.8 (Anders Johansson m.fl.). 45 r. Hällby, 27.8 (Ralf Lund-

mark). 36 r. Hällby, 28.8 (Ralf Lundmark m.fl.).

Su: 20 ex. Gnien, Rammäs, 1.8 (Mats Axbrink).
 Jörgen Lindberg

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

(-, 10 FD¹⁰, 6 FD¹⁰, 34 FD¹⁰)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 18 r. Skepplinge, Haraker, 9.4 (Markus Rehnborg).

Ha: 12 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 14.4 (Ulf Carlsson). 15 ex. Lagårdssjön 3.8 (Stefan Johansson).

Kö: 10 r. Norsa, Munktorp, 12.4 (Jörgen Lindberg).

Sa: 12 r. Hällby, Västerfärnebo, 10.4 (Kalle Källebrink). 12 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 11.4 (Petter Lindholm). 22 r. Gussjöbäck, Fläckebo, 14.4 (Kalle Källebrink). 16 r. Gussjöbäck 15.4 (Kalle Källebrink). 49 r. Hullberget, Fläckebo, 18.4 (Johan Södercrantz). 20 r. Gussjöbäck 18.4 (Johan Södercrantz). 16 r. Nötmyran 18.4 (Johan Södercrantz). 40 r. Fläckebo 19.4 (Lotta Berg, Hanna Berg). 10 r. Vrenninge, Fläckebo, 24.4 (Kalle Källebrink).
 Su: 10 r. Lissjö ångar, Sura, 11.4 (Ralf Lundmark). 18 r. Turkiesjön, Rammäs, 12.4 (Ralf Lundmark, Ingela Back). 11 r. Gnien, Rammäs, 3.8 (Ralf Lundmark, Ingela Back).
 Li: 12 r. Oppboga, Fellingsbro, 13.4 (Bo Runesson).

Ör: 14 r. Järlemossen, Ervalla, 22.6 (Ronnie Lindqvist).

Sk: 15 ex. Sotebo, Skinnskatteberg, 17.4 (Leif Edberg).

Jörgen Lindberg

Grönbena *Tringa glareola*

FI

(14 FD⁵⁰, 39 FD⁵⁰, 76 FD⁵⁰, 109 FD⁵⁰)

Femtiöstu (57) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Surahammar (2), Lindesberg (5), Nora (12), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (3), Hällefors (33). Månadsvis fördelning av FD⁵⁰: april (27), maj (71), juni (2), juli (8), aug (1). Lokaler med större ansamlingar (minst 100 ex.):

Ha: 300 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 29.4 (Thomas Hedström, Ulf Carlsson). 250 r. Lagårdssjön 30.4 (Torbjörn Dahlgren). 250 ex. Lagårds-

sjön 4.5 (Torbjörn Dahlgren). 200 r. Lagårdssjön 5.5 (Torbjörn Dahlgren). 300 r. Lagårdssjön 9.5 (Gudrun Eriksson-Lindgren m.fl.). 300 r. Lagårdssjön 10.5 (Per Eriksson). 400 r. Lagårdssjön 13.5 (Ulf Carlsson). 300 r. Lagårdssjön 14.5 (Ulf Carlsson, Christer Andersson). 300 r. Lagårdssjön 15.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 120 r. Norsa, Munktorp, 1.5 (Göran Nilsson). 100 r. Norsa 3.5 (Peter Ekelund). 100 r. Norsa 4.5 (Göran Nilsson m.fl.).

Sa: 100 r. Hällby, Västerfärnebo, 30.4 (Markus Rehnborg).

Su: 200 r. Gnien, Rammäs, 3.5 (Ralf Lundmark). 350 r. Gnien 4.5 (Ralf Lundmark). 110 r. Gnien 12.7 (Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*

Årets första observation gjordes i Lindesberg 9.4 (Sven-Olof Eriksson). Den sista observationen gjordes i Köping 26.9 (Urban Lundström, Olle Sköld). Lokaler med större ansamlingar (minst 10 ex.):

Vä: 15 r. Kvikksund, Rytterne, 29.7 (Joachim Strengbom m.fl.).

Su: 10 ex. Vågsjön, Sura, 1.7 (Lennart Eriksson). 12 r. Gnien, Rammäs, 3.8 (Lennart Eriksson).

No: 10 r. Södra Ås, Nora, 27.7 (Anders Carlberg).

Jörgen Lindberg

Roskartl *Arenaria interpres*

VU

(7 ex., 8 ex., 6 ex., 5 ex.)

Vä: 1 m r. L. Jungfrun, Rytterne, 20.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnborg).

Ha: 1 ad. r. Lagårdssjön, Kolbäck, 21-25.7 (Ulf Carlsson m.fl.).

Sa: 1 IK r. Hällby, Västerfärnebo, 22-30.8 (Kalle Källebrink m.fl.).

Li: 1 r. Näset, Finnakerstsjön, Fellingsbro 23-24.5 (Sven Larsson m.fl.).

Fa: 1 r. Framnäs, Västervåla, 19.5 (Thomas Norström, Leif Lejdelin).

Jörgen Lindberg

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

FI

(3 ex., 21 ex., 11 ex., 4 ex.)

Vä: 2 r. Asköviken, V-Barkarö, 22-23.5 (Daniel Andersson, Lars Dahlberg m.fl.).

Kö: 1 f r. Norsa, Munktorp, 27.5 (Jörgen Lindberg, Ulf Johansson).

Su: 1 r. Gnien, Rammäs, 4-5.6 (Lennart Eriksson).

Jörgen Lindberg

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

(2 ex., 1 ex., 4 ex., 3 ex.)

Vä: 1 ad. (mörk fas) str. (V) Kvikksund, Rytterne, 19.8 (Tommy Emanuelsson, Viktor Eriksson).

1 (mörk fas) förbifl. Asköviken, Dingtuna, 27.9 (Torbjörn Hegedüs, Pentti J. Tatti).

Su: 1 str. (SO) Dammgården, Virsbo, 1.10 (Inge Larsson).

Markus Rehnborg

Dvärgmåsar *Larus minutus*

Även under 2009 noterades som häckande vid Asköviken! Tidmässigt noterad mellan 27.4 och 20.7 (fl.obs.) och med som mest arton (18) ruvande individer utanför Tornuddens den 24.6. Liksom tidigare år tycks dock häckningsutfallet ha varit tämligen klen då endast två (2) flygga ungar noterades (Torbjörn Hegedüs). I övrigt har inga ytterligare fynd som indikerar häckning eller häckningsförsök rapporterats. Övriga fynd:
 Vä: 2 ad. +1 2K r. Granfjärden, Ångsö, 1.5 (Pontus Lindberg, Markus Rehnborg). 2 2K+ r. Västeråsifjärden, Västerås, 1.5 (Markus Rehnborg). 2 r. Ridöfjärden, V-Barkarö, 1.5 (Richard Lager). 1 ad. förbifl. Sjöboden, Ångsö, 9.5 (Markus Rehnborg). Max 2 ad. + 4 2K r. Dyudden, Irsta, 15-16.5 (Bengt Stridh). 1 ad. r. Skärplingen, Västerås, 17.5 (Bengt Stridh). Max 2 ad. + 2 2K r. Ridöfjärden 17-22.5 (Richard Lager m.fl.). 2 3K förbifl. Gångholmen, Västerås-Barkarö, 29.5 (Thomas Pettersson). 1 ad. r. Dyudden 31.5 (Bengt Stridh). 4 ad. r. L. Tryskär, Rytterne, 11.6 (Henrik Dahl). 2 ad. + 2 2K förbifl. Klockargårdsviken, Rytterne, 20.6 (Thomas Pettersson). 2 ad. förbifl. Klockargårdsviken 23.6 (Thomas Pettersson). 1 ad. förbifl. Klockargårdsviken 30.6 (Thomas Pettersson). 1 ad. str. (V) Blacken, Rytterne, 25.7 (Lennart Wahlén). 1 3K+ r. Kvikksund, Rytterne, 30-31.10 (Joachim Strengbom m.fl.). Vid Kvikksund noterades även 30 ex. (15 3K+ + 9 1K + 6 ex.) på sträck (V) 14.7-21.8 (Joachim Strengbom m.fl.).

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 1.5 (Stefan Johansson). 1 ad. r. Lagårdssjön 21.7 (Daniel Hedenbo m.fl.). 1 IK str. (SV) Klovenstenen,

Kolbäck, 1.8 (Ulf Carlsson). 1 IK r. Klovstenen 5.8 (Ulf Carlsson, Thomas Hedström).
 Kö: Max 5 ad. + 2 2K r. Norsa, Munktorp, 10-30.5 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson m.fl.).
 Kr: 4 2K+ str. (SV) Kungssudden, K. Barkarö, 22.7 (Patrik Rhönstadt). 1 2K+ + 12 str. (SV) Kungssudden 19.8 (Patrik Rhönstadt).

Sa: 2 ad. r. Fläcksjön, Fläckebo, 4.5 (Kalle Källebrink). 1 2K r. Fläcksjön 5.5 (Daniel Green). 3 ad. r. Fläcksjön 16.5 (Torbjörn Hegedüs). 2 ad. förbilf. Rörbosjön, Fläckebo, 24.5 (Torbjörn Hegedüs). 1 ad. r. Fläcksjön 22.7 (Torbjörn Hegedüs, Daniel Green).
 Sr: 2 ad. r. Gnien, Rammäs, 3.6 (Ralf Lundmark). 1 ad. r. Vågsjön, Sura, 3.7 (Mikael Leppälampi). 2 ad. r. Gnien 20.7 (Sören Larsson m.fl.). 4 str. (SV) Gnien 20.7 (Katarina Boström).
 Fa: 6 ad. str. (NV) Framnäs, Västervåla, 16.5 (Leif Lejdellin).

Upptärandet stämmer väl överens med tidigare års resultat dock är det slående att inget fynd gjorde i landskapets västra delar. Inne heller har någon rapport inkommit från Hjälmaren sommaren. Detta är dock tyvärr något som är mer regel än undantag eftersom det inte är många västmanländingar som hittar ut till hallarna öster om ön Valen. Ett tänkbart exkursionsmål till nästa sommar kanske?

Markus Rehnberg

Skrattmåsar *Larus ridibundus*

(-, 3148 h, 2223 h, 1170 h)
 Endast ett fynd gjordes under januari och februari (1.1-28.2):

Vä: max. 4 ex. Ångkraftverket, Västerås, 1-6.1 (Pentti J. Tatti m.fl.).

I slutet av mars började skrattnåsar att återvända till de västmanländska markerna och i april noterades elva större ansamlingar (>500 ex.), vilka fördelade sig kommunvis på Västerås (3), Hallstahammar (1), Köping (2), Kungssör (1), Arboga (1) och Surahammar (3). Under sommaren inrapporterades endast 13 kolonier med sammanlagt ca 1170 par, kommunvis fördelat på Västerås (1/750), Köping (2/160), Sala (1/32), Surahammar (6/103), Lindsberg (2/65) och Norberg (1/60). Under juli och augusti noterades som vanligt några större sträcksummor i Västerås, Arboga och Surahammar k.r. Under den inledande delen av december (1-18.12) rapporterades åtta fynd, kommunvis fördelade på Väs-

terås (7) och Köping (1). Kring den 15 december slog vintern till med full kraft. Snö, is och kyla medförde att landskapet tömdes på måsfågel.

Markus Rehnberg

Fiskmåsar *Larus canus*

I början av året (1.1-9.2) rapporterades elva fynd, kommunvis fördelade på Västerås (4), Hallstahammar (2) och Köping (5). I siffrorna ingår förmodligen en viss dubbelräkning, inte minst i Köping där 2 ad. samt 1 2K tycks ha givit upphov till flertalet av fynden. Därefter dröjde det till mitten av mars innan nästa fiskmåsar siktades i landskapet och senare under våren noterades sex större (>100 ex.) ansamlingar, varav flokken om 300 ex. vid Ekebybro, Kolsva, 15.4 (Jörgen Lindberg) var den största. Under sommaren har ett större antal häckande par (>10 par) rapporterats från fyra lokaler, kommunvis fördelat på Västerås (2), Surahammar (1) och Lindsberg (1). Under sensommaren och hösten har ett större antal sträckande individer rapporterats vid flera tillfällen från traditionella sträcklokaler så som Kviksund, Kungssudden och Gnien. I december noterades två elva tillfällen, fördelat på Västerås (4), Sala (1), Surahammar (1), Fagersta (3), Skinnskattebergs (1) samt Ludvika (1) k.r.

Markus Rehnberg

Silltrut *Larus fuscus*

VU

(54 FD, 20 FD, 32 FD, 37 FD)

Vä: 2 ad. r. Sundby, Tillberga, 9.5 (Markus Rehnberg). 1 ad. r. Rebbo, Tillberga, 10.6 (Torbjörn Hegedüs, Sten-Ove Sandell). 1 ad. str. (V) Kviksund, Rytterne, 27.7 (Tommy Emanuelsson m.fl.). 1 ad. + 2 1K str. (V) Kviksund 11.10 (Joachim Strengbom). 1 4K+ str. (V) Kviksund 15.10 (Joachim Strengbom). 1 4K+ str. (V) Kviksund 18.10 (Yonas Ericsson m.fl.). 1 1K Östra hamnen, Västerås, 19.10 (Daniel Green).

Ha: 1 ad. str. (NO) Freden, Säby, 17.5 (Torbjörn Dahlgren). 1 ad. + 2 1K str. (SV) Klovstenen, Kolbäck, 5.8 (Ulf Carlsson, Thomas Hedström). Kö: 1 2K+ r. Erikslund, Köping, 18.3 (Bernt Bergsten). 1 ad. r. Norsa, Munktorp, 27.4 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund). 1 ad. förbilf. Malmön, Köping, 1.5 (Fredrik Backlund, Peter Ekelund). 1 ad. r. Malmön 23.5 (Andreas

Wernersson). 1 r. Norsa 26.9 (Urban Lundström, Olle Sköld).

Kr: 1 3K+ r. Kungssudden, K. Barkarö, 12.5 (Patrik Rhönstadt).

Sa: 1 ad. r. Fläcksjön, Fläckebo, 9.4 (Johan Södercrantz). 1 ad. r. Hällby, Västerfärnebo, 29.4 (Kalle Källebrink). 1 ad. r. Akra, Sala, 15.7 (Kalle Källebrink).

Sr: 1 ad. str. (N) Rammäs 9.4 (Ralf Lundmark). 2 str. (N) Sörsjön, Sura, 20.4 (Tom Sävström). 1 ad. r. Östersjön, Sura, 21.4 (Mikael Leppälampi). 1 1K str. (S) Snickarberget, Sura, 12.10 (Ralf Lundmark).

Li: 1 förbilf. Dysjön, Fellingsbro, 9.5 (Bo Runesson). 1 ad. str. (SV) Sällingsjön, Fellingsbro, 29.5 (Johan Månsson, Mattias Rudenvall).

Fa: 1 ad. str. (NV) Framnäs, Västervåla, 16.5 (Leif Lejdellin).

Lu: 1 1K r. Hötjärn 8.7 (Bertil Rahm, Germund Kadin). 1 ad. r. Hörksbyn 17.7 (Bertil Rahm). 3 1K r. Hörksbyn 23.9 (Bertil Rahm).

Årets 29 fynd om 37 ex. fördelade sig på 16 samt 7 höstfynd (23.9-19.10), vilket är en tillräckligt normal fyndbild för senare år. Marsfyndet i Köping var dock ovanligt tidigt men inte extremt. Det är högst troligt att flertalet av fynden rör nominatrasen *L. f. fuscus* men som sådan har endast de båda fynden gjorda den 9.4 (Sala resp. Sura) rapporterats. Det är dessutom troligt att båda dessa fynd rör en och samma individ. I materialet ovan gömmer sig också två fynd som har rapporterats som tillhörande någon av de ljusmantlade raserna *L. f. gvaellisi/L. f. heuglini*. För dessa har dock ingen utförlig dokumentation inkommit så de får tillsvidare stå med som rasobestämda. Tillkommer gör en individ som uppsvade karaktärer för den på västkusten förekommande rasen *L. f. intermedius*:
 Kö: 1 3K+ r. Norsa, Munktorp, 8.5 (Jörgen Lindberg).

Markus Rehnberg

Gråtrut *Larus argentatus*

Större ansamlingar (>99 ex.) har framför allt rapporterats från Västerås och Köpings k.r., men här finns även en rapport vardera från Kungssör och Sala k.r. Störst antal, 1050 ex., noterades vid Västeråsfjärden, Västerås, 26.3 (Pontus Lindberg).

Markus Rehnberg

Havstrut *Larus marinus*

(1 H, 2 H, 2 H, 1 H)

I början av året (1.1-28.2) noterades havstrut vid elva tillfällen fördelat på Västerås (5), Hallstahammar (1) och Köpings (6) k.r. Under våren noterades en större (>25 ex.) ansamling: Vä: 47 r. Västeråsfjärden, Västerås, 26.3 (Pontus Lindberg).

Under sommaren noterades häckning vid en lokal:
 Vä: 2 ad. (1 ruvade) St. Skorven, Blacken, Rytterne, 20.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

I december (1-31.12) föreligger följande noteringar:

Vä: 2 ad. + 1 1K r. Granfjärden, Ångsö sn 6.12 (Torbjörn Hegedüs). 3 r. Östra hamnen, Västerås, 13.12 (Daniel Green). 2 ad. r. Djuphamnen, Västerås, 16.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 3 ad. förbilf. Herrgårdet, Västerås, 23.12 (Daniel Green).

Markus Rehnberg

Skrattärna *Hydroprogne caspia*

VU/FI

(166 FD, 35 FD, 30 FD, 17 FD)

Vä: 1 r. Askövik, V.-Barkarö, 15.5 (Lars Dahlberg). 1 ad. r. St. Skorven, Rytterne, 24.6 (Thomas Pettersson). Vid Kviksund noterades i år nio skrättärnor på sträck mellan 7.7-5.9 (Joachim Strengbom m.fl.).

Kr: 2 ad. str. (SV) Kungssudden, K. Barkarö, 3.8 (Patrik Rhönstadt). 3 ad. str. (SV) Kungssudden 19.8 (Patrik Rhönstadt).

Sr: 1 2K+ str. (SV) Gnien, Rammäs, 12.7 (Ralf Lundmark).

Med 12 fynd om 17 ex. vågar man nog påstå att årets resultat är det sämsta någonsin i landskapet! Dock saknas som vanligt uppgifter i från landskapets del av Hjälmaren, men sneglar man på de fynduppgifter som har lämnats i angränsande landskap (Srm och Nrk) kan man även i det utläsa en väldigt dystur prognos. Åren då hundrahövdade flockar inräknades både i Hjälmaren och Mälaren är ett minne blott. Vårt att notera är också att endast två av årets fåglar har rapporterats som ungfåglar (1K) vilket går hand i hand med de dåliga häckningsresultat som flera år i rad har rapporterats från flertalet kolonier i Östersjön.

Markus Rehnberg

Svarttärna *Chlidonias niger*

VU/FI

(48 h, 43 h, 55 h, 38 h)

Liksom närmast föregående år kan vi förmedla en något bristande bild över artens förekomst i landskapet. Häckning har i år rapporterats från tre lokaler (Askövikens, Fläcksjöns och Gnien), men det är osäkert hur många par som verkligen skred till häckning vid de olika lokalerna. En försiktig uppskattning ger 38 par. En klar nedgång och det lägsta antalet par sedan 2003. Häckningar samt fynd under häckningstid:

Vä: Askövikens 28.4-1.8 (Stefan Karlsson m.fl.).

Under häckningstid noterad med som mest 33 ad. 29.5 (Nils Arvidsson). 6-12 par påbörjade häckning, vilket resulterade i minst 15 ungar (Torbjörn Hegedüs m.fl.). I slutet av sommaren (20-21.7) noterades som mest 50 ad. + 16 1K vid Askövikens (Pentti J. Tatti). Det är dock känt sedan tidigare att en viss påspädning av svarttärnor från kringliggande lokaler drar upp antalet rastande individer i slutet av häckningsperioden.

Sa: Fläcksjön 4.5-9.8 (Kalle Källebrink m.fl.). Noterad med som mest 46 ad. 22.7. Hur många par som verkligen häckande är okänt, men genomförda häckningar resulterade i att minst 8 ungfåglar nådde flygg ålder (Daniel Green m.fl.).

St: Gnien 14.5-3.8 (Lennart Waara m.fl.). Som mest noterad med 12 ad. I Sätervikens noterades ett bo med tre ägg 2.7 (Lennart Eriksson), vilket är det enda handfasta tecknet på att häckningsförsök har genomförts.

Övriga observationer:

Vä: max 3 ad. r. Dydden, Irsta, 15-16.5 (Bengt Stridh). 2 ad. Skultunasågen, Skultuna, 17.5 (Håkan Olsson). 6 ad. r. L. Jungfrun, Rytterne, 20.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehberg). 1 ad. r. Riddfjärden, V-Barkarö, 21.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehberg). 1 ad. r. Klockargårdsviken, Rytterne, 20.6 (Thomas Pettersson). 4 r. Hässlösundet, Irsta, 4.7 (Ingela Andersson, Svante Lindberg). 1 ad. r. Klockargårdsviken 10.7 (Thomas Pettersson). 5 ad. r. Blacken, Rytterne, 25.7 (Lennart Wahlén). 1 1K förbifl. Kvikksund, Rytterne, 5.9 (Joachim Strengboom m.fl.).

Ha: 2 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 21-22.5 (Per Eriksson m.fl.). 1 r. Lagårdssjön 8.6 (Torbjörn Dahlgren).

Kö: 2 r. Norsa, Munktorp, 18.5 (Oskar Nilsson). *Kr:* 1 str. (SV) Kungssudden, K. Barkarö, 29.7 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 2 r. Nömyran, Västerfärnebo, 13.7 (Petter Lindholm, Tommy Paulsen).

St: 2 r. Sörsjön, Sura, 5.5 (Ralf Lundmark). 2 förbifl. Gamla bruket, Virsbo, Rammås, 10.6 (Jan Jørgensen).

Li: 1 1K r. Bläsåsen, Näsby, 5.9 (Johan Månsson, Mattias Rudenvall).

Markus Rehberg

Silvertärna *Sterna paradisaea*

FI

(-, 28, 43, 61)

Vä: 1 r. Askövikens, V-Barkarö, 10.5 (Torbjörn Hegedüs). 1 r. Askövikens 14.5 (Jukka Markkanen). 1 ex. Hallingen, Ångsö, 2.8 (Lars-Ola Westerlund). Vid Kvikksund noterades sträckande silvertärnor vid åtta tillfällen (229 ex.) 15.7-13.8. Flertalet passerade 24.7, då hela 214 ex. inräknades (Tommy Emanuelsson m.fl.).

Ha: 5 fynd om 32 ex. 27.4-11.5 (fl. obs.). 1 övrigt: 2 str. (SV) Lagårdssjön, Kolbäck, 25.7 (Ulif Carlsson). 1 str. (SV) Lagårdssjön 26.7 (Ulif Carlsson).

Kö: 1 r. Västlandsjön, Kolsva, 3.5 (Jörgen Lindberg). 1 r. Köpingsån, Köping, 12.7 (Bernt Bergsten).

Kr: Fyra fynd om 23 ex. som samtliga noterades vid Kungssudden, K. Barkarö: 2 ad. str. (SV) 21.7; 7 ad. str. (SV) 22.7; 6 ad. str. (SV) 29.7; 8 str. (SV) 19.8 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 6 fynd om 47 ex., vilka samtliga noterades i Fläckbo 4-16.5 (Kalle Källebrink m.fl.).

St: 1 samband med värflykten (1-18.5) noterad med 11 fynd om 216 ex. 1 övrigt föreligger följande observationer: 1 str. (N) Norrsjön, Sura, 13.6 (Seppo Leppälampi). 2 str. (SO) Gamla bruket, Virsbo, 8.7 (Jan Jørgensen). 2 2K+ str. (SV) Gnien 12.7 (Ralf Lundmark). 22 str. (S) Gnien 20.7 (Sören Larsson).

Li: 14 str. (NO) Hagaberg, Frövi, Näsby, 30.4 (Jan-Erik Malmstigen, Sven-Olof Eriksson). 8 str. Storåbadet, Linds, 30.5 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg). 8 r. Storåbadet 30.5 (Johan Andersson, Per Andersson). 5 str. (S) Usken, Linds, 8.8 (Hans Norelius).

No: 3 str. (Ö) Södra Ås, Nora, 17.5 (Anders Carlberg, Lisbeth Uhr). 7 str. (Ö) Gyttores reningsdam, Nora, 17.5 (Anders Carlberg).

Fa: 11 str. (NO) Framnäs, Västervåla, 30.4 (Leif Lejdelin m.fl.). 2 förbifl. St. Aspen, Västansfors, 5.5 (Sören Emet). 1 str. (NO) Brandbo, Västansfors, 10.5 (Roland Narfström), 2 str. (N) Framnäs 16.5 (Leif Lejdelin). 2 r. Ångelsberg, Västervåla, 27.7 (Anders J. Dahlin).

Li: 1 ex. Högjäm 16.7 (Sten-Erik Bohlin). 1 ex. Högjäm 22.7 (Sten-Erik Bohlin).

Markus Rehberg

Fisktärna *Sterna hirundo*

FI

(-, 159 H, 153 H, 112 H)

Årets första fisktärnor noterades 11.4 vid Sävholmen, Kolbäck (Per Eriksson m.fl.), resp. vid Kungssudden, K. Barkarö, (Börje Wennerström). Dagen därpå noterades arten även vid två lokaler i Västerrås (Janne Virking resp. Thomas Pettersson) och ytterligare en dag senare, 13.4, hade den första lärnan anlänt till Magsjön, Sura (Mikael Leppälampi). Häckning har under året endast rapporterats från tolv lokaler vilka fördelas på Västerrås (5/91), Sala (1/3), Surahammar (4/16), Lindsberg (1/?), och Hällefors (1/1) kr. Under sensommaren har höga sträcksummor framför allt rapporterats från Kvikksund, Rytterne (Joachim Strengboom m.fl.), och Kungssudden, K. Barkarö (Patrik Rhönnsstad) och som mest noterades 408 str. (V) vid Kvikksund 5.8 (Joachim Strengboom m.fl.). Från september månad föreligger fyra observationer och senast blev de tre exemplar som noterades vid Bläsåsen, Näsby, 20.9 (Tomas Haraldsson m.fl.).

Markus Rehberg

Tanduva *Columba livia* (domest.)

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: 200 r. Munkängen, Västerrås, 2.1 (Pontus Lindberg). 100 förbifl. Kraftvärmeverket, Västerrås, 10.1 (Markus Rehberg, Pentti J. Tatti). 300 r. Östra hamnen, Västerrås, 10.11 (Maud Andersson, Owe Andersson). 300 r. Centrum, Västerrås, 1.12 (Stefan Karlsson). *Kö:* 100 r. Köpings hamn 10.1 (Fredrik Backlund, Staffan Ekelund).

Markus Rehberg

Skogsduva *Columba oenas*

NT

Vinterfynd (1.1-28.2):

Ha: 2 förbifl. Kolbäck 28.2 (Ulif Carlsson m.fl.). Övansående fynd är snarast att betrakta som ett tidigt värfynd. Redan de första dagarna i mars anlände fler skogsduvor till landskapet, men det tycks ha varit i mitten av mars som inflödet kom igång på allvar. Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar har noterats under året, men den flock om elva skogsduvor som passerade Högborn, Grythyttan, 27.7 (Gunde Persson) är noterbart eftersom det utgjorde en ovanligt stor flock för att vara i Hällefors! Årets sista eftersläntare noterades vid Österäng, Kumla, 28.11 (Pentti J. Tatti).

Markus Rehberg

Ringduva *Columba palumbus*

I början av året (1.1-28.2) noterades ringduva vid tolv lokaler fördelat på Västerrås (9), Hallstammar (1), Surahammar (1) och Lindsbergs (1) kr. I Västerrås börjar ringduvan bli en alltmer vanlig vintergäst, även om antalet tycks fluktuera en del mellan åren. Denna vinter noterades större antal vid Berghamra (max 23 ex.), Haga (max 20 ex.), Framnäs (max 15 ex.) och Grödensberg (max 11 ex.). Under april noterades fem större ansamlingar (>500 ex.), bl.a.:

No: 1000 r. Ahnorp, Nora, 5-18.4 (Anders Carlberg).

Fa: 2000 str. Backgården, Västansfors, 2.4 (Jan Hellström).

Även under hösten finns noteringar om större ansamlingar, totalt åtta till antalet. Absolut störst var:

Vä: 6500 r. Bocksjön, Tortuna, 27.9 (Torbjörn Hegedüs).

I december (1-31.12) har följande uppgifter lämnats:

Vä: Max 19 r. Västastaden, Västerrås, 2-30.12 (Henrik Berg). 1 ex. Framnäs, Västerrås, 27.12 (Kjetil Jensen). Max 2 ex. Berghamra, Västerrås, 28-30.12 (Gunnar Lignell, Kjetil Jensen).

Kö: 2 r. Karlbergsskogen, Köping, 28.12 (Anton Suontausta).

Li: 1 förbifl. Hagaberg, Frövi, Näsby, 2.12 (Jan-Erik Malmstigen).

Markus Rehberg

Turkduva *Streptopelia decaocto***VU**

Vä: Max 2 ex. Dingtuna 3.1-26.4 (Elisabeth Evjen, Zsombor Károlyi). 1 ex. Framnäs, Västerås 3-10.1 (Kjetil Jensen m.fl.). Max 2 ex. Hammarby Stadshage, Västerås, 19.1-4.6 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 r. Hammarby, Västerås, 4.2 (Torbjörn Hegedüs). Max 2 ex. Vega, Västerås, 2.3-15.10 (Bjarne Eriksson). Max 2 ex. Stohagen, Västerås, 4.3-13.7 (Thomas Pettersson m.fl.). 1 sj. Bjurhovda, Västerås, 5.3 (Sten-Ove Sandell). Max 2 ex. Kraftvärmeverket, Västerås, 26.4-30.9 (Anette och Rune Berglind m.fl.). 2 ex. Berghamra, Västerås, 10.5 (Gunnar Lignell). 1 ex. Kristiansborg, Västerås, 26.5-4.7 (Markus Rehnberg). 1 par sj. Olsta, Dingtuna, 11.6 (Lennart Glädh). 2 ex. Ångsgärdet, Västerås, 10.8 (Henrik Berg). 3 ex. Saltängen, Västerås, 22.8 (Åsa och Robert Ekberg). 1 ex. Södra Skiljebo, Västerås, 26.8 (Mats Magnussen). Max 2 ex. Munkängen, Västerås, 6.9-3.10 (Torbjörn Hegedüs, Janne Virking). 5 ex. Dingtuna 15.11-23.12 (Elisabeth Evjen). 2 sj. Framnäs 23.12 (Kjetil Jensen).

Ha: 1 r. Herrskogen, Kolbäck, 26.2-7.4 (Christersson m.fl.). Max 2 ex. Hallstahammar 30.4-28.8 (Per Eriksson, Stefan Johansson m.fl.). Max 2 sj. Barnängen, Hallstahammar, 6-31.7 (Daniel Hedenbo m.fl.). 2 förbifl. Sörkvarn, Hallstahammar, 10.10 (Ulf Carlsson).

Kö: Max 3 ex. Byjorden, Köping, 10.1-7.4 (Peter Ekelund m.fl.). 1 ad. Köping 6.5 (Anton Suontausta). 2 ad. Centrum, Köping, 9.6 (Stefan Risberg). 1 ex. Guttista, Kolsva, 11.6 (Liljebror Hammarström) 31.8 (Leo Mäkinen). Max 3 ex. Kolsva 21.7-3.8 (Jörgen Lindberg, Kjell Ekelund). 1 sj. Köping 29.7 (Per-Sture Ljungdahl). 1 ex. Sjtullen, Köping, 18.8 (Bernt Bergsten).

Kr: Max 3 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 4-18.1 (Böjje Wennerström). 1 m sj. Kungssudden 7.5 (Patrik Rhönstad).

Ar: Max 4 ex. Arboga 5.1-10.7 (Ulf Eriksson m.fl.) samt max 2 ex. 1-18.12 (Tommy Emanuelsson). 1 sj. Emaus, Arboga, 26.4 (Seppo Leppälampi) samt 2 ex. 15.11-27.12 (Seppo Leppälampi).

Sr: Max 2 ex. Åkra, Sala, 1-12.1 (Yngve Wiklund m.fl.). 1 ex. Västerbykil, Västerfärnebo, 24.4 (Tommy Abrahamsson). 1 sj. Kungsängen,

Sala, 8.5 (Kristier Ekman). 1 sj. Sala stad 18.5 (Kalle Källebrink).

2: ex. rapporterade från flera lokaler i och kring Rammäs 5.1-10.5 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 ex. Åsen, Rammäs, 20.5 (Ralf Lundmark).

Li: Max 3 ex. Fellingsbro 1.1-17.11 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Fa: 1 ex. Björkstå, Fagersta, Västanfors, 12.5 (Jan Hellström).

Kräftgången för turkduvan fortsätter med obrotten trend vilket innebär att vi för första gången på mycket länge tillåts publicera fynden mer i detalj. I Västerås är artens försvinnande alarmrande och turkduvan tycks idag endast finnas kvar i mycket små antal i de mer mätarlära stadsdelarna. Även i Köping, Arboga, Sala samt i Fellingsbro tycks arten få det allt kärvarare. De få glädjeämnen som ändå tycks finnas är att turkduvorna i Rammäs lyckas hårdna ut år efter år. Vi kan även notera att arten tycks ha etablerat sig både i Dingtuna och Kolsva och att fyndet i Fagersta är det första i den kommunen sedan år 2004! Vi får se hur länge vi får suga på dessa karameller.

Markus Rehnberg

Gök *Cuculus canorus*

(–, –, 339 sj., 504 sj.)

Redan den 26.4 hördes årets första gök vid Grecksåsar, Nora (Erik Marcusson). Totalt under årets noterades 504 ropande gökar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (58), Hallstahammar (15), Köping (38), Kungsvör (1), Arboga (7), Sala (42), Surahammar (104), Lindsberg (57), Örebro (10), Nora (79), Norberg (20), Fagersta (16), Skinnskatteberg (33), Ljusnarsberg (8), Ludvika (1) och Hällefors (15). Trots att en viss dubbelräkning kan ingå i materialet kanske man ändå vägar göra en försiktig tolkning som pekar emot att göken har ökat sin numerär i landskapet på senare år. År 2004 noterades t.ex. 144 ropande gökar i Västmanland. Normalt har gökarna tystnat i mitten av juli och efter den 15.7 har sjutton gökar rapporterats, varav ingen revirhävande. Sist var den gök som rastade vid Kohagen, Sura, 2.9 (Tom Sävström). Anmärkningsvärt fynd:

Vä: 1 f (röd fas) Askö, V.-Barkarö, 21.4 (Niclas Lignell)*. Detta utgör det tidigaste fyndet någonsin i Västmanland och ett av de tidigaste i Sverige under 2009.

Markus Rehnberg

Berguv *Bubo bubo***NT/FI**

(0 h, 5 h, 7 h, 16 h)

Två säkra häckningar rapporterade, från Köpings resp. Nora k.r. Fjorton (14) möjliga/troliga häckningar, fördelade kommunvis: Västerås (1), Hallstahammar (2), Köping (1), Arboga (1), Sala (2), Surahammar (1), Lindsberg (3), Nora (1), Fagersta (2). Övriga observationer:

Ha: 1 ex. Trångfors, Hallstahammar, 6.11 (Stefan Johansson, Thomas Hedström).

Kö: 1 ex. Orsta, Kolsva, 9.9 (Kenneth Nordberg), 1 ex. Invarit, Köping, 5.12 (Anton Suontausta). 1 ex. Sopippen, Köping, 24.12-31.12 (Mikael Rhönstad, Jörgen Lindberg m.fl.).

Ar: 1 ex. Höjen, Arboga, 19.11 (Tommy Emanuelsson).

Sa: 1 ex. Mamre, Sala, 13.10 (Kalle Källebrink).

Roland Thuvander

Fjälluggla *Bubo scandiacus***CR/FI**

Fjällugglan är inte årligen observerad i landskapet. Under perioden 1976-2009 har 25 observationer gjorts av 26 ex. Föregående observation är från år 2002.

Sr: 1 ad. Virsbo bruk, Rammäs, 25.3 (Inge Larsson).

Roland Thuvander

Hökuggla *Surnia ulula***FI**

(23 ex., 6 ex., 4 ex., 3 ex.)

Ha: 1 ad. Höggholmen, Kolbäck, 25.2 (Ulf Carlsson).

Sr: 1 ex. Borgåsen, Sura, 11-12.2 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 ex. Ståltorp, Sura, 11-22.3 (Sören Larsson m.fl.).

Normalt för de senaste åren är ett till tre fynd per år.

Roland Thuvander

Sparvuggla *Glaucidium passerinum***FI**

(–, 14 h, 60 h, 58 h)

Någon konstaterad häckning har inte rapporterats 2009. Femtioåtta (58) revirhävande fåglar noterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (13), Hallstahammar (4), Köping (11), Arboga (1), Sala (7), Surahammar (8), Lin-

desberg (2), Nora (5), Norberg (4), Ludvika (1), Hällefors (2). Under hösten (1.8-31.12) rapporterades sammanlagt 20 ex., fördelade på augusti (0), september (6), oktober (6), november (4) och december (4). För sjätte året i rad har inga häckningar konstaterats!

Roland Thuvander

Kattuggla *Strix aluco*

(–, 23 H, 40 H, 29 H)

Trehundrafemton (315) lokaler med ropande kattugglor under häckningstid, fördelade sig på följande kommuner: Västerås (68), Hallstahammar (5), Köping (77), Kungsvör (1), Arboga (9), Sala (40), Surahammar (27), Lindsberg (38), Örebro (1), Nora (31), Norberg (5), Fagersta (8), Hällefors (5). I 29 fall konstaterades häckning, med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Hallstahammar (3), Köping (5), Arboga (3), Surahammar (2), Lindsberg (4), Nora (4), Hällefors (1).

Roland Thuvander

Slåguggla *Strix uralensis***FI**

(2 H, 7 H, 14 H, 5 H)

Fem (5) konstaterade häckningar har rapporterats: Sala (1), Ljusnarsberg (2), Hällefors (2). Dessutom har ropande fåglar hörts, eller iakttagits under häckningstid, på 22 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (3), Köping (2), Sala (12), Surahammar (1), Norberg (1), Skinnskatteberg (2), Hällefors (1). Övriga fynd:

Sa: 1 ex. Östermyran, Möklinta, 6.1 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 ex. Högbo, Möklinta, 10.1 (Maud Andersson, Owe Andersson). 1 ex. Östermyran 10.1 (Stefan Karlsson, Yngve Wiklund). 1 ex. Boda, Möklinta, 14.1 (Owe Andersson, Maud Andersson). 1 ex. Ståvresjön, Kila, 22.1 (Owe Andersson). 1 ex. Högbo, Möklinta, 26.1 (Maud Andersson, Owe Andersson). 1 ex. Smedsbo, Fläckebo, 27.1 (Kristier Ekman). 1 ex. Skrivardammen, Kila, 26.10 (Tommy Abrahamsson). 1 ex. Hallarsbo, Möklinta, 16.12 (Maud Andersson, Owe Andersson).

Sr: 2 ex. Skogsmuren, Muren, Rammäs, 30.10 (Pia Hagfors).

Roland Thuvander

Lappuggla *Sirix nebulosa*
NT/FI

(1 ex., 3 ex., 5 ex., 22 ex.)

Fyra (4) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (1), Surahammar (1), Lindsberg (1) och Norberg (1). Två troliga häckningar rapporterades från Köping resp. Sala k.r. Övriga observationer utanför häckningsområde eller häckningstid:

Kö: 1 r. Köpings hamn, Köping, 26.3; omhändertogs och fördes till Stockholm för rehabilitering. (gm Rk Vstm).

No: 1 ex. Lindsbergsby, Järnboås, 24-31.10; omhändertogs 31.10, då den var helt utmatad. Den kördes till Staffan Ullström för rehabilitering, men dog tyvärr på vägen dit (Anders Carlberg m.fl.).

Fa: 1 ex. Hjortbo, Västansfors, 3.1, men hittades tyvärr död 4.1 (Jan Hellström, Sören Emet).

Sk: 1 ex. någonskans i Skinnskattebergs k:n., 21.8 (Mats Grimfoot).

Hä: 1 ex. Siken, Grythyttan, 10.5 (Gunde Persson).

Första fyndet i Hällefors kn och andra fyndet i Nora k:n. En spridning västerut i landskapet under året.

Roland Thuvander**Hornuggla** *Asio otus*

(60 H, 19 H, 29 H, 23 H)

Tjugotre (23) konstaterade häckningar fördelade sig kommunvis på Västerås (2), Hallstahammar (2), Köping (3), Sala (4), Surahammar (3), Lindsberg (2), Nora (2), Fagersta (2), Skinnskatteberg (3). Därutöver har fynd gjorts under häckningstid på ytterligare 34 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (4), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (7), Surahammar (11), Lindsberg (5), Norberg (3), Fagersta (1), Hällefors (1). Vinterfynd (1.1-28.2, 1-31.12):

Kö: 1 ex. Narla, Munktorp, 19.1 (Anton Suontausta). 1 ex. Brunna, Köping, 22.2 (Anton Suontausta).

Roland Thuvander**Jorduggla** *Asio flammeus***NT/FI**

(15 FD, 14 FD, 7 FD, 51 FD)

En häckning med tre ungar konstaterad:

Hä: Utås, Säby, 8-24.6 (Per Eriksson m.fl.).

Övriga observationer:

Vä: 1 ex. Asköviken, Dingtuna, 1.5 (Pentti J. Tatti, Daniel Andersson). 1 ex. Rebro, Tillberga, 22.5-21.6 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 ex. Solberga, Skultuna, 23.5 (Tommy Abrahamsson). 1 ex. Källskär, V-Barkarö, 17.6 (Richard Lager). 1 ad. Hällby, Tillberga, 20.6 (Håkan Johansson).

Kö: 1 ex. Örberga, Björskog, 4.1 (Musse Björklund m.fl.). 1 ex. Barkarövik, K. Barkarö, 13.6 (Börje Wennerström). 1 ex. Gråsnäs, Björskog, 22.6 (Jörgen Lindberg).

Sa: 1 ex. Finnbo, Sala, 13.4 (Yngve Wiklund). 1 ex. Västerfärnebo, 18-22.5 (Kalle Källebrink m.fl.). 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 30.5 (Nils Andersson). 1 ex. Fläcksjön 18.10 (Ralf Lundmark, Ingela Back). 2 ex. Sala flygplats, Sala, 28.11 (Kalle Källebrink).

Su: 1 ex. Gnien, Rammäs, 28.4-23.12 (Sören Larsson m.fl.). 1 ex. Ljusjö ångar, Sura, 31.5 (Ralf Lundmark).

Lj: 1 ex. Västvalla, Fellingsbro, 10.4 (Johan Wretensbo). 1 ex. Österhammarssjön, Fellingsbro, 29.5 (gm Andreas Sandberg).

Antalet observationer ökar i landskapet. Trogligt häckade arten på flera lokaler, t.ex. Gnien, då det var ett flertal rapporter från häckningsstid.

Roland Thuvander**Päruggla** *Aegolius funereus***FI**

(52 h, 28 h, 62 h, 25 h)

Fem (5) konstaterade häckningar i landskapet, kommunvis fördelade: Köping (2), Surahammar (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1). Dessutom rapporterades 20 ropande hannar i landskapet, fördelade kommunvis på Västerås (2), Köping (2), Sala (3), Surahammar (4), Lindsberg (2), Nora (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (2).

Roland Thuvander**Nattskärre** *Caprimulgus europaeus***VU/FI**

(22 ex., 28 ex., 67 ex., 105 ex.)

Under häckningstid har nititto (90) revirhävdsområde individuellt inrapporterats, vilket är ett resultat som ligger klart högre än medianen för åren 1999-2008, som är 67 sjungande individer. De revirhävdsområdena fördelade sig i år på Västerås (5), Köpings (14), Sala (3), Surahammar (22), Lindsbergs (12), Örebro (1), Nora (10),

Norbergs (1), Fagersta (11), Skinnskattebergs (10) och Ljusnarsbergs (1) k.r. I övrigt kan följande observationer noteras:

Vä: 1 ex. Boängen, Haraker, 9.9 (Lennart Eriksson).

Sa: 1 ex. Axholm, Fläckebo, 21.6 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: 1 r. Seglingsberg, Rammäs, 15.5 (Solveig Wadelius, Kjell Wadelius). 1 r. Holmtorpet, Sura, 23.5 (Ralf Lundmark, Gustav Renberg).

Lj: 1 m + 1 f parning Svallbacken, Rammäs, 30.5 (Jan Nordström). 1 ex. Hälkäret, Sura, 9.6 (Katarina Boström). 1 ex. Surahammar, Sura, 24.8 (Lise-Lotte Norin).

Lj: 1 ad. r. Åsen, Fellingsbro, 20.5 (Sven Larsson). 1 förbifl. Svartjärnsvägen, Ramsberg, 5.8 (Jan-Erik Malmstigen, Sven Larsson).

No: 2 ex. Skärmarboda, Nora, 31.5-26.6 (Stefan Andersson, Tomas Lundqvist). 1 ad. r. Södra Husby, Nora, 11.6 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 1 f Mon, Vikar, 13.6 (Roland Thuvander). 1 ex. Bergsmanshyttan, Nora, 30.6 (Peter Bernövall).

Lj: 1 ex. Komoramossen, Ljusnarsberg, 23.6 (Lars Jansson).

Markus Rehnberg**Tornseglare** *Apus apus*

Årets första tornseglare (1 ex.) noterades vid Sjölundadamen, Arboga, 3.5 (Hans Wilhelmsson). Därfter gjordes ytterligare fyra fynd i landskapets södra delar innan ett smärre inflöde tycks ha inträffat den 10.5. Den enda riktigt stora ansamlingen (1000 ex.) noterades vid Kvicksund, Rytterne, 11.7 (Joachim Strengbom). Under septembers första hälft rapporterades 39 fynd och sist blev den individ som passerade Hummelsta, Haraker, 13.9 (Ulf Gärdensfors).

Markus Rehnberg**Kungfiskare** *Alcedo atthis***VU/FI**

(1 h, 6 h, 6 h, 9 h)

Under året har nio (9) häckningar eller häckningsförsök rapporterats, kommunvis fördelade på Västerås (1), Hallstahammar (2), Köpings (3), Arboga (1) och Nora (2) k.r. Övriga fynd:

Vä: Max 2 r. Ångkraftverket, Västerås, 1.1-29.3 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 ad. Asköviken, V-Barkarö, 5.4 (Johan Malmström). 1 förbifl. Skultunasågen, Skultuna, 6.4 (Gert Ericsson).

1 förbifl. Falkenbergskva kvarnen, Västerås, 11.4 (Ludwig Jonsson). 1 förbifl. Gruffets holme, Rytterne, 23.7 (Erik Hansson). 1 IK+ förbifl. Skultunasågen 1.8 (Markus Rehnberg). 1 r. Tornudden, Asköviken, V-Barkarö, 11.8 (Torbjörn Hegedüs). 1 ex. Biskopsbron, Västerås, 16.8 (Janne Virking). 1 förbifl. Skultunasågen 6.9 (Lars Österberg). 1 förbifl. Södra Björö, Västerås, 24.10 (Håkan Johansson). Max 2 r. Ångkraftverket 27.10-31.12 (Anders Dahlöf m.fl.). 1 r. Ekliden, Skenike, 30.10 (Jan Nordström). 1 ex. Kvicksund, Rytterne, 31.10 (Yonas Ericsson m.fl.).

Hä: 1 ex. Norrkvarn, Hallstahammar, 2.1 (Kaj Engberg). 1 förbifl. Trångfors, Hallstahammar, 6.1 (Janne Virking). 1 förbifl. Trångfors 8.4 (Torbjörn Dahlgren). 1 förbifl. Lagårdssjön, Kolbäck, 11.5 (Per Eriksson). 1 ex. Lagårdssjön 2-13.8 (Ulf Carlsson m.fl.). 1 ex. Norrkvarn, Hallstahammar, 12-23.9 (Lena Öling m.fl.). 2 ex. Herrevad, Kolbäck, 29-30.9 (Stefan Johansson).

Kö: 1 r. Supradiket, Köping, 10.1 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 förbifl. Östuna, Köping, 16.5 (Jörgen Lindberg). 2 IK ringm. Malmön, Köping, 26.7 (Patrik Rhönnsstad). 1 IK förbifl. Malmön 5.8 (Patrik Rhönnsstad). 1 IK ringm. Malmön 15.8 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Ekebybro, Kolsva, 20.8 (gm Lillebror Hammarström). 2 förbifl. Krukällaren, Munktorp, 17.10 (Peter Ekelund m.fl.). 1 förbifl. Fågeltornet, Malmön, Köping, 19-26.10 (Kjell Ekelund). 1 ex. Invarit, Köpings hamn, 25.12 (Mikael Rhönnsstad, Torbjörn Hegedüs).

Kö: 1 förbifl. Kungudden, K. Barkarö, 30.4 (Börje Wennerström).

Su: 1 ex. Gnien, Rammäs, 17.5 (Inger-Marie Carlsen, Robert Carlsson). 1 förbifl. Sätten, Sura, 31.5 (Mikael Leppälampi). 1 ex. Älden, Rammäs, 29.8 (Sören Larsson). 1 ex. Seglingsberg, Rammäs, 2.9 (Ralf Lundmark). 1 ex. Rammäs 29.10 (Vanja Pettersson).

Lj: 1 förbifl. Bläsåsen, Näsby, 25.4 (Johan Andersson). 1 ex. Björkhammar, Linds, 25.4 (Jan Myhlback). 1 ad. f Östra Öskevik, Linds, 21.6 (Gustaf Norelius).

No: 1 r. Järleås naturreservat, Nora, 11-12.4 (Göran Carlén m.fl.). 1 förbifl. Nedre Järle, Nora, 19.4 (gm Bertil Sundberg). 1 förbifl. Gyttores reningsdamm, Nora, 25.5 (Peter Bernövall). 1 ad. r. Nedre Järle 30.5 (Rune Persson). 1 r. Nedre Bondborn, Nora, 27.8

(Bertil Sundberg). 2 r. Neddre Järle 12.9 (Anders Carlberg). 1 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 19.9 (Anders Carlberg). 1 förbifl. Hammarby, Nora, 2.11 (Anders Carlberg).

Fa: 1 f Semla, Västanfors, 3.1-14.3 (Torbjörn Jansson m.fl.). 1 ex. Andra sidan, Fagersta, Västanfors, 6.1 (Jan Hellström, Pentti Korhonen). 1 förbifl. Semla, Västanfors, 12.4 (Tommy Nordström). 1 ex. Andra sidan, Fagersta, 22.8 (Pentti Korhonen). Max 3 ex. Semla 17.9-13.10 (Leif Lejdlin m.fl.).

Lj: 1 förbifl. Hörksälven, Stålldalen, 26.4 (Torgny Magnusson).

Ett resultat som får anses vara väldigt bra i alla fall om man jämför med tidigare år under 2000-talet. Västmanland ligger på randen av kungsfiskarens utbredningsområde och antalet häckningar och fynd i landskapet varierar en hel del, bland annat beroende på omfattande dödlighet i samband med extrema vintrar. Vintern 2009/10 var en sådan vinter med låga temperaturer och frusna vattendrag ganska långt ner i landet. Återstår att se om kungsfiskarna har klarat sig eller om vi åter kommer att se en minskning i numerären.

Markus Rehnberg

Blåkråka *Coracias garrulus*
RE/FI

Lj: 1 IK Rällså, Ramsberg, 27.9-14.10 (Per Klingberg, Anders Kronhamn m.fl.).

Enligt ett oberoende BMS-larm lär blåkråkan ha hittats död 16.10. Det verkar således som att denna individs felflyttning blev ett fatalt misslyckande, ett öde som troligen inte är särskilt ovanligt bland oerfarna felflygare. Blåkråkan var en västmanländsk häckfågel fram till och med 1850-talet. Därefter har besöken varit minst sagt sp-

Blåkråka *Coracias garrulus*. Rällså, Ramsberg, 27.9-14.10.
Foto: Jörgen Lindberg

radiska. Årets blåkråka (den sjunde i landskapet sedan 1900-talets början) blev en riktig långstannare och lockade mängder av intresserade fågelskådare till det lilla samhället på gränsen mellan Lindesbergs och Ljusnarsbergs k.r. Särskilt intressant att notera är att fem av landskapets moderna fynd har noterats i lindesbergsstrakten och att ett av dem gjordes vid Löö [1963], endast ett litet stenkast från Rällså! Årets individ sågs även i Ljusnarsbergs kommun och utgjorde därmed det första fyndet för den kommunen.

Markus Rehnberg

Härfågel *Upupa epops*

CR

(2, 3, 2, 1)

Sa: 1 ex. Norrhörende, Västerfärnebo, 10.5 (Jesper Berggren).

Inga härfåglar dök i år upp vid fjolårets häckningslokal i Västerås, man får väl därmed anta att häckningen var av en högst tillfällig natur.

Markus Rehnberg

Göktyta *Jynx torquilla*

NT

(-, 60 ex., 114 ex., 203 ex.)

Tretton (13) häckningar fördelade kommunvis: Västerås (2), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (1), Norberg (1), Fagersta (5), Hällefors (1). Sammanlagt har 203 ex. rapporterats under tiden 12.4-1.9 med följande kommunvisa fördelning: Västerås (44), Hallstahammar (13), Köping (34), Kungsör (3), Arboga (3), Sala (12), Surahammar (21), Lindesberg (21), Örebro (1), Nora (14), Norberg (5), Fagersta (14), Skinnskatteberg (7), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (9). Glädjande är att både antalet rapporterade exemplar och antalet häckningar var det högsta under senare år.

Roland Thuvander

Gråspett *Picus canus*

FI

(5 ex., 9 ex., 74 ex., 64 ex.)

Fynd under häckningstid (1.4-31.7):
Kö: 1 ex. Norså, Munktorp, 9.4 (Berni Bergsten). 1 ex. Galberget, Västra Skedvi, 11.4 (Daniel Bremer). 1 ex. Lisslemossen, Västra Skedvi, 12.4 (Daniel Bremer).

Sa: 1 ex. Näs, Fläckebo, 1.4 (Daniel Green). 1 ex. Sörhörende, Västerfärnebo, 28.7 (Anders Fredricsson).

Sa: 1 ex. Slätället, Rammäs, 12.4 (Seppo Ormiskangas). 1 ex. Stormossen (Ulvsbomuren), Rammäs, 3.4 (Mikael Leppälampi). 1 ex. Ulvramen, Rammäs, 15.4 (Lennart Eriksson). 1 ex. Dalbacken, Sura, 4.5 (Ralf Lundmark).

Nö: 1 ex. Bergbotkskullen, Godkärra, Norberg, 15.4 (Patrik Rhönnsstad). 1 ex. Noren, Norberg, 3.5 (Bengt Lindberg, Karin Lindberg).
Fa: 2 ex. Semla, Västanfors, 1.4-17.5 (Leif Lejdlin m.fl.).

Sk: 1 ex. Tarmansbo, Gunnilbo, 13.4 (Mikael Rhönnsstad m.fl.). 1 ex. Bjursjön, Gunnilbo, 14.4 (Patrik Rhönnsstad). 1 ex. Born, St. Kedjen, Gunnilbo, 20.4 (Patrik Rhönnsstad). 1 ex. Råsen, Gunnilbo, 16.5 (Patrik Rhönnsstad).
Hä: 1 ex. Lövåsen, Hjulsjö, 5.4 (Jan Hägg).

Under övriga året 118 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 87) respektive efteråret (31.7-31.12; 31), kommunvis: Västerås (0/1), Köping (15/0), Sala (9/7), Surahammar (12/9), Lindesberg (7/0), Nora (3/3), Fagersta (36/7), Skinnskatteberg (1/2), Ljusnarsberg (3/1), Hällefors (1/1).

Roland Thuvander

Gröngöling *Picus viridis*

(-, 4 H, 9 H, 13 H)

Tretton (13) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (1), Hallstahammar (2), Köping (2), Surahammar (2), Lindesberg (1), Nora (3), Fagersta (1), Ljusnarsberg (1). En normal fyndbild.

Roland Thuvander

Spillkråka *Dryocopus martius*

FI

(-, 7 H, 5 H, 2 H)

Två (2) konstaterade häckningar har rapporterats från Nora (1) och Norbergs (1) kommuner. Dessa fynd borde inte visa hela sanningen, troligtvis finns flera häckningar, men den negativa tendensen är oroväckande.

Roland Thuvander

Större hakspekt *Dendrocopos major*

Ingen särskilt anmärkningsvärd observation rapporterad.

Roland Thuvander

Mindre hakspekt *Dendrocopos minor*

NT

(55 h, 66 h, 85 h, 108 h)

Ettundraått (108) lokaler med fynd under häckningstid (1.4-30.6), i tio (10) fall med konstaterad häckning, fördelade sig på följande kommuner: Hallstahammar (1), Sala (1), Surahammar (5), Nora (1), Fagersta (1), Hällefors (1). Under övriga året 135 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 63) respektive efteråret (1.7-31.12; 72), kommunvis: Västerås (6/24), Hallstahammar (5/3), Köping (4/6), Arboga (0/2), Sala (3/3), Surahammar (13/9), Lindesberg (8/10), Nora (6/11), Norberg (1/1), Fagersta (16/2), Skinnskatteberg (1/1).

Roland Thuvander

Tretågig hackspett *Picoides tridactylus***VU/FI**

(1 H, 1 H, 2 H, 3 H)

Fynd under häckningsstid och under omständigheter som tyder på häckning, har rapporterats från 23 lokaler, varav tre (3) konstaterade häckningar, kommunvis fördelade: Hallstahammar (1), Köping (7), Sala (1), Surahammar (2), Lindsberg (2), Nora (3), Fagersta (2), Skinnkatteberg (3), Hällefors (2). Övriga fynd:

Vä: 1 ex. Åshagen, Västerås, 6.1 (Richard Lager). 1 ex. Steneborg, V.-Barkarö, 18.1 (Richard Lager). 1 ex. Kalvskogen, Rytterne, 19.1 (Janne Virking). 1 ex. Steneborg 21.2 (Richard Lager). 1 r. Västerudden, Långholmen, Ängsö, 23.10 (Ralf Lundmark).
Hä: 1 ex. Dammortpet, Hallstahammar, 24.2 (Christer Andersson).

Sä: 1 ex. Mellandammen, Sala, 12.10 (Ralf Lundmark).

Sö: 1 ex. Långkärren, Rammäs, 16.9 (Ralf Lundmark). 1 ex. Slogmossen, Rammäs, 17.2 (Mikael Leppälampi).

Lj: 1 ex. Aspen, Linds, 10.9 (Andreas Jildestad). 1 ex. Grönbo, Fellingsbro, 30.9 (gm Staffan Larsson).

No: 1 f. Älvhöjden, Älvhyttan, Vikar, 4.3 (Ast-rid Andersen). 2 ex. Dammjögen, Dammjögenhöjden, Nora, 1-10.9 (Lars Jansson).

Nb: 1 ex. Långsjön, Karbenning, 20.9 (Jan Hellstrand).

Sö: 2 ex. Öbjörken, Gunnilbo, 1-3.1 (Mikael Rhönnsnäs m.fl.). 2 ex. Gudmundjärnen, Gunnilbo, 12.3 (Mikael Rhönnsnäs). 1 ex. Kalven, Gunnilbo, 17.7 (Torbjörn Hegedüs).

Hä: 1 ex. St. Skytjärnen, Hjulsjö, 22.1 (Peter Wedholm). 1 ex. L. Sirsjön, Hällefors, 31.1 (Anders Fredriksson). 1 ex. Hällefors 3-4.10 (Anders Fredriksson).

Roland Thuvander**Trädläarka** *Lullula arborea***FI**

(12 h, 16 h, 38 h, 61 h)

Observerad 17.3-10.10. Första fynden för året:

Kö: 1 ex. Lindöberget, Munktorp, 17.3 (Berni Bergsten).

Sä: 1 r. Kvarnfallet, Rammäs, 17.3 (Sören Larsson).
Sista fynd för året:
Sö: 1 str. (S) Magsjömåden, Rammäs, 10.10 (Mikael Leppälampi).

Fynd som indikerar häckning har rapporterats enligt följande, kommunvis fördelade: Västerås (23), Hallstahammar (1), Köping (4), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (7), Surahammar (7), Lindsberg (12), Nora (2), Fagersta (1), Skinnkatteberg (2). För övrigt gjordes fynd av sammanlagt 74 ex. under sträcktid, månadsvis fördelade:

Mars: (46), april (3), maj-juli (0), augusti (1), september (18), oktober (6).

Roland Thuvander**Sångläarka** *Alauda arvensis***NT**

Inget vinterfynd (1.1-28.2 1-31.12) gjordes under året. Observerades 4.3 - 2.11. Storsamlingar och höga sträcksummer (minst 100 ex.):

Vä: 100 r. Rebro, Tillberga, 22.3 (Pentti J. Tatti). 150 r. Folkesta, Dingtuna, 22.3 (Markus Rehberg). 200 str. Näshy, Dingtuna, 24.3 (Janne Virking). 200 r. Gränäsön, Haraker, 29.3 (Daniel Green).

Hä: 200 r. Strömsvik, Kolbäck, 17.3 (Per Eriksson).

Kö: 300 r. Lindöberget, Munktorp, 16.3 (Oskar Nilsson). 200 r. Lindöberget 17.3 (Berni Bergsten). 200 r. Gälby, Köping, 28.3 (Daniel Bremer).

Sä: 139 str. (NO) Gnien, Rammäs, 18.3 (Sören Larsson). 100 r. Storängen, Rammäs, 30.3 (Mikael Leppälampi). 400 str. (N) Gnien 30.3 (Ralf Lundmark, Sören Larsson).

Lj: 145 r. Nederby, Fellingsbro, 9.3 (Sven-Olof Eriksson). 250 r. Nederby 24.3 (Sven-Olof Eriksson).

Roland Thuvander**Backsvala** *Riparia riparia***NT**

(2715 H, 954 H, 214 H, 192 H)

Årets första observation:

Sä: 1 ex. Färjebron, Fläckebo, 21.4 (Kalle Källebrink).

Årets sista observation:

Kö: 5 ex. Nora, Munktorp, 10.9 (Staffan Ekelund).

Häckningar har rapporterats från fyra (4) lokaler med sammanlagt ca 192 häckningar. Dessa fördelade sig enligt följande: Västerås: (1/80), Sala (1/100), Lindsberg (1/3), Fagersta (1/9).

Roland Thuvander**Ladusvala** *Hirundo rustica*

Årets första fynd:

Sä: 1 ex. Näs, Fläckebo, 9.4 (Johan Södercrantz, Anders Fredriksson).

Årets sista fynd:

Vä: 1 ex. Östånbro, Björksta, 4.10 (Bengt Ottosson).

Hä: 35 ex. Lagårssjön, Kolbäck, 4.10 (Ulff Carlsson m.fl.).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar rapporterade under året:

Vä: 685 str. (SV) Kvikksund, Rytterne, 18.8 (Joachim Strengbom), 823 str. (SV) Kvikksund 20.8 (Joachim Strengbom m.fl.), 789 str. (S) Kvikksund 29.8 (Tommy Emanuelsson, Kent Carlsson), 527 str. (S) Kvikksund 30.8 (Pontus Lindberg, Kent Carlsson), 4242 str. (S) Kvikksund 5.9 (Joachim Strengbom m.fl.).

Sä: 600 ex. Hällby, Västerfärnebo, 28.8 (Eva Johansson m.fl.), 3000 ex. Hällby 30.8 (Berni Söderlund, Ingrid Åkerberg). 1500 ex. Hällby 2.9 (Kalle Källebrink), 5000 ex. Hällby 5.9 (Berni Söderlund).

Sö: 750 ex. Gläpen, Sura, 18.5 (Ralf Lundmark).
Ladusvalan anländer till landskapet ovanligt tidigt detta år (16 fynd före 20.4). Mycket stora ansamlingar vid Hällby och mycket hög sträck-siffror vid Kvikksund 5.9.

Roland Thuvander**Hussvala** *Delichon urbicum*

Observerad 21.4-19.9. Årets första fynd:

Sä: 3 ex. Gussjön, Fläckebo, 21.4 (Ulff Broberg, Bengt Ottosson).

Årets sista fynd:

Vä: 3 str. (S) Kvikksund, Rytterne, 19.9 (Pontus Lindberg, Kent Carlsson).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 100 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 7.5 (Janne Virking). 50 ex. Asköviken 22.5 (Daniel Andersson). 100 ex. Kvikksund, Rytterne, 11.7 (Joachim Strengbom), 310 str. (SV) Kvikksund 18.8 (Joachim Strengbom), 235 str. (SV) Kvikksund 20.8 (Joachim Strengbom m.fl.).

80 str. (S) Kvikksund 30.8 (Pontus Lindberg, Kent Carlsson), 63 str. (S) Kvikksund 5.9 (Joachim Strengbom m.fl.).

Kö: 50 ex. Nora, Munktorp, 4.5 (Oskar Nilsson m.fl.), 70 ex. Nora 6.5 (Oskar Nilsson), 120 ex. Nora 19.5 (Jörgen Lindberg), 60 ex.

Norsa 2.6 (Jörgen Lindberg), 170 ex. Norsa

14.6 (Jörgen Lindberg), 50 ex. Sjötuilen, Köping, 27.8 (Berni Bergsten).

Sä: 60 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 27.7 (Berni Söderlund).

Sö: 400 ex. Gläpen, Sura, 18.5 (Ralf Lundmark).

No: 50 ex. Gyttorps reningsdamm, Nora, 4.5 (Anders Carlberg), 50 ex. Gyttorps reningsdamm 18.5 (Roland Thuvander), 50 ex. Gyttorps reningsdamm 19.7 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander**Trädpiplärka** *Anthus trivialis*

Observerad 4.4-6.10. Första fynd för året:

Vä: 1 ex. Rudö, Rytterne, 4.4 (Anette och Rune Berglin).

Sista fyndet för året:

Hä: 2 str. Grythyttan 6.10 (Håkan Persson).

Roland Thuvander**Ängspiplärka** *Anthus pratensis*

Observerad 14.3-9.12. Första värifyndet:

Lj: 2 ex. Storbron, Arbogaån, Fellingsbro, 14.3 (Ulff Jacobsson).

Sista höstfyndet:

Lj: 12 r. Nederby, Fellingsbro, 9.12 (Bo Runesson).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummer:

Vä: 150 r. Rallista, Berg, 18.9 (Stefan Johansson).

Sö: 100 ex. Lisjö ångar, Sura, 22.4 (Katarina Boström).

Lj: 120 ex. Rynninge, Fellingsbro, 25.9 (Sven-Olof Eriksson).

Roland Thuvander**Rödstrupig piplärka** *Anthus cervinus***VU/FI**

(~25 FD, 31 FD, 21 FD)

Två värifynd (1, 3, 3, 2) gjordes:

Vä: 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 15.5 (Janne Virking m.fl.).

Sä: 1 ex. Gnien, Rammäs, 19.5 (Ralf Lundmark). Första höstfyndet:

Sä: 1 ex. Hällby, Västerfärnebo, 27.8 (Ralf Lundmark).

Sista höstfyndet:

Sö: 1 r. Norrgårbo, Västerfärnebo, 13.10 (Ralf Lundmark).

Sammanlagt 21 fågeldagar under hösten (27.8-13.10) fördelade sig kommunvis enligt följande:

Forsärla *Motacilla cinerea*. Foto: Jörgen Lindberg

Västerås (4), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (5), Surahammar (3), Nora (6), Fagersta (1).

Roland Thuvander

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

(6 FD, 9 FD, 11 FD, 7 FD)

Två värfynd:

Sa: 1 r. Gnien, Rammäs, 9.4 (Ralf Lundmark).
No: 1 str. (NO) Södra Ås, Nora, 12.4 (Anders Carlberg, Roland Thuvander).

Fyra (4) höstfynd 5-25.9 är tidsmässigt helt normalt men antalet fynd mycket lågt.

Vä: 1 str. (S) Kvikksund, Rytterne, 5.9 (Joachim Strengbom m.fl.).

Ku: 1 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 11.9 (Patrik Rhönnsstad). 2 str. (SV) Kungssudden 12.9 (Patrik Rhönnsstad).

Fa: 1 str. (SV) Backgården, Västanfors, 25.9 (Jan Hellström).

Roland Thuvander

Guljärta *Motacilla flava*

Observerad 18.4-3.10. Tidigaste värfynd:

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 18.4 (Per Eriksson m.fl.).

Årets sista fynd:

St: 1 str. (S) Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark).

Trettiosex (36) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats med följande

Skinnskatteberg (6), Ljusnarsberg (5), Hällefors (4).

Roland Thuvander

Sädesärta *Motacilla alba*

Inga vinterfynd (1.11-31.12) gjordes under året. Årets första fynd:

Ku: 1 r. Fröstuna, K. Barkarö, 21.3 (Patrik Rhönnsstad).

Sista fynd för året:

Li: 1 ex. Dalskogen, Lindes, 18.10 (Mats Andersson).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 80 ex. Kvarnbacken, Romfartuna, 20.4 (Markus Rehnberg). 87 str. (S) Kvikksund, Rytterne, 13.8 (Tommy Emanuelsson). 99 str. (S) Kvikksund, 15.8 (Joachim Strengbom m.fl.).

101 str. (S) Kvikksund 18.8 (Joachim Strengbom). 105 str. (S) Kvikksund 20.8 (Joachim Strengbom m.fl.). 117 str. (S) Kvikksund 21.8 (Joachim Strengbom, Yonas Ericsson).

81 str. (S) Kvikksund 29.8 (Tommy Emanuelsson, Kent Carlsson). 80 ex. Gideonsberg, Västerås, 1.9 (Pontus Lindberg).

Sa: 60 r. Hällby, Västerfärnebo, 22.8 (Johan Södercrantz m.fl.). 50 ex. Hällby 23.8 (Johan Södercrantz m.fl.). 50 r. Fläcksjön, Fläckebo, 23.8 (Lennart Eriksson m.fl.). 50 r. Söngårbo, Västerfärnebo, 25.8 (Ralf Lundmark). 50 ex. Hällby 26.8 (Yngve Meijer, Roland Thuvander). 140 ex. Hällby 28.8 (Ralf Lundmark), 100 r. Hällby 30.8 (Berndt Söderlund, Ingrid Åkerberg). 50 ex. Hällby 1.9 (Bengt Ottosson). 200 ex. Hällby 3.9 (Torbjörn Jansson). 100 r. Hällby 5.9 (Berndt Söderlund). 80 r. Hällby 13.9 (Berndt Söderlund). 70 r. Hällby, 19.9 (Berndt Söderlund).

St: 50 r. Lisjö ångar, Sura, 9.4 (Ralf Lundmark). 100 ex. Lisjö ångar, Sura, 22.4 (Katarina Boström).

Li: 55 ex. Mon, Finnäkerssjön, Fellingsbro, 21.9 (Sven-Olof Eriksson).

Roland Thuvander

Forsärla *Motacilla cinerea*

(0 h, 3 h, 38 h, 84 h)

Observerad 11.3-28.11. Första värfyndet:

Li: 1 f Nedre dammen, Frövifors, Näsby, 11.3 (Jan-Erik Malmstigen).

Sista höstfyndet:

Li: 1 ex. Nedre dammen, Frövifors, Näsby, 28.11 (Johan Andersson).

Åttiofyra (84) häckningar, eller troliga häckningar, rapporterade, kommunvis fördelade:

Västerås (12), Hallstahammar (3), Köping (7), Arboga (2), Sala (4), Surahammar (3), Lindesberg (17), Nora (12), Norberg (3), Fagersta (6),

delat per månad: januari (16), februari (3), mars (3), april (1), maj-september (0), oktober (4), november (17), december (28). Sista värfyndet:

Vä: 2 ex. Kronsbacken, Rytterne, 8.5 (Markus Rehnberg).

Första höstfyndet:
Su: 4 str. (S) Snickarberget, Sura, 30.9 (Mikael Leppälampi).

Större (minst 300 ex.) ansamlingar:

Vä: 300 ex. Talltorp, Västerås, 4.12 (Richard Lager). 500 ex. Tidö-Lindö, Rytterne, 9.12 (Maud Andersson).

Ha: 300 ex. Näs, Hallstahammar, 16.12 (Torbjörn Dahlgren).

Sa: 400 ex. Västerbykil, Västerfärnebo, 12.12 (Yngve Hareland).

St: 300 ex. Rammäs 6.12 (Ralf Lundmark, Ingela Back). 400 ex. Åsen, Rammäs, 7.12 (Ralf Lundmark). 350 ex. Rammäs 31.12 (Tom Sävström).

Li: 400 ex. Lindesberg, Lindes, 22.12 (Gabriel Norevik, Stina Andersson).

No: 500 ex. Norra Ås, Nora, 27.11 (Anders Carlberg, Monica Aspemyr). 300 ex. Esstorp, Nora, 19.12 (Peter Bernövall).

Nb: 400 ex. Norberg 6.11 (Torbjörn Jansson).
Roland Thuvander

Strömstare *Cinclus cinclus*

(1 h, 5 h, 9 h, 13 h)

Tretton (13) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats från: Västerås (2), Hallstahammar (1), Surahammar (1), Lindesberg (2), Nora (3), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (2). Första höstfyndet:

No: 1 r. Hyttfallet, Hammarbyån, Nora, 4.10 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Gärdsmyg *Troglodytes troglodytes*

Eithundrajugtovå (122) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (januari 55, februari 25, december 42), med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (11, 6, 8), Hallstahammar (3, 1, 5), Köping (5, 3, 2), Arboga (0, 2, 2), Sala (3, 1, 3), Surahammar (8, 2, 5), Lindesberg (7, 4, 5), Nora (13, 5, 12), Norberg (3, 0, 0), Fagersta (1, 1, 0), Skinnskatteberg (1, 0, 0).

Roland Thuvander

Järnsparv *Prunella modularis*

Observerad 1.4-28.11.

Årets första fynd var tre fynd samma dag:

Vä: 1 ex. Steneborg, V-Barkarö, 1.4 (Richard Lager).

Kö: 1 ex. födosökande Malmön, Köping, 1.4 (Lars Jönsson).

Roland Thuvander

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Antal dagar med minst 50 ex. rapporterade, fördelat per månad: januari (16), februari (3), mars (3), april (1), maj-september (0), oktober (4), november (17), december (28). Sista värfyndet:

Vä: 2 ex. Kronsbacken, Rytterne, 8.5 (Markus Rehnberg).

Lj: 1 sj. Tvärnsjön, Fellingsbro, 1.4 (Sven Larsson).
Årets sista fynd:
Lj: 1 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby, 28.11 (Anders Carlberg).
 En hög noteringar av sträckande är värd att nämna:
Su: 12 str. (S) Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark).
Roland Thuvander

Rödhake *Erethacus rubecula*
 Vinterfynd (1.1-29.2; 1-31.12):
Vä: 1 ex. Jakobsberg, Västerås, 21.12 (Bjarne Eriksson).
Hä: 1 ex. Agnesdal, Berg, 4.1 (Thomas Hedström). 1 ex. Norrkvarn, Hallstahammar, 5-29.1 (Per Eriksson m.fl.). 1 ex. Näs, Hallstahammar, 2-16.1 (Lena Öling m.fl.).
Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 23-31.12 (Hans Klinga, Jörgen Lindberg).
Su: 1 ex. Finntorpsbrottet, 14.12 (Ralf Lundmark).
Su: 1 ex. Skräddartorp, Ramnäs, 29.1-11.2 (Solveig Wadelius m.fl.).
Lj: 1 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby, 6-14.12 (Jan-Erik Malmstigen). 1 ex. Frövifors, Näsby, 16-17.12 (Mats Andersson). 1 ex. Fellingsbro 23-24.12 (Pär Jacobsson).
No: 1 ex. Dalsta, Nora, 1.1-29.2 och kanske samma ex. 1-31.12 (Bert Eriksson m.fl.).
Nb: 1 ex. Kylsbo, Norberg, 11.1 (Kristofer Larsson).

Månadsvis fördelar sig de 14 fynden som följer: januari (6), februari (2 kvar från januari) och december (8). Dessutom 8 fynd i mars, men flera av dessa utgör säkerligen värflyttande individer.
Anders Carlberg
Näktergal *Luscinia luscinia*
 Tidiga fynd (före 1.5):
Vä: 1 sj. Johannisbergs flygplats, Västerås, 30.4 (Janne Virking).
 Sena fynd (efter 15.8):
Vä: 1 r. Gångholmen, V-Barkarö, 21.8 (Markus Rehnberg).
 I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd.
Anders Carlberg

Blåhake *Luscinia svecica*

F1
 Vår- och sommarfynd (5 ex., 4 ex., 2 ex., 1 ex.):
Hä: 1 r. Kråkvik, Grythyttan, 14.5 (Jan Rosqvist).
 Sena höstfynd (efter 1.10):
Vä: 1 r. Askövik, V-Barkarö 2.10 (Mikael Hedman) och 1 ad. m på samma lokal 4.10 (Gunnar Eriksson).
 Ingen större (minst 10 ex.) ansamling rapporterad.
Anders Carlberg

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*
 (11 ex., 6 ex., 15 ex., 36 ex.)
 Sex (6) konstaterade häckningar, varav hälften i Köpings hamnområde:
Kö: 2 pulli Invarit, Köpings hamn, Köping, 16-4.10 (Jörgen Lindberg m.fl.). Minst 2 par med minst 3 pulli Yara, Köpings hamn, Köping, 12.4-1.10 (Magnus Nyström).
Su: 3 pulli Västerbykil, Västerfärnebo, 26.4-13.6 (Tommy Abrahamsson, Kalle Källebrink).
Lj: Föda åt ungar. Banvägen, Lindesberg, Linde, 7.6-26.7 (Jan Myhlback, Amalia Waldén m.fl.).
Lj: 3 pulli Hötjärn 23.7-26.8 (Dan Thunberg m.fl.).
 En (1) trolig häckning (permanent revir) har rapporterats:
Fa: 1 par Gamla bruksområdet vid Stainless, Fagersta, Västmanfors, 11.4-15.6 (Pentti Korhonen m.fl.).

Övriga fynd:
Vä: 1 par r. Munkängen, Västerås, 15.6 (Daniel och Per G. Hedenbo). 1 f/r. Östergården, Lövesta, Dingtuna, 22.8 (Ulla och Stefan Lodensten).
Kö: 1 par r. Ekebybro, Kolsva, 25.4 (Jörgen Lindberg). Minst 1 honf. Invarit, Köpings hamn, Köping, sedd vid tre tillfällen 6.9-4.10 (Jörgen Lindberg m.fl.).
Su: 1 honf. r. Fastbo, Kumla, 28.4 (Oskar Nilsson). 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 10.10 (Bemdt Södertlund, Ulf Broberg).
Su: 1 m r. Gnien, Ramnäs, 1.5 (Sören Larsson).
Lj: 1 honf. r. Laggars, Ramsberg, 15.4 (Johan Månsson). 1 f/r. Frövifors, Näsby, 16.4 (Mats Andersson). 1 f/r. Frövifors, Näsby, 16.4 (Mats Andersson).
Fa: 1 2K m sj. Västervåla, Västervåla, 30.4 (Sören Emet, Leif Lejdellin).

Lj: 1 ad. m Hörksbyn, Grängesberg, 2.8 (Bertil Rahm). Troligtvis härrör denna observation till ovan nämnda häckning i området.
Anders Carlberg

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus*
 (-, -, 10 H, 3 H)
 Endast tre (3) konstaterade häckningar från följande kommuner: Köping (1), Lindesberg (1), Nora (1). Totalt hela tretiosex (36) tidiga fynd (t.o.m. 30.4): Det tidigaste var:
Su: 1 r. Ekeby damm, Sala, 13.4 (Kalle Källebrink).
 Därefter följde:
Vä: 1 r. Olsta, Dingtuna, Västerås, 16.4 (Lennart Gladh). 1 r. Askövik, V-Barkarö, Västerås, 17.4 (Niclas Lignell).
 Årets sista rapporterade rödstjärt blev:
Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 6.9 (Göran Nilsson).
Anders Carlberg

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

Årets första buskskvätta:
Su: 1 ex. Ljijö ångar, Sura, 23.4 (Mikael Leppälampi, Gudrun Eriksson-Lindgren).
 Totalt finns hela 30 fynd av arten rapporterad under den sista aprilveckan. Årets sista buskskvätta blev:
No: 1 ex. Oskarsvik, Nora, 20.9 (Roland Thuvander m.fl.).
Anders Carlberg

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

NT
 Säkra eller troliga häckningar har rapporterats från fjorton (14) olika platser. Årets första stenskvätta:
Su: 1 ex. Fabriksgatan, Sala, 4.4 (Kalle Källebrink).
 Sammanlagt gjordes hela 60 fynd fram till 15.4. Årets sista rapporterade fynd blev:
Kö: 1 ex. Norrberga, Munktorp, 26.9 (Staffan Ekelund).
 Alltså föreligger inga sena fynd (fr.o.m. 1.10).
Anders Carlberg

Ringtrast *Turdus torquatus*

(14 FD, 16 FD, 33 FD, 19 FD)
 Elva (11) fynd av 12 ex. är ett relativt lågt antal. En bidragande orsak till det var troligtvis det vackra vädret under vårsträcket. Det mest anmärkningsvärda är det tidiga värfyndet som

gjordes redan 19.3, se nedan. Vårfynden noteras 19.3-1.5 enligt följande:
Vä: 1 m Slagårda, Lillhärad, 18.4 (Peeter Boldt-Christmas m.fl.).
Hä: 1 2K m Lyckhem, Kolbäck, 19-21.3 (Per Eriksson, Thomas Hedström m.fl.).
Kö: 1 m Ekebybro, Kolsva, 26.4 (Peter och Staffan Ekelund).
Su: 1 m Engarn, Kumla, 14.4 (Kalle Källebrink).
Su: 1 m Hästlösa, Sura, 12.4 (Inge Larsson).
Lj: 1 m Känässjön, Fellingsbro 11.4 (Jan-Erik Malmstigen).

Ör: 1 m Bocksboda, Kil, 14.4 (Mattias Ljungdahl).
No: 1 m Bidalite, Gyttorp, Nora, 31.3 (Anita och Lars-Olov Bergström). Minst 2 i par Södra Ås, Nora, 16-22.4 (Anders Carlberg m.fl.). 1 f/r. Alntorp, Nora, 19.4 (Anders Carlberg). 1 f/r. Digerberget, Nora, 1.5 (Erik Marcusson).
Anders Carlberg

Koltrast *Turdus merula*

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:
Su: 228 str. (S) Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark).
 Antagligen borde det finnas fler fynd av större flockar och då framför allt under december månad, med den rika tillgången på rönnbär. Arten rör sig inte i flockar på samma sätt som exempelvis björktrastar, men det var mycket gott om koltrastar både i samhällen och på landsbygden under december månad.
Anders Carlberg

Björktrast *Turdus pilaris*

Från föråret finns åtta rapporter om större (minst 200 ex.) ansamlingar. I två rapporter uppskattas antalet till ca 1000 ex:
Su: 1000 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 18.4 (Johan Södercrantz). 1000 r. Sätra Brunn, Kila, 21.4 (Kalle Källebrink).
 Betydligt fler rapporter finns från efteråret. Inte mindre än 219 rapporter med mer än 200 ex. är inlagda i Svalan bara under årets tre sista månader. Säkerligen finns det björktrastar i ett unikt antal i Västmanland under dessa månader. Rönnbärstillgången var som bekant mycket riklig. De största rapporterade flockarna (minst 2000 ex.):
Vä: 2000 ex. Rudö, Rytterne, 9.12 (Robert Ekberg). 2000 ex. Askövik, V-Barkarö, 14.12 (Janne Virking, Robert Ekberg). 2000 ex. Askö-

viken 17.12 (Robert Ekberg).

Su: 5000 ex. Gnien, Rammäs, 22.10 (Sören Larsson). 2500 ex. Gnien 24.10 (Ralf Lundmark). 5000 ex. Turkie ångar, Rammäs, 25.10 (Ralf Lundmark). 3000 ex. Södra Kilbäcken, Rammäs, 22.10 (Sören Larsson). 2500 ex. Gnien 24.10 (Ralf Lundmark).

Su: 3500 ex. Ol-Mats, Västerfärnebo, 2.11 (Ralf Lundmark). 3000 ex. Hällby, Västerfärnebo, 23.11 (Berndt Södertlund). 3000 ex. Hällby 1.11 (Eva Johansson m.fl.). 2750 ex. Hällby 30.10 (Håkan Johansson). 2500 ex. Hällby 27.10 (Ralf Lundmark). 2000 ex. Västerby, Västerfärnebo, 1.12 (Ralf Lundmark).

Fa: 2000 ex. Åvestbo ångar, Västanfors, 24.10 (Leif Lejdelin).

Anders Carlberg

Taltrast *Turdus philomelos*

Det första fyndet för året blev ett mitt i vintern. Det är Västmanlands andra januardfynd:
Ha: 1 ex. Tunagårde, Hallstahammar, 7.1 (Ulfr Carlsson).

Övriga tidiga fynd (t.o.m. 31.3):

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Arboga, 15.3 (Seppo Leppälampi).
Li: 1 str. (N) Hagaberg, Frövi, Näsby, 31.3 (Jan-Erik Malmstigen).

Sena fynd (f. o. m. 1.11):

Vä: 1 ex. sjungande (!) Råby, Västerås, 21.11 (Daniel Andersson).
Ha: 1 ex. Norrkvarn, Hallstahammar, 21.12 (Per Eriksson).

Su: 1 ex. Torgvägen, Rammäs, 20.11 (Ralf Lundmark).

Liksom i fjol ett decemberfynd från Hallstahammar. Det är Västmanlands tredje decemberfynd.

Anders Carlberg

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

Tidiga fynd (t.o.m. 31.3):

Vä: 3 ex. Askö, V.-Barkarö, 30.3 (Kjetil Jensen).

Kö: 1 ex. Älgort, Odensvi, 28.3 (Gunnar Niklasson).

Su: 1 str. (N) Gmien, Rammäs, 30.3 (Ralf Lundmark).

Liksom för stare, björktrast och i viss mån dubbeltrast uppvisar rödvingetrasten ett mycket ovanligt uppträdande tack vare en varm november och den mycket goda tillgången på bl.a. rönnbär. De största flockarna som rapporterats:

Vä: 300 ex. Askö, V.-Barkarö, 14.12 (Janne Virking, Robert Ekberg). 70 ex. Askö, 10-16.12 (Torbjörn Hegedüs). 50 ex. Rudö,

Rytterne, 5.12 (Leif Carlsson). 15 ex. Löf, Rytterne, 2.12 (Torbjörn Hegedüs).

I övrigt finns hela 26 decemberfynd med sammanlagt 48 ex. Större (minst 200 ex) ansamlingar och sträcksummor:

Su: 6270 ex. och 2460 ex. str. (S) Snickarberget, Sura, 12.10 resp. 3.10 (Ralf Lundmark).

Anders Carlberg

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Vinterfynd (1.1-28.2) om sammanlagt 59 ex. finns rapporterade. Antalet rapporterade individer fördelade sig delområdesvis enligt följande:

Vä: Västerås (11), V.-Barkarö (8), Rytterne (36).
Ha: Kolbäck (1).

Ku: K. Barkarö (3).

I december rapporterades 29 dubbeltrastar enligt följande:

Vä: Västerås (4), V.-Barkarö (4), Rytterne (15), Irsta (1).

Su: Sura (1) och Rammäs (2).

Ku: K. Barkarö: (1).

No: Nora (1).

Som vanligt dominerar Västerås kommun med sina stora mistelbestånd antal fynd. Totalt blev antalet rapporterade övervintrande dubbeltrastar ovanligt högt.

Anders Carlberg

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

NT

(- → 175 ex., 174 ex.)

Observerad 4.5-2.8. Sammanlagt 174 individer, varav 158 sjungande under häckningstid, fördelade på följande kommuner: Västerås (34), Hallstahammar (18), Köping (19), Kungsör (13), Arboga (17), Sala (14), Surahammar (16), Lindesberg (16), Örebro (1), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (6), Skimskatteberg (2). Inga sena fynd (f.o.m. 1.9) rapporterade i år.

Thomas Pettersson

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

VU

(13 ex., 21 ex., 14 ex., 15 ex.)

Vä: 1 sj. Skultuna bruk, Skultuna, 24.6-3.7 (Lars Österberg m.fl.).

Ha: 1 sj. Borgålund, Kolbäck, 11-13.7 (Per Eriksson m.fl.).

Kö: 1 sj. Malmön, Köping, 19-29.6 (Mikael Rhönnsstad m.fl.). 4 (!) sj. Malmön 19.7 (Mikael Rhönnsstad m.fl.). 1 sj. Malmön 26.7 (Patrik Rhönnsstad). 2 sj. ("kortsång") Malmön 5.8 (Patrik Rhönnsstad).

Ku: 1 sj. Barkarö, K. Barkarö, 19-26.7 (Patrik Rhönnsstad m.fl.).

Ar: 2 sj. St. Vallby, Arboga, 11-21.6 (Hans Wilhelmsson m.fl.). 1 sj. Viby, Arboga, 16.7 (Mikael Rhönnsstad, Stefan Risberg).

Su: 1 sj. Näs, Fläckebo, 30.5-18.6 (Anders Fredricsson m.fl.). 1 sj. Ångsta, Möklinta, 16.6-9.7 (Kristen Ekman m.fl.).

Li: 1 sj. Stacketur, Lindes, 4.7 (Mats Andersson).

No: 1 sj. St. Lohråten, Nora, 18.6 (Grzegorz Mikusinski).

Sk: 1 sj. Färna, Gunnilbo, 3-4.7 (Leif Edberg m.fl.).

Anmärkningsvärt uppträdande vid Malmön!

Thomas Pettersson

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

Observerad 26.4-5.9 (16.9, 23.9). Sena (efter 15.9) fynd:

Vä: 1 ex. Askö, V.-Barkarö, 19.9 (Bjarne Eriksson).

Li: 1 ex. Jan-Matsdammen 16.9 och 23.9 (Sten-Erik Bohlin).

Thomas Pettersson

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*

(1 ex., 4 ex., 4 ex., 3 ex.)

Su: 1 sj. Forneby, Möklinta, 20-26.6 (Kalle Källebrink m.fl.).

No: 1 sj. Södra Ås, Nora, 6-16.6 (Anders Carlberg m.fl.). 1 sj. Älvestorp, Nora, 1.7 (Peter Bernövell m.fl.).

Thomas Pettersson

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

(39 ex., 38 ex., 66 ex., 56 ex.)

Observerad 29.5-15.8. Antalet individer, det stora flertalet sjungande, fördelades på följande kommuner: Västerås (7), Hallstahammar (7), Köping (14), Arboga (12), Sala (3), Surahammar (6), Lindesberg (5), Nora (2).

Thomas Pettersson

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*

Observerad 1.5-30.9.

Thomas Pettersson

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

NT

(12 ex., 16 ex., 15 ex., 10 ex.)

Vä: 1 sj. Hässlösundet, Västerås, 28.5 (Lars Österberg). 1 sj. L. Tryskår, Rytterne, 11.6 (Henrik Dahl).

Ku: 1 sj. Kungssudden, K. Barkarö, 16.5 (Börje Wennerström).

Ar: 2 sj. Findlaviken, Arboga, 31.5-21.6 (Seppo Leppälampi, Hans Wilhelmsson). 1 sj. Frösshammarsviken vid Torsudden, Arboga, 10.6 (Leif Carlsson).

Su: 1 sj. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 21.6 (Sören Emet).

Su: 1 sj. i atypisk miljö ("vassklätt dike") Hästölösa, Sura, 17.6 (Ralf Lundmark, Gustav Renberg).

Li: 1 sj. Ullersättersviken, Näsby, 23.5-21.6 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). Bobbygge iaktogs 29-30.5 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg).

Thomas Pettersson

Härmsångare *Hippolais icterina*

Observerad 12.5-17.7.

Thomas Pettersson

Årtsångare *Sylvia curruca*

Observerad 25.4-18.9.

Thomas Pettersson

Törnsångare *Sylvia communis*

Observerad 28.4-6.9. Tidiga fynd (t.o.m. 30.4):
Li: 1 sj. Sörbysjön, Fellingsbro, 28.4 (Jan-Erik Malmstigen). 1 sj. Sörbysjön, Fellingsbro, 30.4 (Sven-Olof Eriksson). 1 ex. Storåbadet, Råsvälen, Lindes, 30.4 (Per Axelsson).

Thomas Pettersson

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Observerad (3.5) 10.5-21.8 (19.9). Tidigt vårfynd:

Kö: 1 sj. Malmön, Köping, 3.5 (Bernt Bergsten).

Sena höstfynd (f.o.m. 1.9):

Su: 1 ex. Surahammar, Sura, 19.9 (Mikael Leppälampi).

Thomas Pettersson

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Under "ordinarie" tid observerad 14.4-7.10 (23.10). Fynd under vinterhalvåret (1.11-31.3):
Vä: 1 m Vega, Västerås, 6.1-5.4 (Bjarne Eriksson m.fl.), 1 m Bäckby, Lundby, Västerås, 7.1 (Leif Hägg).

Su: 1 f Ramnås 17.11 (Raif Lundmark), 1 f Damngården, Virsbo, Ramnås, 4-10.12 (Inge Larsson, Solveig Wadelius).

Li: 1 f Lindesberg, Lindes, 2.1 (Jan Myhlback).
Hä: 1 m Hällefors 7.1 (Max Widman).

Thomas Pettersson

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides*

VU

(0 ex., 1 ex., 1 ex.)

Li: 1 sj. Liaskogen, Näsby, 8.6 (Mats Andersson, Sven-Olof Eriksson).

Thomas Pettersson

Taigasångare *Phylloscopus inornatus*

Lu: 1 ringm. Höjäm 19.9 (Bertil Rahm m.fl.)*. Sjätte fyndet i Västmanland. Tidigare fynd har gjorts i Sala (2), Lindesberg (1) samt i Ludvika (2) kr och fördelar sig på två vårfynd (1-12.5) och tre höstfynd (16.9-1.10).

Markus Rehnberg

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*

Observerad 18.4-8.8. Höstfynd (fr.o.m. 1.8):

Vä: 1 ex. Askö, V-Barkarö, 8.8 (Runo Edholm).
Sa: 2 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 1.8 (Mats Axbrink).

Thomas Pettersson

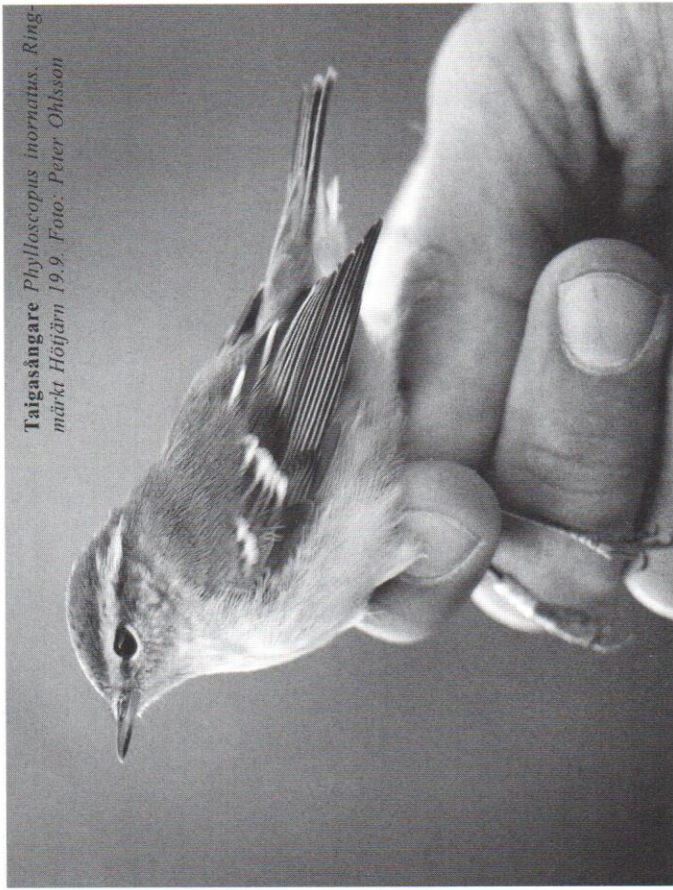
Gransångare *Phylloscopus collybita*

(9 h, 6 h, 6 h, 20 h)

Observerad 5.4-13.10. Sommarfynd (16.5-31.7):

Vä: 1 sj. Norra Björnö, Västerås, 29.5 (Pontus Lindberg), 1 sj. Åshagen, Västerås, 7.6 (Örjan Ek), 1 sj. Steneborg, V-Barkarö, 28.6 (Richard Lager), 1 sj. Nybynäs, Kärrbo, 7-27.7 (Bjarne Eriksson).

Ha: 1 sj. Långron, Hallstahammar, 16.5 (Kaj Engberg), 1 sj. Ekholmen, Kolbäck, 7.6 (Per Eriksson, Lena Öling).

Taigasångare *Phylloscopus inornatus*. Ringmärkt Höjäm 19.9. Foto: Peter Ohlsson**Taigasångare** *Phylloscopus inornatus*. Ringmärkt Höjäm 19.9. Foto: Peter Ohlsson

Kö: 1 sj. Näverkärr, V. Skedvi, 31.5 (Nils Andersson).

Sa: 1 sj. Slättermossarna, Möklinta, 23.5 (Kjell-Ake Källebrink, Stig Öhman).

Su: 1 sj. Vamossen, Sura, 19.6 (Mikael Leppälampi).

Li: 1 sj. Nyberget, Lindes, 30.5 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg), 1 sj. Frövi, Näsby, 8.6 (Gunilla Malmstigen gm Jan-Erik Malmstigen), 2 ex. i lämplig häckningsmiljö Löa hytta, Ramsberg, 27.7 (Ruben Smith).

No: 1 sj. Sjölundsvik, Nora, 17.5-1.7 (Peter Bernövall m.fl.), 1 sj. Bergsång, Nora, 26.5-5.6 (Anders Carlberg), 1 sj. Ångarna, Nora, 17.6 (Anders Carlberg).

Nb: 1 sj. Näs, Norberg, 16.6 (Torbjörn Jansson).
Sk: 1 sj. Gunnilbo 21.5 (Magnus Karlsson).

Lj: 1 sj. Södra Storhöjden 21.5 (Christer Klingberg).

Lu: 1 sj. Hörksbyn 22.6 (Bertil Rahm).

Hä: 1 ex. i lämplig häckningsmiljö Vangsviken, Grythyttan, 16.5 (Jonny Kvist), 1 sj. Vangsviken 2.6 (Jonny Kvist).

Antalet fågeldagar (205) under året fördelade sig månadsvis enligt följande: april (92), maj (15), juni (7), juli (9), augusti (0), september (65), oktober (17).

Fynd av individer med lockläte som brukar anses gälla östliga populationer av rasen *Ph. c. abietinus*:

Vä: 1 ex. Berg, Ångsö, 5.10 (Raif Lundmark).
Kö: 1 ex. Göviken, Munktorp, 29.9 (Raif Lundmark).

Sa: 1 ex. Hyttan, Sala, 28.9 (Raif Lundmark).
Su: 1 ex. Snickarberget, Sura, 12.10 (Raif Lundmark).

Li: 1 ex. Rällsjön, Ramsberg, 1.10 (Johan Södercrantz m.fl.).
 Thomas Pettersson

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*
 Observerad 12.4-15.9.

Thomas Pettersson

Kungsfågel *Regulus regulus*

Ansamlingar (minst 10 ex.) rapporterade vid 9 tillfällen, månadsvis fördelade: januari (0), februari (1), mars-maj (0), juni (1), juli-augusti (0), september (1), oktober (4), november (2), december (0). Större ansamling som indikerar sträckrörelse:

Vå: 40 r. Västerudden, Långholmen, Ängsö, 23.10 (Ralf Lundmark).

Thomas Pettersson

Grå flugsnappare *Muscicapa striata*

De första grå flugsnapparena för året rapporterade enligt följande:

Vå: 1 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 6.5 (Zsombor Károlyi).

No: 1 ex. Gyttores reningsdamm, Nora, 5.5 (Anders Carlberg).

Lj: 1 ex. Ställdalens reningsverk 6.5 (Torgny Magnusson).

Under perioden t. o. m. 15.5 rapporterades sammanlagt 13 fynd av 24 fåglar. Inga sena höstfynd (fr.o.m. 1.10). Det senaste fyndet rör:

Ha: 2 ex. Hallstahammar 17.9 (Torbjörn Dahlgren, Bertt Larsson).

Anders Carlberg

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

NT/FI (10 ex., 11 ex., 8 ex., 6 ex.)

Vårfynd:

Kö: 1 sj. Energiskogen, Malmö, Köping, 1-2.5 (Jörgen Lindberg m.fl.).

Su: 1 sj. Kanalbanken, Rammäs, 27.5 (Ralf Lundmark).

Li: 1 sj. Liaskogen, Näsby, 18.5 (Mats Andersson, Sven-Olof Eriksson). 1 sj. Hedbyn, Rammäs, 16.6 (Jan-Erik Malmstigen).

Fa: 1 ad. sj. Hedkärra, Västanfors, 23-30.5 (Leif Lejdelin m.fl.).

Lj: 1 sj. Silverhöjden 27.5 (Ulf Risberg).

Inga rapporterade höstfynd. Anmärkningsvärt är det mycket tidiga fyndet 1.5 i Köping, vilket också blev Sveriges tidigaste fynd detta år. Av de sammanlagt sex fynden är fem från maj och ett från juni.

Anders Carlberg

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Årets första svartvita flugsnappare:

Li: 1 r. 14-15.4 Rynninge, Fellingsbro, (Bo Runeson). 1 r. Munkaboda, Näsby, 19.4 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin).

Under de åtta återstående aprildagarna rapporterades det 59 fynd med sammanlagt 70 ex. Höstfynd (fr.o.m. 15.8):

Vå: 1 1K r. Vega, Västerås 1.9 (Bjarne Eriksson). Kö: 1 r. Ekbacken, Kolsva, 21.6 (Kjell Ekelund).

Ar: 1 r. Kalkugnensberget, Arboga 18.8 (Johan Södercrantz m.fl.)

Su: 1 1K r. Annehill, Rammäs, 16.8 (Ralf Lundmark). 1 homf. r. Blåhärsvägen, Sura 18.8 (Mikael Leppälampi).

Li: 1 r. Grindtorp, Lunde, 5.9 (Hans Norelius)

Fa: 1 r. Backgården, Västanfors, 30.8 (Jan Hellström m.fl.).

Rapporten från Grindtorp den 5.9 blev alltså det senaste fyndet från Västmanland.

Anders Carlberg

Skägges *Panurus biarmicus*

Funnen på åtta (8) lokaler (Askövikens räknas som en lokal.) under häckningstid (1.4-31.8), häckning konstaterad vid Askövikens, tre platser, samt Umäs, Säby genom observation av IK-fåglar, se nedan:

Vå: 7 IK Askövikens, V.-Barkarö, 30.6 (Torbjörn Hegedüs). 4 IK Tidö slott, Rytterne, 22.7 (Daniel Hedenbo). 2 IK Spången, Askövikens, Rytterne, 24.7 (Stefan Karlsson). Max 10 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 5.8 (Torbjörn Hegedüs, Janne Virking).

Ha: 1K Utinäs, Säby, 25.6 (Stefan Johansson). minst 1 ex. Eklholmen, Kolbäck, 7.6 (Per Eriksson, Lena Öling). 3 ex. Billingen, Kolbäck, 1.7 (Stefan Johansson, Christer Andersson). Kö: 1 ex. Malmön, pumphuset, Köping, 3.4 och 19.7 (Jörgen Lindberg resp. Patrik Rhönnsstad).

Ku: 1 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 5.4 (Patrik Rhönnsstad).

Ar: max 10 ex. Findlaviken, Arboga, 17.5 (Seppo Leppälampi).

Li: 2 ex. Storåbadet, Räsvalen, Lindes, 4.4 och 6.4 (Björn Wennberg).

Övriga fynd utanför häckningstid med 10 ex. eller fler:

Vå: Max 30 ex. Rudö, Rytterne, 14.9 (Robert Ekberg). 30 ex. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna. 12.9 (Kjetil Jensen).

Utöver ovannämnda kommuner har skäggesar observerats i följande kommuner. Observationsmed högst antal ex. nämns:

Su: minst 3 ex. Gussjön, Fläckebo, 10.10 (Ralf Lundmark).

Su: 3 ex. Norrsjön, Sura, 1-2.5 (Lennart Eriksson).

År 2009 var ett någorlunda normalt år för skäggesen, om det nu finns några normala år, för denna art som kan variera så stort i antal mellan åren.

Anders Carlberg

Stjartmes *Aegithalos caudatus*

Antal dagar med minst 10 ex. rapporterade, månadsvis fördelade: januari (22), februari (3), mars (3), april-juni (0), juli (2), augusti (4), september (3), oktober (7), november (8), december (5). Den största rapporterade flokken:

Su: 25 ex. St. Nadden, Rammäs, 1.2 (Tom Sävström).

Anders Carlberg

Svartmes *Parus ater*

Inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

Anders Carlberg

Blåmes *Parus caeruleus*

Inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

Anders Carlberg

Pungmes *Remiz pendulinus*

VU

(0, 3, 2, 1)

Efter att varken ha observerats i Västmanland åren 2007 eller 2008 gjordes glädjande nog ett fynd år 2009:

Vå: 1 m Gångholmen, V.-Barkarö, 1-29.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

Anders Carlberg

Sommargylling *Oriolus oriolus*

EN

(4, 1, 1, 2)

Två observationer under året:

Ha: 1 sj. Strömsholms slott, Kolbäck, 9.6 (Ralf Lundmark).

Su: 1 sj. Hästlösa, Sura, 7.6 (Sören Larsson).

Roland Thuvander

Törnskata *Lanius collurio*

NT/FI

(- 20 H, 26 H, 36 H)

Observerad 12.5-19.9. Årets första fynd:

Vå: 1 r. Säterlund, Sevalia, 12.5 (Kalle Källebrink).

Su: 1 r. Rammäs, 12.5 (Ralf Lundmark).

Årets sista fynd:

Vå: 1 f Lövsta, Dingtuna, 19.9 (Richard Lager). Trettiosex (36) konstaterade häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Hallstahammar (1), Köping (2), Kungsör (1), Sala (12), Surahammar (5), Lindesberg (1), Nora (4), Fagersta (2), Ludvika (1).

Roland Thuvander

Varfågel *Lanius excubitor*

Observerad 1.1-4.6. resp. 22.8-31.12.

Ett sommarfynd i lämplig häckbiotop:

Li: 1 ex. Norra Brunnsjön, Lindes, 4.6 (Hans Norelius).

Sista vårfyndet:

Su: 1 r. Rysstorget, Hed, 19.4 (Kjell Ekelund).

Ett sommarfynd troligtvis gällande rastande på flyttning söderut:

Su: 2 r. Rysstorget, Hed, 22.8 (Kjell Ekelund).

Sammanlagt 121 vinterrevir har rapporterats med följande kommunvisa fördelning på föråret (1.1-28.2) och efteråret (1.12-31.12) (93/28): Västerås (21/10), Hallstahammar (8/3), Köping (11/1), Arboga (2/1), Sala (18/7), Surahammar (11/3), Lindesberg (13/3), Nora (5/0), Norberg (1/0), Fagersta (1/0), Skinnskatteberg (2/0).

Roland Thuvander

Nötskrika *Garrulus glandarius*

Större (minst 25 ex.) ansamlingar:

Su: 41 str. (S) Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark).

No: 25 ex. Alntorp, Nora, 31.10 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Lavskrika *Perisoreus infaustus*

NT

Hä: 1 ex. Hånglandstjärnen, Hällefors, 27.6 (Gunde Persson).

Tredje fyndet i landskapet under 2000-talet och det tionde sedan 1976. Nordvästra hörnet av landskapet svarar för nio av de senaste tio fynden.

Roland Thuvander

Nötkräka *Nucifraga caryocatactes*

NT

(-, 10 h, 10 h)

Ingen konstaterad häckning har rapporterats. Under häckningstid (1.2-30.6) föreligger rapporter från nio lokaler med sammanlagt ca 10 par, kommunvis fördelade: Västerås (1), Hallstammar (1), Köping (1), Sala (1), Surahammar (3), Lindsberg (1), Arboga (1). Fågeldagarna (-, 146, 158) fördelade sig på årets månader enligt följande: januari (38), februari (19), mars (8), april (4), maj (3), juni (2), juli (11), augusti (16), september (26), oktober (13), november (8), december (10). Av årets 162 fågeldagar är 75 fågeldagar från matningen vid Skillberg, Fläckebo, med som mest 5 exemplar på förret och 3 exemplar på efterret. Arten minskar i landskapet. Fåglar som uppvisar rasens *N. c. macrohynchos* (smalnåbbad nötkräka) karaktärer (1 ex., 1 ex., 4 ex., 1 ex.):
Fa: 1 ex. Hindrik-Pers, Fagersta, Västanfors, 22.8 (Jan-Olov Lundeqvist).

Roland Thuvander

Kaja *Corvus monedula*

Åtta (8) större ansamlingar (minst 1 000 ex.) har rapporterats:

Vä: 1500 ex. Tortuna, Tortuna, 24.6 (Ludwig Jonsson). 1000 ex. Hemdal, Västerås, 1.11 (Robert Ekberg). 1000 ex. Stenby, Västerås, 9.11 (Robert Ekberg). 1500 ex. Norra Malma-berg, Västerås, 9.11 (Robert Ekberg).
Kö: 1500 r. Köpings flygplats, Köping, 3.8 (Bernt Bergsten). 1500 ex. Sjötullen, Köping, 12.10 (Bernt Bergsten).
Ar: 1000 ex. Arboga, 22.7 (Hans Wilhelmsson). 1000 ex. Arboga 3.10 (Hans Wilhelmsson).
Roland Thuvander

Råka *Corvus frugilegus*

(-, 119 FD, 188 FD, 368 FD)

Under hela året rapporterades sammanlagt 368 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (3), februari (3), mars (148), april (20), maj (3), juni (0), juli (1), augusti (1), september (3), oktober (183), november (3), december (0).
Senvår- och sommarfynd (1.5-31.8):
Vä: 3 ad. Asköviken, V-Barkarö, 14.5 (Jukka Markkanen). 1 IK r. Skultuna 10.7 (Håkan Johansson).

Hä: 1 ad. Mölnortorp, Säby, 13.8 (Stefan Johansson).
Större (minst 10 ex.) ansamlingar under året:
Vä: 12 ex. Bocksjön, Tortuna, 16.3 (Pentti J. Tatti). 13 r. Johannisbergs flygplats, Västerås, 16.3 (Kjetil Jensen). 34 r. Johannisberg, Västerås, 18.3 (Torbjörn Hegedüs). 40 ex. Asköviken, V-Barkarö, 9.10 (Janne Virking). 114 str. (SV) Kviksund, Rytterne, 10.10 (Joachim Strengbom, Tommy Emanuelsson).

Kö: 10 r. Erikslund, Köping, 10.3 (Staffan Ekblund). 37 r. Erikslund, Köping, 17.3 (Bernt Bergsten).
Su: 18 ad. r. Östersjön, Sura, 12.3 (Mikael Leppälampi).
Roland Thuvander

Kräka *Corvus corone cornix*

Inga stora ansamlingar (minst 500 ex.) har rapporterats under året.

Roland Thuvander

Kräka *Corvus c. corone* ("svartkråka")

No: 1 ex. Södra Ås, Nora, 22.3-2.10 (Anders Carlberg m.fl.).*

Även året innan, i juni, rapporterades en svartkråka ifrån Nora. Den gången noterades en enstaka grå fjäder i dräkten vilket medförde att den klassade som eventuell hybrid mellan svart och gråkråka. Årets individ saknade helt gråa inslag, men det torde väl ändå vara ganska troligt att det är samma individ som har återvänt till Nora även detta år.

Markus Rehnberg

Korp *Corvus corax*

En (1) större (minst 50 ex.) ansamling har noterats under året:

Fa: 50 ex. Kullflyten, Västanfors, 11.1 (Jan-Olov Lundeqvist).
Roland Thuvander

Stare *Sturnus vulgaris*

Fyrahundrajugotvä (422) starar rapporterades från vintermånaderna (januari 4, februari 5, december 413) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (0, 4, 345), Hallstammar (0, 1, 3), Köping (1, 0, 26), Sala (0, 0, 7), Surahammar (0, 0, 1), Lindsberg (0, 0, 27), Nora (0, 0, 3), Norberg (3, 0, 0), Ludvika (0, 0, 1). Större (minst 300 ex.) ansamlingar:
Vä: 300 r. Frövåsjön, Skultuna, 12.5 (Markus Rehnberg). 1000 ex. Asköviken, Dingtuna, 25.9 (Pontus Lindberg, Erik Hansson). 700 ex. Asköviken 30.9 (Torbjörn Hegedüs). 700 ex. Asköviken 4.10 (Torbjörn Hegedüs, Zsombor Károly). 350 r. Asköviken 7.10 (Torbjörn Hegedüs). 300 ex. Asköviken 21.10 (Bjame Eriksson). 2000 r. Asköviken 18.10 (Pontus Lindberg). 300 ex. Asköviken 21.10 (Bjame Eriksson).

Hä: 400 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 23.7 (Johan Södercrantz).

Kö: 400 ex. Norsa, Munktorp, 11.6 (Göran Nilsson).

Su: 300 r. Gorgen, Västerfärnebo, 9.4 (Johan Södercrantz). 300 ex. Högbo, Möklinta, 15.6 (Maud Andersson, Owe Andersson). 300 r. Hällby, Västerfärnebo, 8.10 (Eva Johansson m.fl.). 400 r. Hällby 21.10 (Berndt Söderlund). 400 r. Hällby 21.10 (Berndt Söderlund).

Li: 400 r. Stackerud, Linds, 9.6 (Mats Andersson).

Den mycket goda tillgången på rönnbär i slutet av året fick ett stort antal starar att stanna kvar längre än på många år. Stararna var mer utspridda i södra delarna av landskapet i december än normalt.

Roland Thuvander

Bofink *Fringilla coelebs*

Sammanlagt 79 bofinkar rapporterades från vintermånaderna (januari 37, februari 15, december 27) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (11, 5, 17), Hallstammar (7, 3, 1), Köping (1, 0, 1), Sala (2, 2, 0), Surahammar (1, 0, 2), Lindsberg (13, 4, 1), Nora (1, 0, 5), Fagersta (1, 1, 0), Större (minst 1 000 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:
Su: 1165 str. (S) Sniekarberget, Sura, 3.10 (Raif Lundmark).

Jörgen Lindberg

Ob.-bo-/bergfink

Fringilla coelebs/montifringilla

Större (minst 1 000 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Su: 1000 r. Lisjö ängar, Sura, 9.4 (Mikael Leppälampi).

Jörgen Lindberg

Bergfink *Fringilla montifringilla*

Sammanlagt 65 fåglar rapporterades från vintermånaderna (januari 8, februari 4, december 53) med följande kommunvisa resp. månadsvisa

Bergfink *Fringilla montifringilla*. Foto: Lillebror Hammarström

fördelning: Västerås (2, 2, 7), Hallstahammar (1, 0, 25), Köping (0, 1, 6), Sala (1, 0, 1), Surahammar (1, 1, 2), Lindesberg (2, 0, 11), Nora (1, 0, 1). Större (minst 1 000 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:
 Sr: 2080 str. (S) Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark).
 Jörgen Lindberg

Grönfink *Carduelis chloris*

Inga rapporter om större ansamlingar föreligger.
 Jörgen Lindberg

Steglits *Carduelis carduelis*

Inga konstaterade häckningar har rapporterats.
 Större (minst 25 ex.) ansamlingar:
 Vå: 25 r. Kvarnbacken, Romfartuna, 19.11 (Markus Rehnberg).
 Kå: Max 70 r. Fågeltornet, Malmön, 26-29.12 (Jörgen Lindberg). 80 ex. Nedre Valla, Himmeta, 26.12 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).
 Ar: 50 ex. Marieborg, Arboga, 29.9 (Hans Wilhelmsson).

Sa: Max 57 ex. Norrvad, Möklinta, 2-31.1 (Maud Andersson, Owe Andersson). Max 50 r. Myrsjön, Möklinta, 3-21.1 (Maud Andersson, Owe Andersson). Max 53 ex. Norrvad, 1-28.2 (Maud Andersson, Owe Andersson). Max 48 ex. Norrvad, 1-11.3 (Maud Andersson, Owe Andersson). 30 ex. Hede, Möklinta, 11.3 (Maud Andersson, Owe Andersson). 45 ex. Holmboäng, Holmbo, Kumla, 27.9 (Håkan Johansson). Max 81 ex. Hede 7-10.12 (Maud Andersson, Owe Andersson). Max 50 ex. Norrvad 8-31.12 (Maud Andersson, Owe Andersson). Max 30 ex. Östervad, Möklinta, 10-23.12 (Maud Andersson).
 Li: Max 30 ex. Storbron, Arbogaån, Fellingsbro, 1-9.1 (Sven-Olof Eriksson, Ulf Jacobsson). 40 ex. Finnäkerssjön, Fellingsbro, 4.11 (Jan-Erik Malmstigen, Anders Hjerling).

Eitusenethundsextiotvå (1162) fåglar rapporterades från vintermånaderna (januari 422, februari 176, december 564) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (60, 40, 102), Hallstahammar (48, 4, 9), Köping (35, 10, 213), Arboga (0, 2, 0), Sala (117, 53, 192), Surahammar (34, 19, 12), Lindesberg (94, 40, 27), Nora (12, 5, 6), Norberg

(7, 0, 0), Fagersta (11, 2, 3), Skinnkatteberg (4, 0, 0), Hällefors (0, 1, 0).
 Jörgen Lindberg

Grönsiska *Carduelis spinus*

Rapporter om större (minst 100 ex.) ansamlingar föreligger från: april (1), juli (1), september (2), oktober (8), november (3), december (3). Största ansamling:
 Ha: 470 ex. Herrevad, Kolbäck, 9.10 (Stefan Johansson).
 Jörgen Lindberg

Hämpling *Carduelis cannabina*

NT
 Vinterfynd (1.12-28.2):
 Kå: 2 ex. Sotippen, Köping, 26-31.12 (Mikael Rhönnsiad, Jörgen Lindberg).
 Större (minst 10 ex.) ansamlingar och sträcksummor:
 Vå: 50 ex. Lycksta, Romfartuna, 13.9 (Pentti J. Tatti).
 Ha: 15 ex. Rallsta, Berg, 7.4 (Stefan Johansson).
 Kå: 15 ex. Norsa, Munktorp, 18.4 (Fredrik Backlund).
 Kå: 20 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 26.9 (Urban Lundström, Olle Sköld).
 Sa: 10 ex. Gussjön, Fläckebo, 28.8 (Anders Fredricsson).
 Li: 100 r. Nederby, Fellingsbro, 23.9 (Daniel Green).
 Jörgen Lindberg

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris*

VU
 (327 FD, 736 FD, 912 FD, 268 FD)
 Fågeldagarna hade följande månadsvisa fördelning: januari (8), februari (0), mars (16), april (105), maj-augusti (0), september (35), oktober (97), november (2), december (5). Den största ansamlingen:
 Kå: 35 ex. Davids backe, Himmeta, 30.9 (Jörgen Lindberg).
 Jörgen Lindberg

Gräsiska *Carduelis flammae*. Foto: Lillebror Hammarström

Gräsiska *Carduelis flammae*

Ett fynd under häckningstid (16.5-15.7) har rapporterats:
 No: 1 ex. Älvhyttan, Viken, 18.5 (Roland Thuvander).
 Från föråret (1.1-31.3) föreligger sju (7) rapporter om större ansamlingar (minst 100 ex.). Från efteråret (1.9-31.12) föreligger fyra (4) rapporter om större ansamlingar (minst 100 ex.). Största ansamling:
 Lu: 300 ex. Hörksbyn, Grängesberg, 12.3 (Bernt Rahm).
 Jörgen Lindberg

Gräsiska *Carduelis flammae cabaret* ("Brunsiska")

(0 ex., 6 ex., 99 ex., 190 ex.)
 Sammanlagt rapporterades 190 ex. med följande månadsvisa fördelning: januari (27), februari (46), mars (38), april (2), maj-november (0), december (77). Den kommunvisa fördelningen var som följer: Västerås (1), Köping (8), Arboga (10), Surahammar (150), Lindesberg (2), Nora (8), Ludvika (11).
 Jörgen Lindberg

Snösiska *Carduelis hornemanni*

(6 FD, 45 FD, 70 FD, 97 FD)
 Fågeldagarna fördelade kommunvis på föråret (96) resp. efteråret (1): Västerås (2/0), Hallstahammar (10/0), Köping (5/0), Surahammar (57/1), Nora (6/0), Fagersta (2/0), Ljusnarsberg (1/0), Ludvika (13/0). Den månadsvisa fördelningen var: januari (24), februari (33), mars (37), april (2), maj-november (0), december (1).
 Jörgen Lindberg

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

(5 ex., 11 ex., 15 ex., 59 ex.)
 Vå: 3 mm+2 honf. str. (S) Kvikksund, Rytterne, 18.8 (Joachim Strengbom). 6 str. (S) Kvikksund 20.8 (Joachim Strengbom m.fl.). 1 ex. lockläte St. Hallingen, Ångsö, 22.10 (Ralf Lundmark). 2 förbifl. Frändesta, Romfartuna, 7.11 (Markus Rehnberg).
 Ha: 1 IK r. Vattentornet, Kolbäck, 19.9 (Ulf Carlson m.fl.). 1 ex. Herrevad, Kolbäck, 22.9 (Stefan Johansson). 1 förbifl. Herrevad 26.9 (Stefan Johansson). 1 ex. Herrskogens, Kolbäck, 29.10 (Christer Andersson).
 Kå: 2 mm r. Norsa, Munktorp, 20.8 (Jörgen Lindberg, Kjell Ekelund m.fl.). 1 f Ekeby, Munktorp, 30.9 (Ralf Lundmark).
 Kå: 3 ex. förbifl. Kungsudden, K. Barkarö, 31.7 (Patrik Rhönnsiad). 2 r. Kungsbörstorp, K. Barkarö, 27.8 (Patrik Rhönnsiad).

Sa: 1 m r. Björnsbo, Västerfärnebo, 28-29.7 (Lotta Hedkvist, Yngve Hareland), 1 ex. Hågebacken, Västerfärnebo, 1.8 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist), 1 m+1 f r. Lärkrådsbacken, Sala, 23.8 (Kriser Ekman), 1 IK m r. Axholm, Fläckebo, 1.12 (Ralf Lundmark), 2 ex. förbifl. Dubbelladan, Fläcksjön, Fläckebo, 14.12 (Ralf Lundmark).

St: 1 r. Åsen, Rammäs, 14.7 (Ralf Lundmark), 1 f r. Torgvägen, Rammäs, 9.8 (Ralf Lundmark), 2 förbifl. Åsen, 20.8 (Ralf Lundmark), 2 honf. r. Blåbärsvägen, Surahammar, Sura, 22.8 (Mikael Leppälampi), 1 m str. (S) Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark), 2 förbifl. Torgvägen, Rammäs, 15.10 (Ralf Lundmark), 1 f Sägdammen, Rammäs, 25.10 (Ralf Lundmark), 2 ad. i par Virsbo, Rammäs, 26.10 (Inge Larsson), 1 ex. Långsvad, Rammäs, 11.11 (Ralf Lundmark).

L: 1 m förbifl. Munkhyttan, Linde, 9.8 (Claes Eliasson), 2 i par Hagabergsliden, Lindsberg, 17.8 (Mats Andersson, Ally Andersson).

No: 1 ex. förbifl. Sjölundsvik, Asbosjön södra, 28.9 (Anders Carlberg).

Fa: 1 m r. Sörbomsbacke, Västanfors, 22.8 (Pentti Korhonen), 1 ad. m r. Högbyn, Västanfors, 6.9 (Jan-Olof Lundqvist), 1 ex. Bastmora, Västanfors, 15.9 (Ralf Lundmark), 2 ad. f r. Sörbomsbacke, Västanfors, 19.9 (Sören Emet).

Sk: 3 ex. Skårsjön, Skinnskatteberg, 23.9 (Ralf Lundmark, Gustav Renberg), 1 ex. Silbo, Skinnskatteberg, 24.9 (Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Mindre korsnåb *Loxia curvirostra*

Tvåhundraio (209) fynd av flockar på minst 15 fåglar, månadsvis fördelade: januari (3), februari (9), mars (1), april (9), maj (1), juni (5), juli (17), augusti (25), september (21), oktober (56), november (52), december (28).

Jörgen Lindberg

Större korsnåb *Loxia pyropsittacus*

(-, 13, 63, 581)

En konstaterad häckning har rapporterats:

No: 1 f föda åt ungar Trehörningen, Nora, 30.5 (Anders Carlberg).

Femhundraåtta (580) observationer i övrigt, månadsvis fördelade: januari (20), februari (28), mars (4), april (24), maj (28), juni (63), juli (79), augusti (39), september (32), oktober (97), november (128), december (38).

Jörgen Lindberg

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

NT

(-, -, 84 ex., 105 ex.)

Nio (9) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats enligt följande:

L: 2 i par parning Storåbådet, Råsvalen, Linds, 30.5 (Mattias Rudenvall m.fl.), 2 i par permanent revir Grindtorp, Linds, 27.6-19.7 (Hans Norelius).

No: 1 ex. permanent revir Hammarby, Nora, 19.5-1.7 (Anders Carlberg, Erik Marcusson), 1 ex. permanent revir Södra Ås våtmark, Nora, 22.5-30.6 (Anders Carlberg, Roland Thuvander), 1 ex. permanent revir Ångarna, Nora, 26.5-17.6 (Anders Carlberg, Ove Carlsson), Bo med 1 unge Alintorp, Nora, 30.5-1.8 (Anders Carlberg m.fl.), 1 ex. permanent revir Sjölundsvik, Nora, 1.6-1.7 (Anders Carlberg, Peter Bernövall), 2 mm permanent revir Södra Husby, Nora, 7-20.6 (Anders Carlberg, Claes Dyst), 1 ex. permanent revir Nedre Bondborn, Nora, 8-20.6 (Bertil Sundberg). Observerad 19.5-5.8. Sju tioåttio (78) sjungande hannar har rapporterats med följande kommunala fördelning: Västerås (5), Hallstahammar (1), Köping (8), Kungsör (2), Arboga (2), Sala (6), Surahammar (8), Lindsberg (22), Nora (8), Norberg (2), Fagersta (5), Skinnskatteberg (4), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2), Hällefors (2).

Jörgen Lindberg

Tallbit *Pipicola enucleator*

VU

(-, 553 fd, 315 fd, 48 fd)

Årets fynd var åtta (8) till antalet:

Vä: 4 honf. förbifl. Munkängen, Västerås, 31.12 (Markus Rehnberg).

Sa: 1 ex. Lovisegruvan, Sala, 30.10 (Ralf Lundmark).

St: 3 förbifl. Heden, Rammäs, 4.1 (Ralf Lundmark), 5 mm + 11 honf. Slogmossen, Rammäs, 4.2 (Mikael Leppälampi).

L: 2 ex. Rynninge, Fellingsbro, 26.10 (Bo Runesson)

Nb: 1 förbifl. Uggelskogen, Norberg, 10.1 (Bengt Lindberg m.fl.).

Fa: 1 förbifl. Västanfors kyrka, Västanfors, 3.1 (Jan Hellström, Sören Emet).

Hä: 20 ex. Hökbomossen, Hjulsjö, 12.2 (Per Wedholm).

Jörgen Lindberg

Domherre *Pyrrhula pyrrhula*

Åtta (8) fynd med minst 25 fåglar har rapporterats:

Kö: 25 r. Norsa, Munktorp, 10.2 (Jörgen Lindberg).

Sa: 28 ex. Åtsjön, Möklinta, 14.12 (Maud Andersson), 26 ex. Östervad, Möklinta, 15.12 (Maud Andersson).

St: 25 ex. Seglingsberg, Rammäs, 3.12 (Mikael Leppälampi, Rose-Marie Mälberg), 25 ex. Rammäs bruk, Rammäs, 27.12 (Inger-Marie Carlsson, Robert Carlsson).

Nb: 30 ex. Högfors, Karbenning, 18.1 (Kjell Karlsson).

Fa: 30 ex. Långgårdet, Västervåla, 24.1 (Örjan Ek), 32 ex. Fagersta, Västanfors, 29.12 (Bo Persson).

Jörgen Lindberg

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

Sex (6) häckningar har rapporterats:

Vä: 1 pullus Vega, Västerås, 12.7 (Bjame Eriksson).

Ar: 1 pullus Krakaborgs camping, Arboga, 16.6 (Seppo Leppälampi).

St: 2 pulli Åsen, Rammäs, 11.6-5.8 (Ralf Lundmark), 2 pulli Torgvägen, Rammäs, 16.6 (Ralf Lundmark, Ingela Bäck), 2 pulli Turkiesjön, Rammäs, 7.7 (Ralf Lundmark).

Fa: 2 pulli Björkstia, Västanfors, 30.6 (Jan Hellström).

Sammanlagt 112 fåglar rapporterades under vintertiderna (januari 40, februari 21, december 51) med följande kommunvisa respektive månadsvisa fördelning: Västerås (23, 7, 23), Hallstahammar (2, 4, 9), Köping (2, 1, 1), Surahammar (0, 0, 2), Lindsberg (10, 7, 3), Nora (0, 0, 5), Norberg (1, 0, 0), Fagersta (2, 2, 8). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Hä: 13 ex. Näs, Hallstahammar, 11.3 (Torbjörn Dahlgren).

Kö: 10 ex. Norsa, Munktorp, 13.9 (Staffan Ekelund).

Jörgen Lindberg

Lappsparv *Calcarus lapponicus*

(114 fd, 24 fd, 33 fd, 36 fd)

Fågeldagarna fördelade kommunvis på föråret (14) resp. efteråret (22): Västerås (2/1), Hallstahammar (0/6), Sala (2/8), Surahammar (1/5), Fagersta (6/0), Nora (3/3). Den månadsvisa för-

delningen var mars (2), april (12), maj-augusti (0), september (18), oktober (4).

Kalle Källebrink

Snösparr *Plectrophenax nivalis*

(59 fd⁵⁰, 6 fd⁵⁰, 9 fd⁵⁰, 7 fd⁵⁰)

Antal dagar med minst 50 ex., fördelade kommunvis på föråret (7) resp. efteråret (0). **Vä:** 100 r. Gränäsjön, Haraker, 29.3 (Daniel Green).

Hä: 200 r. Rallsta, Berg, 26.3-28.3 (Ulf Carlsson m.fl.).

Su: 60 str. Gnien, Rammäs, 30.3 (Ralf Lundmark, Sören Larsson).

Li: 60 r. Nederby, Fellingsbro, 25.3 (Sven-Olof Eriksson m.fl.), 150 förbifl. Nederby 28.3 (Jan-Erik Malmstigen, m.fl.).

Senaste vårfyndet var den 5 april och tidigaste höstfyndet var den 18 oktober.

Kalle Källebrink

Gulsparr *Emberiza citrinella*

Större (minst 100 ex.) ansamlingar.

Vä: 200 ex. Snar-Sörby, Hubbo, 1.1 (Markus Rehnberg), 200 ex. Fiskartorp, V-Barkarö, 21.1 (Janne Virking), 200 ex. Långängskrogen, Västerås, 6.2 (Torbjörn Hegedus), 110 ex. Hälla, Tortuna, 16.2 (Bjame Eriksson), 150 ex. Olsta, Dingtuna, 22.2 (Lennart Gladh).

Hä: 130 ex. Fjällsta, Hallstahammar, 2.1 (Kaj Engberg), 250 ex. Kvidinge, Hallstahammar, 2.1 (Ulf Carlsson, Thomas Hedström), 250 ex. Södra Nibble, Hallstahammar, 20.1 (Pontus Lindberg), 350 ex. Strömsvik, Kolbäck, 29.1 (Ulf Carlsson, Tomas Hedström), 300 ex. Strömsvik, Kolbäck, 5.3 (Lena Öling).

Kö: 200 ex. Missionshuset, Himmata, 1.1 (Lennart Andersson), 450 ex. Norsa, Munktorp, 30.1 (Staffan Ekelund), 150 ex. Köpings hamn, Köping, 8.2 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund).

St: 120 ex. Seglingsberg, Rammäs, 4.1 (Ralf Lundmark), 150 ex. Turkie ångar, Rammäs, 6.1 (Tom Sävström), 200 ex. Seglingsberg 19.12 och 25.12 (Ralf Lundmark), 130 ex. Seglingsberg 29.12 (Mikael Leppälampi).

Li: 150 ex. Västvalla, Fellingsbro, 8.2 (Johan Wretenberg), 200 ex. Nederby, Fellingsbro, 28.2 (Jan-Erik Malmstigen), 200 ex. Nederby 5.3 (Sven-Olof Eriksson), 150 ex. Nederby 9.3 (Sven-Olof Eriksson).

No: 200 ex. Nedre Järle, Nora, 21.12 (Peter Bernövall), 150 ex. Nedre Järle 22.12 (Anders Carlberg).
Kalle Källebrink

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

VU/FI

(64 sj., 53 sj., 42 sj., 22 sj.)

Tjugotvå (22) sjungande hannar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Hallstahammar (2), Köping (2), Kungsör (2), Sala (2), Surahammar (2), Lindesberg (1), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (1). Under sträcktid gjordes ytterligare tre (3) fynd, samtliga i maj.

Kalle Källebrink

Videsparv *Emberiza rustica*

(6 ex., 4 ex., 3 ex.)

I/ä: 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 7.9 (Niclas Lignell).

St: 1 r. Gnien, Ramnäs, 6.9 (Ralf Lundmark).

Lu: 1 m r. Hötjärn 27.4 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring).

Kalle Källebrink

Sävsparv *Emberiza schoeniclus*

Vinterfynd (1.12-28.2).

Li: 1 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby 18-27.1 (Jan-Erik Malmstigen), 2 ex. Hagabergs reningsdammar, Frövi, Näsby, 25.2 (Jan-Erik Malmstigen), 1 ex. Ullersättersviken, Frövi, Näsby, 26.2 (Sven-Olof Eriksson).

Kalle Källebrink

Referenser

Gärdenfors, U. (Red.). 2005. *Rödlistade arter i Sverige 2005*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
SOF. 2003. *Sällsynta fåglar i Sverige*. 2:a uppl. Stockholm.

Tack!

Tack till alla som har bidragit med material till denna rapport!

Fynd som av SOF:s raritetskommitté ej har godkänts för publicering

Amerikansk tundrapipare *Pluvialis dominica*
Rättelse: 1 ad. Hötjärn, Ljusnarsberg/Ludvika, 7.9 2000. SOF:s raritetskommitté har tagit upp fyndet till förnyad granskning och beslutat att man utifrån beskrivningen inte kan utesluta systerarten *P. fulva*, dvs. sibirisk tundrapipare. Fyndet godkändes i stället som obestämd tundrapipare *P. dominica/fulva* (VF, Suppl. 49, s. 174). Det föreligger fyra fynd av tundrapipare i Västmanland, dessa fördelar sig numera på amerikansk (1), sibirisk (1) och obestämd (2).

Fynd som av Regionala rapportkommittén ej har godkänts för publicering

Gråtrut x Vittrut *Larus argentatus x hyperboreus*
Kö: 1 ex. Malmön, Köping, 6-7.2 2009.

Regionala rapportkommittén för Västmanland (R+K Västmanland), c/o Thomas Pettersson, Härnevigatan 3A, 723 41 Västerås.

Västmanlands Ornitologiska Förening

har tagit fram en ny dekal i färg med Västmanlands landskapstägel, tofsme- sen. Dekalen finns till försäljning för 10 kr/st plus 5 kr i porto och kan beställas från:

Kjetil Jensen

Sunnanvindsgatan 22

723 50 Västerås

021-80 40 26

kjetil.jensen@spray.se

Betala in avgiften till plusgiro 10654-2. Glöm inte att ange din adress!

Konstutställning i Stallet

Lördagen den 1:a maj var det vernissage i Galleri Stallet i Arboga.

Det var barndomsvännerna och skådarkompisarna Jörgen Lindberg och Lillebror Hammarström som hade en gemensam utställning.

Jörgen ställde ut sina oljemålningar av olika fåglar och Lillebror sina naturfoton.

Målningarna är mycket fina porträtt av t.ex. lom, större strandpipare, kärrsångare m.fl. Porträtten av fåglarna ser mycket levande ut, som exempelvis porträttet på havstruten som står på en sten i vattnet, med snögloppet yrande runt sig. Man riktigt känner kylan och vinden som viner när man tittar på den. Eller bilden av kärrsångaren som ser så glad och kaxig ut.

Lillebrors foton visar så skilda motiv som orkidéer, vattenfall och en kvarn på Gotland bl.a. Hans foton är både mycket detaljrika och stämningsfulla. Ett av de mer suggestiva foton är den svart-vita Gotlandskvamen med de mörka molnen ovanför. Ett annat foto som många av besökarna fastnade för var bilden på stenarna i en bäck, taget med lång slutartid så att vattnet nästan ser ut som sammet.

På vernissagen kom ett sjuttio-tal personer i alla åldrar. Dom bjöds på cider med tilltugg och många av besökarna tog tillfället i akt att få en pratstund med konstnärerna. Utställningen pågick hela maj månad.

Gunilla Andersson

En folder finns framtagen för att marknadsföra vår förening. Behöver du några exemplar så kontakta:

Kjetil Jensen

Sunnanvindsgatan 22

723 50 Västerås

021-80 40 26

kjetil.jensen@spray.se

